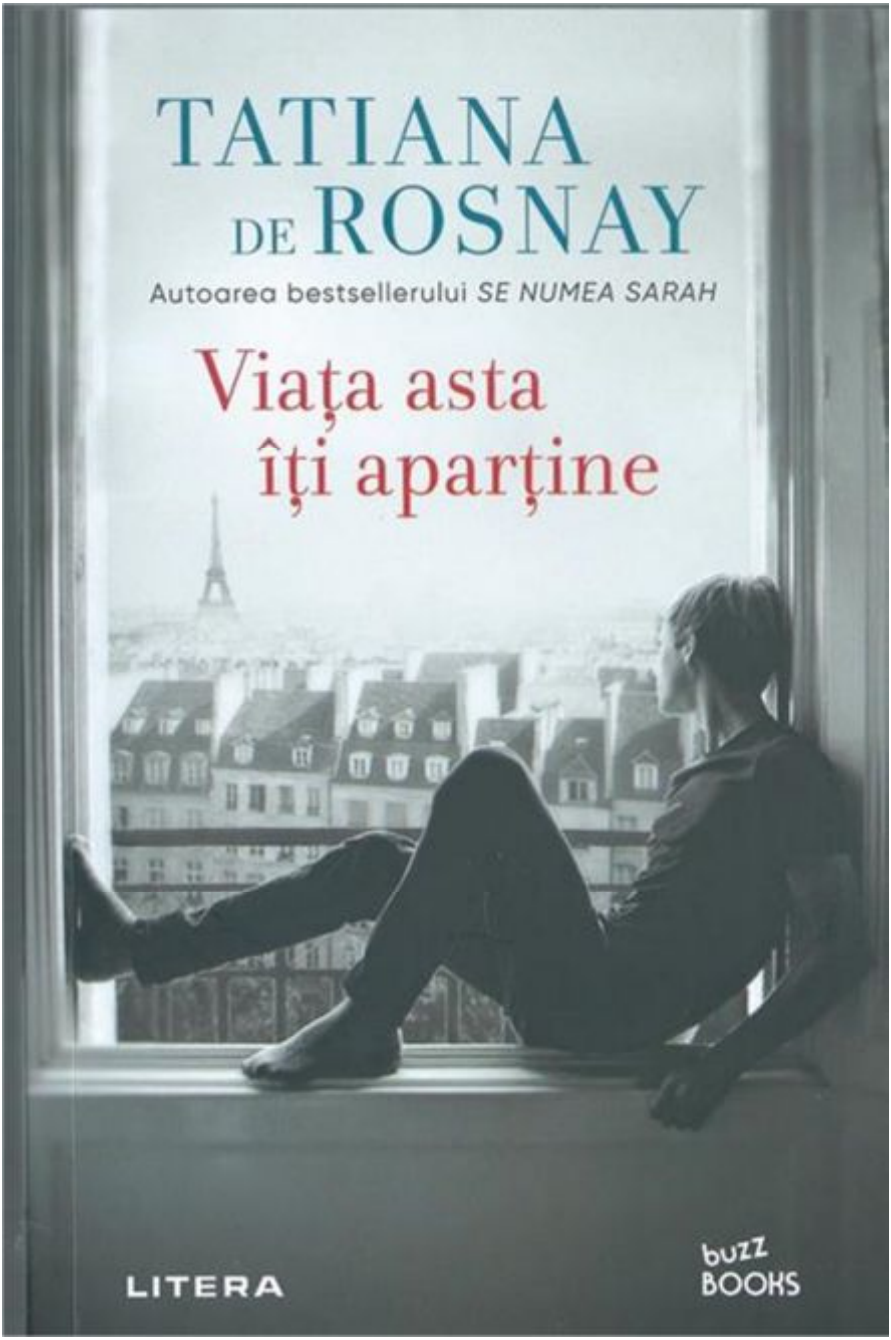
TATIANA
DE ROSNAY
Autoarea bestsellerului SE NUMEA SARAH
Viața asta
îți aparține
LITERA
buzz
BOOKS

TATIANA DE ROSNAY

VIAŢA ASTA ÎŢI APARŢINE

Titlul original:
Célestine du Bac, 2021

Traducere din limba franceză şi note de
Andreea Năstase

Editura Litera
— 2021 —

Versiune ebook: v1.0, noiembrie 2021

Cuprins

POVESTEA DIN SPATELE POVEŞTII 5
1 ÎNTÂLNIREA 7
2 „ŞAŞTIN” 17
3 LUNGANUL 27
4 NAŞTEREA UNEI PRIETENII 42
5 ALEXANDRA 55
6 LEUL DE AUR 68
7 JURNALUL LUI CÉLESTINE 81
8 SPITALUL 101
9 DARUL LUI CÉLESTINE 113
10 ÎNDOIALA 130
11 SCRISOAREA 142
12 „ACOLO UNDE ESTE LINIŞTE” 153
13 O AFACERE DE FAMILIE 165
14 FRUMOASA AMINA 175
15 CONVERSAŢIE CU DOAMNA BAZIN 187
16 ZAGORA 197
17 „TE IUBESC” 211
18 TATĂ ŞI FIU 227
19 „ÎMI AMINTESC TOTUL” 236
MULŢUMIRI 250

Pentru bunicul meu, Gaëtan

„Eu sunt Alfa şi Omega,
începutul şi sfârşitul.”
Apocalipsa Sfântului Ioan

POVESTEA DIN SPATELE POVEŞTII

În 2018 mi-am schimbat domiciliul. Mutările îţi oferă adesea ocazia să-ţi triezi lucrurile, să arunci sau să oferi. N-am deschis cutia mare care se afla deja în pivniţa fostei case, cea în care păstrez manuscrisele, pe care scrie: „Dacă mor, a nu se publica!" În acest talmeş-balmeş de carneţele, de dosare şi de caiete se găseşte tot ce am scris, şi nu am publicat niciodată, începând de la vârsta de opt ani. Un jurnal intim, poeme, nuvele, romane, scrisori. În engleză şi în franceză, căci am şansa să fiu bilingvă.

În 2019 m-am hotărât să-mi fac ordine în noua pivniţă, să aranjez mai bine lucrurile. Cutia m-a făcut să mă opintesc. Din curiozitate, am deschis-o. Mirosul dulceag de praf şi umezeală mă face întotdeauna să strănut. Îmi revăd cu emoţie scrisul din copilărie, apoi din adolescenţă. Unele texte sunt culese la maşina de scris, altele, la computer. Le-am examinat pe rând, apoi am scos un dosar gros, cartonat, bleumarin, legat cu fundă. Titlul: *Célestine du Bac.* Un roman pe care i-am scris între 1990 şi 1993, refuzat de primul meu editor.

Dormea acolo, în cutie, de douăzeci şi şase de ani. Uitasem complet de el.

L-am dus sus şi l-am recitit. Dintr-un foc. Mi-am adus aminte de toate lucrurile pe care le-am trăit în cei trei ani cât am lucrat la el. Fiul meu abia venise pe lume, fiica mea avea să apară doi ani mai târziu. Tocmai îmi pierdusem bunicul adorat, pictor, căruia îi este dedicată această carte.

Am descoperit că povestea nu era deloc rea. Din contră, era emoţionantă, pe alocuri amuzantă. Am vărsat până şi o lacrimă. Aveam nevoie, totuşi, de opinia redactorilor mei, iar răspunsul lor a fost că romanul trebuia publicat.

Este istoria prieteniei improbabile şi profunde dintre două fiinţe pe care totul le separă, un tânăr de familie bună, singuratic şi neînţeles, care visează să devină romancier, şi o femeie fără vârstă şi fără adăpost, obosită de viaţă, care nu mai crede în mare lucru. Este povestea unui adolescent care, în sfârşit, îşi ia zborul şi învaţă să înfrunte realitatea.

Sunt atât de bucuroasă şi de mândră că ţineţi astăzi această carte în mâini! Vă doresc o călătorie de neuitat, alături de Martin şi de Célestine!

Tatiana de Rosnay

1
ÎNTÂLNIREA

Paris, 1990

La optsprezece ani, pe Martin Dujeu nu-l interesează prea mult fetele şi cu atât mai puţin de examenul de bacalaureat. Nu pare să se bucure decât în prezenţa căţelului său beagle, Germinal, a prietenului său din copilărie, Oscar Duval, sau dacă aude numele lui Émile Zola.

Este un puşti visător, înalt, cu părul blond-platinat tuns periuţă, cu mersul împleticit. Nasul coroiat, ochelarii groşi şi membrele interminabile îi dau aerul unui cocostârc letargic.

În fiece seară de marţi Victor Dujeu îşi face o datorie din a-şi scoate fiul la masă în cartier, la restaurantul Mandarin de Jade, pe rue de Grenelle, unde încearcă, în van, să-şi înghită exasperarea pe care i-o provoacă spectacolul găliganului prăbuşit în faţa pacheţelelor de primăvară.

Nu atât somnolenţa aceasta îl scoate din sărite, cât faptul că întrevede pe chipul fiului său asemănări cu Kerstin. Martin a moştenit de la ea paloarea scandinavă, care te face să te întrebi dacă posedă gene şi sprâncene. Tot de la ea a primit şi această miopie jenantă (minus unu şi jumătate la ochiul drept şi minus unu la stângul), dar, pe cât de mult i-a plăcut lui Victor Dujeu să se piardă în oceanul acelor pupile, pe atât de mult îl deranjează aceeaşi privire vagă la fiul său.

Kerstin şi-a pierdut viaţa într-o catastrofă aeriană, la douăzeci şi doi de ani. Corpul nu i-a fost găsit niciodată printre cele ale celorlalţi şaptezeci şi cinci de pasageri. Martin avea doi ani pe atunci.

Îşi aminteşte silueta ei subţire şi părul blond, alături de un parfum a cărui intensitate s-a estompat cu timpul, aidoma unui buchet fanat, dar care apare uneori, la colţul unei străzi sau într-un magazin, răscolind cu efluviile lui o rană niciodată pe deplin închisă.

Înălţimea de un metru şi nouăzeci şi opt de centimetri, măsura patruzeci şi şase la picior şi nasul arcuit le-a moştenit pe linie paternă, alături de ţinuta cocârjată, cu umerii lăsaţi şi toracele tras în spate, de parcă le-ar fi fost interzis să stea drepţi. Acestea sunt însă singurele aspecte unde tatăl şi fiul se aseamănă, căci unul este bronzat, elegant şi plinuţ, pe când celălalt este slab, albicios şi somnoros.

Martin îndură fără să pună la suflet batjocurile la adresa înălţimii sale şi a ochelarilor groşi, în spatele cărora abia distingi culoarea şi forma ochilor. Adevărata diformitate, insurmontabilă din punctul lui de vedere, o reprezintă picioarele. Mai precis, degetele de la picioare.

Martin Dujeu are degetele de la picioare conectate între ele printr-o peliculă fină de piele roz, atât de subţire încât ai putea s-o tai cu foarfecă. În copilărie i s-a povestit, cu cea mai mare seriozitate, că bizareria s-ar fi datorat faptului că fusese conceput la Veneţia. Într-adevăr, părinţii lui îşi petrecuseră luna de miere în cetatea dogilor, iar Martin văzuse lumina zile nouă luni mai târziu... O vreme, crezuse că toţi copiii concepuţi la Veneţia se născteau cu degetele palmate şi se mândrise cu această particularitate.

Pe la cincisprezece ani, măcinat de complexe, alesese versiunea, mai credibilă, a medicului de familie, care pusese această ciudăţenie pe seama „embriogenezei defectuoase”. Martin jurase să nu-şi mai expună niciodată picioarele în public, dar se văzuse nevoit să aleagă proba de înot la bacalaureat. Avea note mediocre, prin urmare nu putea rata ocazia să-şi amelioreze media. Timp de trei zile suferise ca un martir. În ziua probei de natăţie hotărâse să-şi păstreze

şosetele, sub pretextul unei dermatite, ceea ce nu făcuse decât să atragă şi mai abitir atenţia asupra lui. Toţi ochii păreau fixaţi asupra acestui gigant miop în şosete din lână bordo. Fusese invitat să le scoată imediat. O făcuse, cu moartea în suflet. Toate privirile se îndreptaseră spre picioarele lui, iar din mulţime se auziseră exclamaţii şocate.

— Dar ce se întâmplă cu picioarele dumneavoastră? Aveţi labe de înot? îl întrebase indignat instructorul. Cum îndrăzniţi să trişaţi la bacalaureat?

— Nu sunt labe de înot, răspunsese Martin resemnat. Aşa sunt picioarele mele.

— Cum adică?

— Am degetele palmate.

— Aveţi degetele... palmate?

— Da.

— Pot să pun mâna? Bărbatul se aplecase şi ciupise pielea rozalie, apoi fluierase uluit: N-am văzut niciodată aşa ceva, dar este adevărat.

— Din păcate, suspinase Martin de-a dreptul funebru.

Încă îşi aminteşte râsetele răutăcioase izbucnite din jurul lui. Râsete stinse rapid când oamenii văzuseră viteza cu care înota. Nota douăzeci din douăzeci, niciodată acordată până atunci, le închisese pliscurile celor mai răi dintre ei.

Martin Dujeu plecase de la piscină cu capul sus, cu onoarea salvată, dar cu sufletul rănit.

A fost cald toată ziua. Cerul este acoperit, greu, de un gri amenințător. Martin se întoarce acasă, prin rue du Bac, cu Germinal în lesă. Se gândește din nou la masa din ajun. La momentul când tatăl său l-a anunțat, plin de emfază, că se logodea.

Logodit la cincizeci de ani! Martin și-a mușcat buzele ca să nu izbucnească în râs.

Victor Dujeu își privea banana flambată cu un aer filosofic.

— A venit momentul să-mi refac viața. Au trecut șaisprezece ani de la moartea lui Kerstin.

Martin nu suportă să-l audă rostindu-i numele. Victor Dujeu spune „Șaștin”, după pronunția suedeză, iar nu „Kerstine”, apropiat de Christine, așa cum ar pronunța majoritatea francezilor. „Șaștin” sună prea tandru, prea intim, iar lui Martin nu-i place să vadă buzele tatălui său avansând și rotunjindu-se ca și cum ar săruta pe cineva.

— Vezi tu, mă simt foarte singur, suspinase Victor.

Cu toate acestea, nu trăise prea multă vreme singur, își spusese Martin. De vreo cincisprezece ani, femeile defilau constant prin rue de Babylone – procesiune care pe tânăr îl lăsase întotdeauna rece; le trata pe toate aceste prietene de-o noapte ale tatălui său cu un dispreț discret, dar statornic.

— Ultima rămâne?

Victor Dujeu fusese atât de fericit să-și audă fiul vorbind, încât preferase să ignore ironia.

— Da, mă voi căsători cu Alexandra.

— Ah... făcuse Martin pe un ton stins. Ar trebui să-ți mănânci banana. S-a stins de mult. E păcat să se răcească.

Victor Dujeu acceptase iritat, dar resemnat, dezinteresul manifest al băiatului față de planurile sale matrimoniale și se aplecase asupra desertului în tăcere. Oarecum călduță, banana înota într-o zeamă rece de grăsime dulce.

Femeie frumoasă, la vreo treizeci de ani, cu ochi verzi şi picioare lungi, Alexandra Chamard îl tratează pe tânăr cu acelaşi dispreţ. Martin s-a văzut nevoit să-i accepte instalarea în casa din rue de Babylone, pe care a invadat-o cu parfumul ei puternic. Celelalte amante ale tatălui său i s-au părut mai discrete. Asta, în schimb, se afişează cu o ostentaţie neplăcută. Se foieşte aproape goală prin apartament, cu pieptul înainte şi talia cambrată, ascultă opere de Wagner la maximum sau dă buzna în camera lui, loc unde nici stăpânul casei nu îndrăzneşte să se aventureze.

Într-o zi, în timp ce el scrie, femeia intră fără să ciocănească la uşă şi se uită la fotografia cu Kerstin, pe care o ţine pe noptieră.

— Ce tare semeni cu mama ta! Scoate-ţi ochelarii, ca să te văd mai bine...

Cum el nu schiţează nici un gest, în speranţa de-a o vedea ieşită cât mai repede din cameră, ea se apleacă şi-i înlătură cu o expresie răutăcioasă.

— Incredibil. Aceeaşi faţă, cu excepţia nasului.

Încearcă în zadar să-şi recupereze ochelarii. Fără ei realitatea din jur se reduce la forme fluide, la o zonă de clar-obscur în care nu are curaj să se deplaseze.

Cu un râs cristalin, femeia îi ascunde ochelarii sub o pernă.

— Trebuie să-i găseşti, amice. Noroc!

O aşteaptă să iasă din încăpere, apoi, pe pipăite, deschide unul dintre sertarele biroului. Înăuntru, aranjate ordonat, se află trei perechi de ochelari identice. Un infirm ca el nu poate să depindă de una singură, după cum a învăţat încă de la o vârstă fragedă. Fluierând, reîncepe să bată la maşină.

Ajunsă la capătul culoarului, Alexandra aude sunetul tastelor şi rămâne blocată o secundă. Ridică însă din umeri şi îşi vede de drum.

Pe nasul lui Martin aterizează o picătură de ploaie, urmată de o alta, pe ureche. Trecătorii încep să mărească pasul şi să-şi deschidă umbrelele.

— Germinal, plouă, îşi informează câinele.

Beagle-ul se întoarce spre el şi îl priveşte cu ochii săi negri, maliţioşi.

— Ce facem acum? Fugim spre casă, cu riscul să ne facă leoarcă, sau ne adăpostim şi aşteptăm să treacă?

„Ne punem la adăpost", pare să răspundă căţelul.

— Bine, decide Martin şi se îndreaptă spre uşa unui gang, pe jumătate deschisă. Ploaia s-a înteţit bine de-acum, plesnind asfaltul plin de praf şi capotele maşinilor. Porticul, destul de adânc, îi protejează însă bine, iar Martin se pregăteşte de o aşteptare de durată, când nările îi sunt lovite de o duhoare scârboasă – un amestec de vin, de transpiraţie, de urină şi de tutun rece.

Înainte să apuce să determine sursa, este agresat de vocea aspră a unei femei:

— Cară-te de aici, mucosule deşirat, cu potaia ta cu tot! Căraţi-vă!

Surprins, se apleacă în interior şi, în penumbra pasajului, i se pare că întrevede un maldăr de zdrenţe.

Mirosul se accentuează; distinge doi genunchi ascuţiţi, negri de jeg, o ţeastă gri, cu ţepi rebeli şi un chip lung şi trist, vârstat de riduri profunde, cu o gură posacă, dotată cu dinţi putrezi.

— Eşti surd sau ce ai? Ţi-am zis să dispari! Ce cauţi la mine în casă?

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă, îi răspunde politicos. Nu mi-am dat seama că am intrat la dumneavoastră.

Smuceşte de lesa lui Germinal, a cărui curiozitate a fost aţâţată de mirosurile care i se par deosebit de interesante.

— Cară-te!

— Imediat, doamnă.

Dintr-un salt, ajunge afară, în ploaie, dar se întoarce spre creatura bizară, pe jumătate ascunsă de uşă, ghemuită pe o bucată de carton. Lângă ea se află un coş vechi, plin ochi, din care se iţesc gâtul verzui al unei sticle de vin, ziare mototolite, conserve goale şi haine cârpite. Femeia, teribil de slabă, înfăşurată într-un pardesiu găurit, scrie de zor într-un caiet şcolar, cu o ţigară între buze. Nu-l vede nici pe Martin, nici pe câinele acestuia, căci notează ceva febril, ca şi cum orele i-ar fi numărate. O urmăreşte fascinat, cu apa curgând pe el.

În tot acest timp, Germinal se plictiseşte şi începe să se smucească în direcţia casei, spre culcuşul lui şi masa de seară. Cu inima îndoită, Martin se lasă înduplecat şi porneşte de-a lungul străzii pustii.

O găseşte invariabil în acelaşi loc, la intrarea în gang ce poate părea zidită la prima vedere, la colţul cu rue de Varenne. Câteodată se plimbă în sus şi în jos pe trotuar, cu braţele încrucişate la piept, un chiştoc în colţul gurii şi chipul sumbru. I se întâmplă să-i insulte pe trecători dacă nu-i dau de pomană sau refuză să se uite în direcţia ei. În astfel de momente pare cuprinsă de o furie aprigă, ridicând pumnii ameninţător, ca un boxer care se încălzeşte înainte de meci. O vede însă şi stând întinsă pe cartonul ei, într-o stare de prostraţie, cu ochii închişi şi palmele deschise spre cer.

A aflat de la negustorul de legume de vizavi că-şi face veacul de multă vreme pe acolo. Din când în când o mai saltă poliţia şi dispare câteva zile, dar revine întotdeauna în acelaşi loc. Nu deranjează cu adevărat pe nimeni decât atunci când face crize de nervi.

Martin n-a remarcat-o până acum, deşi trece de mai multe ori pe zi pe acea porţiune a străzii în drum spre liceu. De ce n-a văzut-o niciodată, deşi ea este mereu acolo, zi şi noapte, indiferent dacă plouă sau ninge? Îi povesteşte prietenului său, Oscar, care izbucneşte în râs.

— Dujeu, tu trăieşti în altă lume, acolo, sus, printre nori! Puteam să cerşesc o lună întreagă în faţa uşii tale, îmbrăcat într-un sac de gunoi, şi n-ai fi văzut nimic.

Scund, rotunjor şi creţ, Oscar nutreşte o pasiune devorantă şi precoce pentru femei. Îi leagă o prietenie solidă, încă din şcoala primară. Oscar e animat de un respect tainic faţă de acest tânăr palid, cu reacţii controlate.

— Martin Dujeu o să fie celebru, i s-a destăinuit surorii lui, Delphine.

— Sparanghelul albinos? Poate la circ! a râs fata, aflată încă la o vârstă a simplităţii.

— Nu este albinos, ci blond.

— Alb!

Oscar s-a mulţumit să ridice din umeri.

— O să vezi, într-o bună zi o să ajungă un autor faimos.

Martin lucrează de doi ani la un roman, secret pe care numai prietenul lui îl ştie.

Ce tot scrie femeia asta? Din ce în ce mai curios, Martin se învârte acum mai des prin rue du Bac, spionând-o. Uneori, necunoscuta îl surprinde în pragul porţii. Îi zăreşte ochii negri scânteind şi, imediat ce el trece mai departe, femeia se preface că nu l-a văzut, întorcându-i pur şi simplu spatele.

A început chiar s-o salute:

— Bună ziua, doamnă.

Nu primeşte niciodată răspuns.

Într-o după-amiază, pe drumul spre casă de la liceu, o vede ridicându-se la apropierea lui, ondulându-se ca un şarpe şi sfârşind dreaptă ca un băţ pe picioarele ei lungi, descărnate şi murdare. Constată că este aproape la fel de înaltă ca el. Martin nu acordă decât arareori atenţie înălţimii celorlalţi, pentru că de la nivelul său toţi i se par mărunţi. Cam un metru şi optzeci de centimetri, îşi face socoteala. Oare ce vârstă să aibă? Imposibil de spus. Se mulţumeşte cu o estimare vagă, între şaizeci şi şaizeci şi cinci de ani.

Pare să-l aştepte, impresionantă, cu pumnii înfipţi în şolduri, capul ridicat şi bărbia avântată înainte. Se apropie şi-i observă chipul ridat, pielea bronzată. Pe spinare îi atârnă laţe de păr lung, gras, de un gri gălbui.

Se întreabă dacă a fost drăguţă vreodată. În orice caz, nu i-a mai rămas nimic dintr-o ipotetică fostă frumuseţe. Nasul ei, mai curând un cioc, a fost întotdeauna un dezavantaj, iar acum chipul tras i-l scoate izbitor în evidenţă. Cu toate acestea, exercită un anumit magnetism, concentrat în privirea fixă, în pupilele de abanos.

Se opreşte la câţiva metri şi o salută, ca de obicei:

— Bună ziua, doamnă.

Femeia face un pas înainte, la fel de sfidătoare.

— Ce vrei cu mine, coadă de mătură? În loc să-i dai cu „bună ziua", mai bine mi-ai scăpa nişte biştari! Se vede că nu ştii ce-i aia foamea, nu? Bine hrănit, curăţel, cu pătuţul lui cald în fiecare seară! Ai văzut salteaua mea? îl întreabă izbucnind în râsul ei de hienă.

— Cu plăcere, îi răspunde Martin şi scoate o hârtie de o sută de franci din buzunar. Poftiţi.

Arătarea cască ochii mari.

— Eşti dus cu capul, băiete!

Înşfacă iute banii, apoi îi apropie de ochi şi îi pipăie.

— Trag nădejde că nu-i falsă. Vrei să-ţi baţi joc de mine, mucosule? Îs păţită.

Martin îşi îndreaptă spatele, indignat.

— Mă jigniţi, doamnă. Bună seara.

Se îndepărtează, dar simte în ceafă o privire nedumerită.

— N-ar fi trebuit să-i daţi bani, îi spune vânzătorul de legume.

— De ce?

— Pentru că dă totul pe băutură. Cu cât bea mai mult, cu atât se face mai rău de râs. Ia uite, s-a dus deja să-şi cumpere doza!

Femeia traversează strada cu paşi leneşi, cu coşul pe braţ, în picioarele goale. Intră la băcănie şi iese imediat cu sticla deja la gură. Se instalează pe cartonul ei şi se dedică vinului, cu voluptatea nou-născutului care suge din biberon.

Trist, neputincios, Martin o vede prăbuşindu-se.

2
„ŞAŞTIN”

Marţea următoare, Martin îşi surprinde tatăl în timpul cinei rituale de la restaurantul Mandarin de Jade:

— Ai văzut-o pe doamna care îşi face veacul pe rue du Bac, în faţa vânzătorului de legume?

Victor Dujeu tresare, întrebându-se dacă fiul său se referă la vreo prostituată.

— E o curvă acolo?

Martin se înroşeşte imediat, aşa cum păţea Kerstin: strident, urechile i se fac aproape mov. Constatând încă o dată moştenirea genetică a fiului său, Victor Dujeu simte junghiul sufletesc familiar, abia atenuat de trecerea timpului.

Băiatul îi prinde privirea pe jumătate iritată, pe jumătate înduioşată. Se foieşte puţin pe scaun, îşi alungă emoţia.

— Nu, vorbesc despre cerşetoare.

— Nebuna aia bătrână care înjură pe toată lumea? Aia care seamănă cu o vrăjitoare? Da, e de multă vreme acolo. Face parte din cartier deja.

— Ai observat că scrie tot timpul într-un caiet?

— Nu. Dar ce vrei cu ea?

Martin îşi vâră capul între umeri şi revine la starea letargică.

— Nimic, răspunde cu voce moale.

Pe undeva, Martin îşi detestă tatăl pentru că se recăsătoreşte, pentru că încearcă s-o înlocuiască pe mama lui cu o altă femeie. Cu toate acestea, este conştient că decesul tinerei sale soţii i-a provocat o suferinţă care îl urmăreşte până în prezent.

La vremea respectivă, accidentul avusese un impact important în opinia publică, deoarece ziarele insistaseră asupra dispariţiei inexplicabile a cadavrului lui Kerstin Dujeu, soţia celebrului avocat

Victor Dujeu. Nu mai rămăseseră din ea decât o valiză umplută cu daruri de Crăciun pentru familie şi o poşetă.

Lui Victor Dujeu i se părea înfiorător că nu-şi putuse vedea soţia decedată, că nu o putuse înmormânta, că nu-şi putuse lua rămas-bun de la ea. Indiferent cât de oribilă ar fi fost scena, o considera necesară. Nevăzând-o niciodată lipsită de viaţă, nu reuşea să se convingă de faptul că a murit cu adevărat, în pofida celor şaisprezece ani trecuţi de atunci. Astăzi, Kerstin ar avea treizeci şi opt de ani, puţin mai în vârstă decât Alexandra, viitoarea lui soţie.

Victor Dujeu nu doreşte neapărat să se recăsătorească. Manipulatoare abilă, Alexandra i-a băgat în cap ideea că n-ar trebui să rămână singur, că a suferit destul. Până la urmă s-a văzut nevoit să admită că apartamentul i se părea adesea pustiu, cu coridoarele sale lungi şi lemnăria sumbră. Torpoarea (simulată sau naturală) a fiului său, care vorbea mai mult cu câinele decât cu propriul său părinte, nu ameliora cu nimic atmosfera căminului rămas fără suflet.

Victor Dujeu se plictisea, iar Alexandra Chamard, ale cărei resurse de viclenie erau inepuizabile, a înţeles cum să suplinească vidul din sufletul bărbatului de cincizeci de ani. După aceea, smulgerea mult doritului „da” a fost o bagatelă.

Martin nu mai ştie nimic despre dezastrul aerian în care a pierit mama lui. A crescut hrănindu-se din amintirea unei femei blonde şi vesele, cu care a înţeles foarte repede că semăna perfect. A învăţat să nu-şi scoată ochelarii în faţa tatălui său, ca să nu-i amplifice durerea. Martin vorbeşte puţin, râde puţin, se amuză puţin, fiindcă ştie că mama lui dispunea de o poftă de viaţă şi de un umor ieşite din comun.

Nu după multă vreme însă, a început să-şi deteste această mamă plecată prea repede, pentru că pe el nu venea nimeni să-l aştepte la ieşirea de la şcoală. Guvernanta sau şoferul tatălui său nu se puneau la socoteală. El nu avea mamă. „Mamă”. Până şi cuvântul i se părea

magic. Îl surprindea pe buzele băieţilor mai mici care se repezeau spre mulţimea de femei la ora patru şi jumătate, spre grupul de mame tandre, iubitoare, cu zâmbetul pe buze şi o gustare pregătită în mână. Cum ar fi arătat mama lui în acea grămadă de parfumuri, de râsete şi de mângâieri?

Kerstin Sandström a ajuns la Paris la nouăsprezece ani, ca *fille au pair*[1], ca să înveţe limba franceză. S-a adresat Alianţei franceze, din bulevardul Raspail, care a trimis-o la soţia domnului Henri Dujeu, pe rue Lecourbe, în arondismentul al XV-lea. Această doamnă avea trei copii şi un apartament luminos, a cărui ambianţă ospitalieră a atras-o imediat pe tânăra care nu ieşise niciodată până atunci din oraşul natal, Örnsköds vik, aflat pe malul Golfului Botnic. Mathilde Dujeu, cucerită de amabilitatea şi de energia tinerei suedeze, a angajat-o pe loc. Kerstin a început să lucreze din aceeaşi seară. Dormea într-o cameră de la etajul şase, deasupra acoperişurilor pariziene. Dimineaţa se ducea la cursurile de franceză organizate pe bulevardul Raspail, iar după-amiaza se ocupa de copii.

Henri Dujeu, pediatru, avea un frate mai mic a cărui carieră de avocat se anunţa fulminantă. Victor venea din când în când la masă la fratele lui mai mare, întotdeauna însoţit de câte o femeie, niciodată aceeaşi. Situaţia le oferea o temă de conversaţie inepuizabilă soţilor Dujeu:

— Ce primim astă-seară? Basca planturoasă, esteticiana din Sartrouville, aristocrata din bulevardul Suchet sau văduva la patruzeci de ani dornică de cărniţă fragedă?

Cuceririle lui Victor păreau să nu se mai termine şi nu vizau un model anume. Quentin Dujeu, la şase ani, îşi pusese în cap să-l imite când va fi mare.

---

1 Sistem de schimburi culturale prin care o tânără petrece o anumită perioadă la o familie din altă ţară, primind cazare, masă şi cursuri de limbă şi civilizaţie în schimbul îngrijirii copiilor gazdei

— Aşa nu te plictiseşti niciodată, i s-a destăinuit mamei sale.

În acea seară, Victor aduse o Stéphanie machiată strident. Kerstin era încă în apartamentul gazdelor sale, căci aştepta un telefon de la mama ei. Cina arareori cu familia, preferând să mănânce de seară la ora şase, după obiceiul scandinav. De obicei, la opt era deja în camera ei, făcându-şi temele la franceză.

Din salon, Victor zări în vestibul o cască de păr platinat, gros şi aspru ca o coamă, nişte umeri fin conturaţi sub o cămaşă roz şi, aplecându-se să vadă mai bine, o talie subţire, în prelungirea unor coapse interesante. Se apropie de ea, intrigat.

Tânăra vorbea la telefon într-o limbă imposibilă, cu silabe ingrate, dar nu lipsite de farmec. Victor descoperi cu plăcere un chip angelic, cu piele de opal, gură rotundă şi rozalie şi ochi albaştri cu gene atât de blonde, încât erau aproape invizibile. Fascinat, îi examină picioarele lungi, musculoase, cu glezne cam groase. Picioare de sportivă, îşi spuse încântat.

Ce căuta această creatură extraordinară acasă la fratele lui?

Simţind că era privită, Kerstin se întoarse brusc, încheie conversaţia, puse telefonul în furcă şi ridică ochii spre Victor. Acesta se pierdu într-o rază albastră care părea să-l învăluie cu totul. Privirea fetei, deşi concentrată, nu reuşea să se focalizeze asupra detaliilor. Kerstin îşi puse, în sfârşit, ochelarii, care nu-i răpeau nimic din frumuseţe.

— Mă scuzaţi, îi spuse cu zâmbetul pe buze, întinzându-i mâna. Nu v-am văzut. Sunt mioapă. Numele meu este Kerstin Sandström.

„Şaştin". Sunetul îi gâdilă în mod plăcut auzul.

Avea accent puternic în franceză şi nu reuşea să pronunţe litera „j". În loc de „je", spunea „yeu".

Fratele lui îşi făcu apariţia înainte să apuce să se prezinte.

— Iubita ta te aşteaptă în salon, anunţă.

— Vin imediat, îi răspunse Victor, fără să o piardă din ochi pe tânără.

— Ţi-o prezint pe Kerstin, zise Henri.

— Kerstin?

— Am primit-o în gazdă, ca să se ocupe de copii.

Henri îi făcu un semn discret cu ochii spre tavan, pe care fata îl înţelese pe loc.

— Urc imediat la mine. La revedere, domnule Duyeu. Ezitantă, i se adresă apoi lui Victor: La revedere, domnule...

— Tot „Duyeu”. Încântat de cunoştinţă.

— La revedere.

Ieşi din apartament.

— Victor, calmează-te, te rog. E fata care se ocupă de copii! şuieră Henri.

— Nu s-ar putea ocupa şi de mine?

Henri dădu ochii peste cap, excedat.

— Şi ce facem cu fata pe care ai adus-o cu tine?

Victor tresări.

— Ah, Dumnezeule! Adu-mi aminte, cum o cheamă?

— Am impresia că Victor ne-a vizitat mai des în ultima lună. Încă şi mai ciudat este că vine singur, observă într-o zi Mathilde Dujeu.

— Nu-i nimic ciudat, mormăi Henri. E îndrăgostit de Kerstin.

Mathilde nu păru prea surprinsă.

— Are dreptate. Este o fată fermecătoare.

— E cu doisprezece ani mai tânără, abia vorbeşte franceza şi vine din altă ţară.

— Ceea ce n-o împiedică să fie delicioasă.

Delicioasă. Victor Dujeu era perfect de acord. La treizeci şi unu de ani, se îndrăgostise pentru prima dată în viaţă. După fiecare cină la fratele lui, urca la etajul şase şi bătea la uşa lui Kerstin.

Prima oară îl primise cu naturaleţe.

— Ah, dumneavoastră sunteţi! Poftiţi.

Se regăsi într-o cameră mică, ordonată. Gazda îi oferi o ceaşcă de ceai dintr-un termos. Discutară până târziu în noapte despre Suedia, de care fetei îi era dor, despre impresiile ei legate de Franţa şi de parizieni, de cursurile de la Alliance française. Victor descoperi că tânăra avea din belşug simţul umorului. Râse mult. Până la urmă, îl alungă la ora două dimineaţa.

— Sper să ne mai vedem, îi aruncă din pragul uşii.

Nu era nevoie să-l roage cineva. Trăia exclusiv pentru aceste întâlniri nocturne, sub nasul lui Henri şi al lui Mathilde. El, care nu fusese niciodată timid în preajma unei femei, se văzuse nevoit să constate că nu îndrăznea să se apropie de ea, să o atingă. O asculta vorbind şi râdea subjugat.

La cea de-a cincea vizită, spre miezul nopţii, Kerstin îşi scoase ochelarii.

— Când o să te hotărăşti să mă săruţi, Victor Duyeu?

Simţi că-i fuge pământul de sub picioare.

Fata se apropie de el.

— Nu eşti obişnuit cu suedezele?

— Nu, îi răspunse şocat şi sedus.

— La noi, femeile fac adesea primul pas.

O privi blocat.

— Lasă-te pe mâna mea, îi şopti ea la ureche.

Gesturile ei precise i se părură bizare la vârsta ei, dar era tandră şi bună.

În zori, părăsi patul şi se îmbrăcă fără să facă nici un zgomot. Fata dormea, întinsă pe burtă, cu capul sub o pernă. Era mişcător de frumoasă, cu talia fină, spatele suplu şi picioare lungi, musculoase. Ieşi pe vârfuri şi coborî pe scări.

Ajuns în stradă, fu cuprins de o durere de cap puternică. Sângele îi bubuia în tâmple. Se opri puţin, ameţit. Apoi, dintr-odată, ceaţa se ridică, durerea se estompă. Înţelesese ce avea de făcut. Ceea ce i se părea just, evident şi inevitabil.

Reveni în clădire şi chemă liftul, foindu-se nerăbdător de pe un picior pe celălalt. Nu mergea decât până la cinci, după aceea trebuia să urce pe scări.

Întinsă pe patul cald, Kerstin asculta motorul ascensorului, care huruia de partea cealaltă a peretelui. Sunet regulat, obsedant, care creştea pe măsură ce cabina se apropia. Etajul doi, trei, patru, cinci... zgomotul uşii care se închide, apoi paşi grăbiţi pe scara care ducea la ultimul nivel al clădirii.

Îi deschise înainte să apuce să ciocănească, goală şi blondă în lumina răsăritului.

— Kerstin, îi spuse cu respiraţia întretăiată, Kerstin, te iubesc!

Îl cuprinse în braţe, închise uşa cu piciorul şi-l strânse puternic la piept.

— În suedeză, domnule Duyeu, se spune *jag älskar dig.*

— Martin! Emanând din salonul îndepărtat, vocea lui Victor Dujeu străbate fără obstacole culoarul şi ajunge în camera tânărului, care schiţează o grimasă. Vocea aceea nu anunţă nimic bun. Martin!

Se ridică anevoie, îşi freacă şaua nasului, dureroasă din cauza ochelarilor grei, şi deschide uşa. Tatăl lui îl aşteaptă în picioare în salon. Alexandra, lungită pe canapea, se preface că citeşte ziarul *Le Monde.*

— Stai jos! îi ordonă Victor Dujeu.

Martin se execută.

— Dacă nu mă înşel, astăzi ar fi trebuit să primeşti rezultatele de la bacalaureat, îi spune pe o voce glacială.

— Da, tată.

— Ni le-ai putea comunica şi nouă? Fireşte, dacă nu preferi să le ţii pentru tine. Cred că de aceea ai omis să mă suni la birou.

— Mi s-a spus că erai la Palat toată ziua. Nu am putut să te găsesc.

— Nu am primit nici un mesaj de la tine.

— Pentru că nu am lăsat.

— Ai picat bacul, nu-i aşa?

Martin îşi fereşte privirea la vederea suferinţei teribile de pe chipul tatălui său.

— Da, tată.

— L-ai ratat pentru a doua oară, Martin?

— Da, tată.

— Nu mai repeta „da, tată”! îşi iese Victor din pepeni. Chiar nu ai altceva de spus? Ţi se pare normal să cazi la bac de două ori?

— Nu m-am pregătit suficient.

— Şi abia acum îţi dai seama? urlă tatăl scos din minţi.

Alexandra se ridică, se unduieşte până la bar, toarnă o porţie generoasă de whisky într-un pahar şi i-l întinde viitorului soţ. Victor se aşază, îşi şterge fruntea cu mâna şi dă băutura pe gât.

— Spune-mi notele, îi cere pe un ton ceva mai calm, aprinzându-şi o ţigară.

— Doi la istorie-geografie, doi la fizică, trei la ştiinţe naturale, cinci la matematică, cincisprezece la engleză, douăzeci la nataţie.

— Şi la filosofie?

— Optsprezece.

— Optsprezece la filosofie? Ce subiect ţi-a picat?

— „Ne putem îndoi de orice?"

Tăcere.

— Şi ai ştiut ce să răspunzi?

— Mi se pare evident.

— Adică?

Martin îşi priveşte picioarele.

— Întrebarea presupune două abordări concomitente, după părerea mea. Prima este de ordin teoretic: este posibilă stabilirea unei îndoieli fundamentale în cunoaşterea noastră? A doua are o semnificaţie mai practică: ne putem lipsi de certitudini în viaţa de toate zilele?

Tăcere din nou.

— Din cine ai citat?

— Din Montaigne, Spinoza, Descartes, Bachelard şi Einstein.

— Vrei să spui că nu ai repetat decât la filosofie?

— Nu, nu am repetat la nimic.

Victor Dujeu, tenor al baroului, care şi-a câştigat faima prin aplomb şi agerime, cunoscut în mediile pariziene drept unul dintre cei mai ingenioşi şi de temut avocaţi, pierde în faţa fiului său, singurul capabil să-i fisureze controlul de sine implacabil.

— Dar, Martin, pentru numele lui Dumnezeu, cu ce naiba te ocupi cât e ziua de lungă? Ce faci, în afară de plimbările cu câinele şi întâlnirile cu Oscar?

Martin ţine în continuare privirea în pământ, încordat în faţa tornadei care îl loveşte. Aceasta durează cinci minute şi se încheie cu suflul tăiat şi o palmă magistrală.

— Ieşi afară! gâfâie Victor Dujeu. Să nu te mai văd în seara asta!

Martin iese şi închide uşa în urma lui. Se întoarce la el în cameră, pune o foaie în maşina de scris şi bate în marginea de jos a paginii:

289.

3
LUNGANUL

A doua zi, Martin se opreşte în faţa porţii condamnate din rue du Bac.

Femeia scrie de zor, aşezată pe jos.

— Bună ziua, doamnă.

Nici un răspuns.

— Am picat la bac a doua oară.

Femeia ridică bărbia spre el şi îl priveşte printr-un nor de fum.

— Am impresia că te doare undeva.

— Pe tatăl meu chiar îl doare.

— Tatăl tău nu este cumva tolomacul înalt care fumează trabuc şi poartă cămăşi roşii?

— Ba da, zâmbeşte Martin.

— Nu-i ajungi cu prăjina la nas.

Trage din ţigară şi-l scrutează atent.

— Pare plin de bani.

— Chiar este.

— Şi ce face cu caşcavalul boşorogul tău?

— Habar n-am.

Se ridică, striveşte ţigara şi se proţăpeşte în faţa lui, cu mâinile încrucişate la piept.

— O să-ţi spun o chestie, băi pălugă.

Martin îi simte respiraţia fetidă şi se cutremură la vederea dinţilor ei răriţi şi înnegriţi de nicotină. Dar ochii vii, inteligenţi ai femeii îl fascinează.

— Burghezii umflaţi, plini de parale, care îşi sparg portofelul la Bon Marché nu-mi dau niciodată nimic. Nimic! Ai auzit? Zero! Ce părere ai tu despre asta, Martin Dujeu?

Şocat, o întreabă de unde ştie cum îl cheamă.

— Dar eu ştiu totul! Ce crezi tu? Am tot timpul din lume să vă urmăresc, pe tine, pe taică-tău, pe amicul tău care-o face pe deşteptul şi pe piţipoanca de lux cu care umblă babacu'. N-am nimic altceva de făcut.

— Dar scrieţi, asta nu este puţin lucru, îi răspunde.

Femeia se apropie încă puţin de el, cu chipul schimonosit într-un rânjet mieros, cu palma întinsă.

— Ia zi, n-ai un bănuţ şi pentru mine? îl roagă.

— Nu v-a mai rămas nimic din hârtia de o sută de franci?

— De unde? Ştii cum se duc banii? îi răspunde ridicând din umeri.

— Prefer să vă cumpăr lucrurile de care aveţi nevoie, în loc să vă dau bani.

— Ah, am înţeles. Ca să nu-mi cumpăr pileală. Eşti mai rău ca gaborii!

— Sunt sigur că aveţi nevoie de ceva, de haine, de medicamente, de mâncare? insistă Martin.

— Nu! urlă ea, şi o expresie de nebunie i se lasă pe chip. Cumpără-mi de băut! Altceva nu mi-a mai rămas în viaţă. Beau sau crăp! Numai aşa rezist!

Îi întinde mâna din nou.

— Nu. Totul, în afară de asta, se menţine Martin ferm pe poziţie.

— Atunci, dispari! îi strigă furioasă. Cară-te de aici, puţoi împuţit. N-ai înţeles nimic! Pleacă de-aici, nu vreau să te mai văd!

Pentru prima dată în viaţă, Martin simte urcând în el din străfundurile sufletului o furie violentă.

— T-trebuie să pricepeţi că m-am săturat să aud asta, îngaimă. Şi daţi-mi voie să vă spun că dumneavoastră nu aţi înţeles nimic!

Cu aceste cuvinte, îi întoarce spatele, o ia înapoi pe rue du Bac şi coteşte pe rue Babylone, spre Saint-Germain-des-Prés.

În Jardin du Luxembourg, Martin se plimbă prin zona izolată unde ai dreptul să-ţi scoţi câinele. Începe să se facă foarte cald şi se trage la umbră, deoarece originile britanice ale lui Germinal îl fac să suporte greu canicula. Beagle-ul se strecoară sub o bancă şi adoarme aproape instantaneu.

Martin îl vede pe Oscar şi îi face semn cu mâna. Îşi dau adesea întâlnire în parc, sub pretextul plimbărilor canine. Oscar a venit cu Zéphyr, teckelul sârmos al mamei sale. În general, Germinal şi Zéphyr nu se suportă, dar astăzi, toropiţi amândoi de căldură, aleg să se ignore reciproc.

— Taică-tu mai urlă? întreabă Oscar fără să-şi ia ochii de la picioarele femeii de pe banca de vizavi.

— Mai rău ca niciodată!

Oscar şi-a luat bacalaureatul la a doua încercare.

— Nu i-ai spus că te ocupi de scris?

— Nu, nu i-am vorbit despre asta.

— Îşi închipuie că pierzi vremea, probabil.

— Da.

— De ce nu-i arăţi romanul tău?

— Pentru că nu ştie să citească! vine răspunsul spontan.

— Eşti rău, şopteşte Oscar.

— Nu, doar constat.

— Tatăl tău e un om extraordinar. Toată lumea ştie.

Martin ridică din umeri.

— Extraordinar o fi la tribunal. În viaţa de toate zilele e o nulitate absolută.

— Eşti supărat pe el fiindcă se însoară cu Alexandra.

— N-am nimic cu Alexandra.

— E bună. Cum prietenul său nu răspunde, Oscar râde: Iau tăcerea ta ca pe o aprobare.

Martin rămâne de marmură. Oscar schimbă subiectul, cu ochii la pieptul opulent al unei tinere mame care îşi plimbă copiii.

— Eu cred că taică-tu ar cădea pe spate dacă ţi-ar vedea cartea. Nu şi-ar mai reveni. Ar fi foarte mândru de tine. Chiar ar trebui să i-o arăţi.

— O să i-o arăt când va fi publicată, îi răspunde Martin cu un zâmbet straniu.

Luat prin surprindere, prietenul lui reuşeşte să-şi mute ochii de la tânăra femeie.

— Eşti foarte sigur pe tine, ceea ce nu-ţi stă în fire.

— Nu vorbesc din vanitate. Ştiu sigur că într-o zi va fi publicată.

— De unde ştii?

— N-aş putea să-ţi explic. O simt.

Oscar tace, căci nu ştie ce să răspundă. Germinal şi Zéphyr sforăie netulburaţi la picioarele lor. Căldura pare să se intensifice, parcul se goleşte.

— Vii în vara asta la Cabourg? întreabă Oscar, dornic să rupă tăcerea la fel de apăsătoare precum canicula.

— Cu voia lui Dumnezeu...

Dumnezeu fiind tatăl lui Martin.

Tatăl lui Oscar posedă un club de noapte foarte cunoscut în cartierul Saint-Sulpice, unde se întâlneşte crema înaltei societăţi din cartierele bune.

Când era mic şi familia locuia la etaj, deasupra localului, Oscar cobora pe ascuns, în pijama, la ore mici din noapte, ca să spioneze fauna nocturnă. Mai ales femeile gătite de petrecere, cu buze roşii, bijuterii strălucitoare şi râsete cristaline.

Dezvirginat la vârsta de doisprezece ani de o tânără prietenă a tatălui său – care îi fusese şi amantă, după cum avea să afle mai târziu –, a păstrat o pasiune precoce pentru creaturile divine care treceau pe lângă el când se duceau la toaletă. Inima îi bătea nebuneşte când întrezărea pulpele dezgolite sub foşnetul taftalei, o bucăţică de piele de deasupra portjartierului negru sau o crupă bine conturată într-un fru-fru de dantelă, toate agrementate de parfumuri din care ar fi sorbit toată noaptea.

Martin, antrenat pe la paisprezece ani de prietenul său în activităţile de voyeurism nocturn, nu se lăsa deloc impresionat de spectacolul cărnii, interesându-se mai mult de talentele DJ-ului.

Patru ani mai târziu, Martin n-a fost niciodată cu o femeie. Cu toate eforturile lui Oscar de a-i găsi o pradă uşoară care să-l iniţieze în arta amorului, prietenul lui rămâne de gheaţă.

Târziu, într-o noapte, când se întoarce de la bucătărie cu un pahar de apă în mână, i se pare că aude un zgomot din camera tatălui său. Credea că este singur, căci avocatul a plecat într-o delegaţie de vreo două zile şi urmează să se întoarcă abia poimâine. Cât despre Alexandra, petrece o săptămână acasă la o prietenă, din câte a înţeles el.

Zgomotul se accentuează, ca un fel de vaiet ascuns. Puţin speriat, se apropie. Pe sub uşa întredeschisă se vede lumină. Martin aruncă o privire în cameră.

Alexandra e întinsă pe spate, în mijlocul patului răvăşit, complet goală, iar un bărbat stă în genunchi, cu capul între pulpele ei. Femeia geme schimonosindu-se. Martin observă că bărbatul pare tânăr, musculos, cu părul negru. Detaşat, îl vede ridicându-se, aruncându-se pe viitoarea lui mamă vitregă şi penetrând-o violent. Picioarele Alexandrei se încolăcesc pe şoldurile acestui om pe care acum îl poate vedea bine, din profil. Nu-l cunoaşte. Alexandra gâfâie tot mai tare şi-şi înfige unghiile în omoplaţii amantului ei. Martin urmăreşte cele două trupuri mişcătoare, epidermele lucind de acea transpiraţie specială a iubirii, ascultă gemetele, lamentările, gâfâielile. Se întreabă dacă tatăl lui cunoaşte aceste îndeletniciri ale Alexandrei, comise chiar în patul lui, dar nu se poate împiedica să admire formele pline şi tari ale femeii. Convins că este imun, observă rece cele două sexe care se unesc tot mai frenetic. Alexandra scoate un ţipăt, pe care îşi spune că l-ar fi auzit şi din camera lui, apoi bărbatul se prăbuşeşte peste ea, moment de care Martin profită ca să se facă nevăzut.

În patul lui, îşi dă seama mirat că penisul i s-a umflat într-o erecţie tare, aproape dureroasă, care ameninţă să-i rupă chiloţii. Trebuie să se uşureze cumva şi o face neîndemânatic, pentru că se masturbează rar – lucru pe care nu i l-ar mărturisi nici lui Oscar –

gândindu-se la o femeie fără chip, cu un corp primitor, de care s-ar lipi fericit.

Martin s-a îndrăgostit de opera lui Émile Zola la cincisprezece ani, când a citit *Nana* pentru prima oară. A devorat rapid cele douăzeci de romane din istoria familiei Rougon-Macquart, dar *Gervaise,* cu tonul său argotic, i-a devenit cartea de căpătâi. Tânărul burghez, obişnuit cu cele mai bune cartiere, care nu trecuse niciodată mai departe de foburgul Saint-Germain, cu străzile sale opulente şi vilele bogătaşilor, era fascinat de acea fereastră spre degenerescenţa unei clase sociale strivite sub muncă, de descrierea promiscuităţii, a alcoolismului şi mizeriei, de agitaţia acelei populaţii vicioase.

Nu rezistă tentaţiei de a se plimba prin cartierele din estul capitalei şi în jurul colinei Montmartre, ca să vadă la rue de la Goutte-d'Or, unde Gervaise îşi avusese spălătoria, la colţ cu rue des Poissoniers, devenită astăzi bulevardul Barbès. Acolo îşi efectuase Zola observaţiile, consemnând fiecare detaliu spre a expune, cu rigoare ştiinţifică, viaţa frumoasei blonde din Plassans, târâtă într-o decădere atroce.

Martin îşi imagina un bărbos bătrân, cu ochelari, cocârjat deasupra mesei de scris, în timp ce o tânără puţin cam grasă, cu cămaşa albă lăsând să i se vadă umerii goi, transpira în faţa fierului de călcat greu.

La intersecţia bulevardelor Barbès şi Rochechouart se găsea o cafenea care nu avea nimic în comun cu cea a taicii Colombe, l'Assommoir. Martin căută celebra distilerie, alambicul de cupru roşu, în stare să îmbete toată capitala, maşinăria infernală care o impresionase atât de puternic pe Gervaise – dar nu găsi decât o tejghea banală.

Plecă în căutarea spălătoriei unde Virginie şi Gervaise se bătuseră aprig în norii de vapori şi de clor. Zadarnic. Cu toate acestea, îşi amintea precis drumul descris la pagina 21: „Din bulevard, Gervaise făcu la stânga şi porni pe rue Neuve de la

Goutte-d'Or. [...] Spălătoria se găsea spre mijlocul străzii, în locul unde pavajul începea să urce". Acum, strada se numea rue des Islettes, iar Martin nu reuşi să descopere nimic asemănător cu o spălătorie publică. Cartierul, rebotezat şi reconstruit între timp, probabil că nu mai păstra nimic din cele descrise de Zola. Martin resimţi o nostalgie pasageră, o mică dezamăgire. Luă metroul de la Pigalle ca să se întoarcă la Babylone.

În staţia Concorde îi veni dintr-odată ideea romanului său. Trecu pe la Bon Marché să cumpere hârtie, apoi, odată ajuns acasă, se puse pe treabă. Pe prima pagină scrise:

Pentru Kerstin, mama mea, care era blondă ca Nana: „culoarea ovăzului proaspăt".

Pentru O. Duval, prieten dintotdeauna.

Martin obţine până la urmă permisiunea să petreacă două săptămâni la Cabourg, la Oscar, unde se plictiseşte încă de la început. Îi este dor de Germinal, exilat într-un azil de câini din Bourgogne pe durata vacanţei. Familia Duval posedă o vilă cu etajul din lemn pe avenue du Casino Ouest, cu vedere spre mare. De la fereastra salonului, Martin contemplă melancolic apa gri şi plaja palidă, scăldate într-o ploaie normandă care împiedică orice activitate exterioară. Pe Oscar, foarte ocupat s-o curteze pe o tânără divorţată de treizeci de ani care locuieşte în vila de vizavi, îl vede rar. După trei zile, cum vremea nu pare să se aranjeze, iar eforturile lui Oscar nu produc rezultate, Martin începe să dea semne de proastă dispoziţie, pe care doamna Duval le consideră surprinzătoare, ba chiar îngrijorătoare. Dată fiind placiditatea lui obişnuită, îl crede mai întâi bolnav. Când îl întreabă ce are, se linişteşte repede: băiatul e bine, nu vrea decât să se întoarcă la Paris.

— Ai o iubită acolo? îl întreabă în şoaptă.

Martin îi răspunde cu un zâmbet şarmant, de a cărui forţă de seducţie încă nu este conştient, fără să spună nimic.

Doamna Duval încearcă să-l găsească pe Victor Dujeu la Ramatuelle spre a-l informa despre întoarcerea fiului său mai repede decât a fost prevăzut, dar nu răspunde nimeni.

— Nu vă îngrijoraţi, o linişteşte Martin la gară, cu un picior în tren. O să-l sun eu imediat ce ajung.

Ceea ce nu face.

Statul singur acasă i se pare plăcut, chiar dacă resimte absenţa căţelului. Tatăl lui şi Alexandra se întorc peste o săptămână. Martin se bucură de camerele pustii, de magazinele închise de pe rue du Bac şi de bulevardele golite de marea migraţie estivală. Nu-l deranjează că trebuie să meargă până la colţul cu rue de Verneuil ca să cumpere pâine, până pe rue de Bellechasse ca să găsească o

curăţătorie deschisă sau să urce pe rue Saint-Dominique în căutarea unei farmacii. Parisul i se pare mai frumos fără localnici, populat doar de turişti obosiţi, eşuaţi pe terasele cafenelelor.

Scrisoarea lui Martin către Oscar, de la Deux-Magots

Dragă Duval,

Nu există nimic mai frumos decât Saint-Germain-des-Pres în luna august. Când văd turla bisericii proiectată pe un cer perfect albastru, albastru profund ca în cărţile poştale, atât de albastru încât pare un trucaj, mă întreb ce faci tu la Cabourg, stresând o cucoană cu copii, sub ploaia care nu se mai termină. Când te vei strecura în cearşafurile atât de umede încât te vor face să strănuţi (nerecomandabil în asemenea momente) şi vei constata că are sânii trişti şi e plină de vergeturi, vei regreta că ai rămas în Normandia. Vezi tu, eu spionez acum, pentru tine, două tinere italience, dintre care una ar fi pe gustul tău. Are acel aer vulgar care ţi-a plăcut întotdeauna, un zâmbet care cântă soarele Italiei şi un piept care sfidează gravitaţia. Când îţi revii, trimite-mi un răvaş în rue de Babylone.

Dujeu

Martin pune scrisoarea la poştă pe bulevardul Raspail, apoi o ia către casă prin rue du Bac. Ajuns în faţa porţii, îşi dă seama cu o strângere de inimă că gangul din spate este pustiu. Se strecoară înăuntru, sperând să o găsească acolo, adormită, la adăpost de căldură, dar nu e nimeni. Nu se vede nici cel mai mic semn al prezenţei ei – nici un muc de ţigară, nici un carton, nici pagini de ziar mototolite. Magazinul de legume fiind închis, ca majoritatea dughenelor de pe stradă, nici nu are de unde să obţină informaţii. Ajunge gânditor pe rue de Babylone. Ce s-o fi întâmplat cu ea? A fost arestată? Unde ar putea fi? Într-unul dintre acele aziluri pentru oamenii fără domiciliu stabil? A plecat să-şi încerce norocul în altă parte? A schimbat cartierul? În mod bizar, iar Martin este conştient

de această bizarerie, se supără pe ea că a plecat fără să lase nici o urmă, că s-a volatilizat cât timp el era plecat la Cabourg.

În apartament constată că nu dispune de mare lucru pentru masa de seară. Singurul supermarket din cartier deschis în august e pe rue de Verneuil. Iese din nou afară. Strada se întinde sub ochii lui, pustie şi liniştită. Fără trecători, fără maşini, ca la ţară. Ajuns pe bulevardul Saint-Germain, vede trecând autobuzele 83 şi 63 complet goale. Traversează şi continuă pe rue du Bac spre Sena, până ajunge la intersecţia cu rue de Verneuil. Şi aici magazinele sunt închise, iar pe uşi se poate citi cam acelaşi anunţ: „Magazin închis pentru concediul anual. Redeschidem pe 1 septembrie". Singurul loc deschis, supermarketul din faţă de la numărul 41, este plin de lume. Riveranilor care îşi fac cumpărăturile li se alătură turiştii flămânzi sau însetaţi, ieşiţi de la muzeul Orsay, din apropiere, cu aparatele foto pe umăr şi planul cartierului în mână. Fericiţi că au găsit un magazin deschis într-o capitală pe jumătate închisă, se aruncă asupra rafturilor cu băuturi, cu dulciuri şi cu chipsuri. Martin îşi face drum cu coatele printr-un grup de americani ca să ajungă la raionul de produse proaspete.

Când iese, în loc s-o ia pe unde a venit, prin rue du Bac, continuă pe rue de Verneuil, în ideea să treacă prin faţa casei lui Gainsbourg ca să citească noile graffitiuri apărute pe zidul compozitorului defunct. Dincolo de rue de Beaune, înspre rue des Saints-Pères, strada este mai puţin comercială şi încă şi mai pustie, cu excepţia câtorva turişti care se îndreaptă către Saint-Germain-des-Prés.

Martin identifică de la distanţă faţada albă a ultimei reşedinţe pământeşti a artistului, de care este fascinat. Îşi aduce aminte că în ziua morţii sale a venit cu Oscar ca să se reculeagă în faţa casei, alături de sute de alte persoane, aproape blocând traficul auto din cartier. Parisul îşi aducea ultimul omagiu unui poet blestemat, iar străzile din acea zonă de pe malul stâng al Senei fuseseră cucerite de o procesiune tăcută şi tristă care se prefira prin faţa imobilului,

lăsând lângă gardul metalic flori, scrisori, verze[2], pachete de ţigări Gitanes şi ochelari negri. Lui Martin îi place ideea că, până şi după moarte, oamenii vin să lase mesaje pe zidul lui Gainsbourg, păstrând astfel o veche tradiţie.

Ajunge pe rue Allent, o străduţă îngustă, cu un singur număr, care face legătura dintre rue de Verneuil şi rue de Lille. Îi place acest colţişor liniştit, unde se găseşte un magazin de antichităţi specializat în obiecte ştiinţifice în faţa căruia se opreşte frecvent. Copacul din colţ, din faţa unei grădiniţe, aduce puţină răcoare cu ramurile lui bogate. O voce familiară îl face să se oprească brusc din traversare.

— Ce să vezi, ce să vezi, Martin Dujeu se plimbă fără potaie?

Ea este.

Aşezată sub copac, pe o bancă, cu o sticlă de cidru în mână, îi rânjeşte cu dinţii ei stricaţi. Nu i-a zâmbit niciodată aşa. Ai zice că-i pare rău că a fost rea la ultima lor conversaţie. Se apropie, la rândul lui zâmbind. A uitat complet de graffitiurile lui Gainsbourg.

— Vă căutam, îi spune.

Femeia ridică din umeri, bea o gură şi îi aruncă o privire maliţioasă.

— Ce vrei să fac, am plecat şi eu la reşedinţa mea de vară! În jur de 15 august, Gaspard îmi împrumută întotdeauna banca şi copacul lui.

— Gaspard?

— Gaspard de Verneuil. Nu-l cunoşti? Nu l-ai văzut niciodată?

— Nu, răspunde Martin, închipuindu-şi un aristocrat putred de bogat, dar cu inimă mare, proprietar al străzii.

— Ah, aşa-i, tu nu vezi nimic. Tu eşti cu capul în nori. Vara, pe rue du Bac mori de cald. M-am aranjat cu Gaspard să-mi

---

2 *L'homme à tête de chou* – album din 1976 al lui Serge Gainsbourg al cărui titlu reia denumirea unei sculpturi de Claude Lalanne. Compozitorul şi-a asumat cu plăcere această poreclă.

împrumute copacul lui din când în când, cât e dus la cumpărături. La umbră e mai răcoare.

— Locuieşte pe aici, pe stradă?

Femeia izbucneşte în râs.

— Nu, nu, măi aiuritule! E un cerşetor ca şi mine. Cum doarme pe strada asta, i se zice de Verneuil. Pe milogul de pe rue Bonaparte îl cheamă Jeannot de Bonaparte, iar zdrahonul negru care se îmbată în faţa bisericii e Moïse d'Aquin. Pricepi?

— Da. Iar dumneavoastră sunteţi doamna du Bac?

— Ai înţeles perfect. Titlul meu complet este Titine du Bac.

— Titine?

— De la Célestine, dar nimeni nu-mi mai spune aşa acum.

— Célestine du Bac, murmură Martin. Vi se potriveşte.

Femeia nu-l mai ascultă, ocupată să găsească o ţigară prin coşul ei cu de toate. Martin o priveşte, emoţionat de şira spinării proeminentă, de coatele ascuţite şi de părul murdar strâns cu o panglică de mătase neagră, uzată.

Un tip mărunţel, la vreo patruzeci de ani, cu hainele pătate şi pantofii ferfeniţă se apropie de ei cu un pas ezitant, ca şi cum l-ar durea picioarele. În pofida căldurii sufocante, are capul acoperit cu o şapcă.

— Ia te uită, s-a întors Gaspard, anunţă Célestine aprinzându-şi un muc de ţigară. Poate ciugulim ceva.

Bărbatul se apropie şi aruncă o privire bănuitoare în direcţia lui Martin.

— Stai calm, Gaspard. E un puştiulică de treabă, un vecin de-al meu.

Gaspard nu-şi abandonează aerul suspicios, ceea ce-l face pe tânăr să se simtă jenat. Ţine strâns o sacoşă, ca pe o comoară.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule, dar preferăm să luăm masa singuri, îi spune pe o voce gravă şi surprinzător de distinsă.

— Lasă fiţele, Gaspard, e doar un puşti.

Martin îşi fereşte ochii, nemaisuportând privirea aspră a bărbatului.

— Nu este nici o problemă. Vă las să mâncaţi. La revedere.

Nu primeşte răspuns, pentru că cei doi sunt aproape vârâţi în preţioasa sacoşă, care conţine, probabil, resturi pescuite de prin pubele. Martin se îndepărtează puţin, apoi se întoarce şi îi vede aşezaţi pe banca lor, înfulecând câteva frunze de salată veştede, nişte bucăţi de carne pe care nici Germinal nu le-ar mânca şi colţuri de pâine mucedă, totul spălat cu câte o duşcă de cidru. Lui Martin îi este brusc ruşine de punga lui plină cu provizii. Se apropie de ei, ţinând-o întinsă în faţă, ca să le demonstreze că vrea să le ofere masa lui.

În acel moment, Gaspard de Verneuil ridică fruntea şi-l aţinteşte cu atâta răutate, încât îl face să dea înapoi de teamă. Chipul omului tremură de mândrie şi de ură. Célestine mănâncă în tăcere, cu ochii închişi, nu-şi dă seama de nimic.

Martin trece pe lângă casa lui Gainsbourg fără să o vadă.

4
NAŞTEREA UNEI PRIETENII

— Credeam că eşti în Normandia, la familia Duval, îi spune tatăl său la întoarcerea din sud.

Martin dă din umeri.

— Mă plictiseam, m-am întors.

— De când?

— De câteva zile, îi răspunde evaziv.

— Ai fi putut să mă suni, să-mi spui.

— Da, aş fi putut, dar nu am făcut-o.

Victor Dujeu observă o notă de insolenţă neobişnuită în comportamentul fiului său. Îi priveşte chipul cu atenţie, îi analizează ochii ascunşi în spatele ochelarilor groşi, dar decide să încheie discuţia. La urma urmelor, Martin este major deja. De puţin timp, dar major.

— Alexandra n-a venit cu tine?

— Nu, a rămas la Ramatuelle, la nişte prieteni.

Lui Martin îi trece rapid prin faţa ochilor imaginea precisă a corpului gol şi bronzat al Alexandrei dedându-se unor plăceri perverse într-o piscină turcoaz.

— Pot să mă duc să-l iau pe Germinal mâine? îl întreabă, fără nici o legătură, pe tatăl său.

Acesta îşi aprinde tacticos un trabuc. Martin se vede nevoit să aştepte finalizarea ritualului.

— Am plătit în avans până la sfârşitul lunii, mormăie Victor Dujeu cu trabucul între dinţi.

— Îţi dau banii înapoi.

Avocatul nu are chef de ceartă. Dacă tânărul preferă compania căţelului în loc de cea a tatălui său, nu poate decât să accepte situaţia de fapt.

— Bine, du-te şi recuperează-l mâine-dimineaţă. Mă ocup mai târziu de bani.

— Mulţumesc, tată.

Victor Dujeu pune capăt discuţiei cu un gest vag.

A doua zi, Martin ia trenul care duce de la gara Lyon la Villeneuve-sur-Yonne, apoi merge pe jos vreo zece minute, până la azilul de câini.

— N-a fost deloc cuminte, îl întâmpină directoarea firmei. A mâncat un pui de găină din vecini, mi-a ros lesa de piele şi, dacă vă puteţi imagina, ieri s-a strecurat cumva în bucătărie şi a înfulecat o tartă cu mere.

— Ştiţi, beagle-ii sunt câini de vânătoare, au instincte irepresibile, îi răspunde Martin.

— Depinde de autoritatea cu care sunt trataţi. Duceţi-vă să vă luaţi căţelul, domnule Dujeu. Se plictiseşte îngrozitor.

Îşi vede animalul în curtea interioară, printre alţi câini. Germinal pare deprimat. Culcat pe burtă, cu capul pe labele din faţă, încruntat, pare să-şi planifice următoarea faptă reprobabilă.

La vederea siluetei familiare care se îndreaptă spre el, ciuleşte urechile, amuşină aerul cu nasul lui negru şi umed, începe să dea din coadă frenetic şi, parcă nevenindu-i să creadă, se ridică într-o poziţie alertă. Când îşi dă seama că este într-adevăr stăpânul lui, iar nu o iluzie, Germinal înnebuneşte de fericire, latră cât îl ţin puterile şi face trei ture de curte la viteză maximă. Ceilalţi câini îl privesc stupefiaţi. Un alt beagle, mai bătrân şi cam gras, i se alătură în cursa frenetică, lătrând furios.

În trenul care îl duce înapoi la Paris, cu mâna pe ţeasta pătrăţoasă a prietenului său, Martin se simte din nou el însuşi, ca şi cum şi-ar fi recuperat o parte din propriul trup.

Célestine scrie de zor în caietul ei mare, şcolăresc, cu ţigara în colţul gurii, ca de obicei. Martin s-a aşezat lângă ea, împreună cu Germinal. Un om, luându-l drept cerşetor, îi dă o monedă de cinci franci. O priveşte surprins şi o strecoară în coşul lui Célestine.

— Mersi, puştiule, îi răspunde aceasta fără să ridice ochii.

— Ce scrieţi?

— Nu te priveşte.

— De ce?

— Pentru că-i jurnalul meu secret.

— Şi eu scriu, îi răspunde Martin.

— Un jurnal?

— Nu, un roman.

— Şi despre ce este romanul tău, Martin Dujeu?

— Nu vă priveşte, îi răspunde cu egală măsură.

În unele zile îl lasă să se apropie de ea, îi zâmbeşte, îl salută, dar în altele, precum un nor negru într-o zi senină, pe chipul ei se citesc zbuciumul, tristeţea, suferinţa. În acele zile preferă s-o evite şi trece pe trotuarul de vizavi, ştiind că femeia nu are chef de discuţii. Există o Célestine-veselă şi o Célestine-tristă, pe care este întotdeauna mai bine să o laşi în pace.

Într-o zi se surprinde înţepat de gelozie când un bărbat elegant, trecut de a doua tinereţe, îi dă bani şi un pachet de ţigări.

— Cine era domnul acela? Un prieten?

— Da, un tovarăş vechi. Îl ştiu de ani de zile. Trece să mă vadă din când în când. L-am cunoscut când îmi făceam veacul pe rue de Montalembert, cu Moïse. În fiecare dimineaţă, îmi cumpăra un croasant şi-mi spunea: „Titine, trebuie să mănânci ceva!" Gagica lui nu mă suferea, ai fi zis că-i geloasă. Cum să fii geloasă pe-o otreapă bătrână? Chit că la vremea aia încă mă ţineam bine.

— Câţi ani aveţi?

— Bre, pălugă, tu n-ai învăţat că n-ai voie să întrebi o femeie aşa ceva?

— Mă iertaţi, îi răspunde ruşinat.

Célestine îl priveşte amuzată.

— Te-ai făcut roşu ca sfecla! Câţi ani am? Habar n-am. Am uitat. Oricum, nu mi-am mai serbat ziua de multă vreme.

— Nu aveţi prieteni, rude, copii care să-şi amintească?

Célestine du Bac îi aruncă o privire neagră.

— Martin Dujeu, pui prea multe întrebări.

Scrisoarea lui Oscar către Martin

Dragă Dujeu,

Închipuie-ţi că Normandia se descurcă bine şi fără tine. Nathalie s-a întors la Paris cu amintiri frumoase de la Cabourg (fetiţa ei mai puţin, pentru că şi-a petrecut sejurul la Clubul marsuinilor, în timp ce eu o regulam pe maică-sa). Nu mai plouă. De fapt, ploaia s-a oprit imediat după ce ai plecat. Acum încerc o străpungere pe la Deauville, unde am reperat o manechină britanică, frumos numită Emily. Sarcina îmi este îngreunată de prietenul ei. Fac planuri demne de Mme de Merteuil[3] *şi sunt complet absorbit de noua mea misiune, după cum îţi poţi imagina. Mama e convinsă că ai plecat de la noi pentru o fată. Aşa să fie? Ce mai face perversa de Alexandra? Poate că te-ai întors ca să-i spionezi în continuare infidelităţile? Mă întorc la începutul lunii septembrie, ca să-mi povesteşti detaliile suculente.*

Cu drag,

Duval

3 Libertină manipulatoare şi orgolioasă, personaj din romanul epistolar *Legăturile primejdioase* de Choderlos de Laclos

A doua zi de dimineaţă, Martin se trezeşte devreme, spre surprinderea lui Germinal. În acel sfârşit de august rue du Bac somnolează încă, tăcerea este spartă doar de zgomotul traficului de pe bulevardul Saint-Germain.

Sub bolta ei, Célestine doarme, înfăşurată în paltonul plin de găuri. Nu i se văd decât degetele goale ale picioarelor. Martin pune lângă ea, fără s-o trezească, un croasant şi un pachet de ţigări.

O priveşte îndelung, învârtind în minte aceleaşi întrebări: „Cine este? Cum a ajuns în această situaţie? A avut copii, un soţ, un bărbat care s-o iubească? De ce a rămas singură? De ce a ales să trăiască pe rue du Bac? Iarna cum se descurcă? Ce mănâncă? Unde doarme? Ca toţi oamenii străzii, probabil că se teme de venirea frigului, de zilele când se întunecă devreme, iar soarele răsare târziu".

Martin nu-i mai priveşte pe boschetari ca înainte. Mai bine zis, nu mai poate să-i privească. Numărul acestora îl înspăimântă. De unde apar? Cum trăiesc? Sunt peste tot – cei de la metrou care-şi recită monoton necazurile, cei care tac, mohorâţi, învinşi, agăţaţi de sticla lor ca de un colac de salvare, cei care sunt prea beţi ca să cerşească, adormiţi pe trotuar în propria mizerie, peste care treci indiferent. Sunt peste tot, peste tot. Cu mâna întinsă la ieşirea din marile magazine, pe băncile publice, lângă cozile de la cinematografe, la semafoare. Nimeni n-ar putea spune câţi ani au, pentru nu au vârstă, nu au identitate, nu au casă. Martin îşi spune că la Paris există atât de mulţi Gaspard de Verneuil şi Célestine du Bac, încât la un moment dat începi să nu-i mai vezi. Se confundă cu peisajul.

Célestine tresare prin somn.

Tânărul se îndepărtează cu paşi moi, nevrând s-o trezească. Se întoarce acasă. Aerul s-a răcit, se simte apropierea toamnei, îşi spune îngrijorat. Vara se estompează încet. Lui Martin nu i-a plăcut niciodată atmosfera verii muribunde, cu iminenţa reînceperii şcolii

şi reluarea vieţii serioase şi plictisitoare. Acum însă, pentru prima dată de când se ştie, la acest final de vacanţă nu se gândeşte numai la el. Evocă în minte cu regret căldura verii ce se stinge, dimineţile care se anunţă răcoroase, nopţile lungi şi reci care vor veni, picioarele goale ale lui Célestine.

Când intră în casă, îşi dă seama instantaneu că Alexandra s-a întors. Parfumul ei pluteşte prin vestibul, iar din salon i se aude râsetul cristalin.

Bronzată, cu părul decolorat de soarele verii, arată încă şi mai seducătoare, dar Martin încearcă s-o ignore.

— Am auzit că te-ai plictisit la Cabourg?

— Ploua încontinuu.

— Ah, aşa e în Normandia... Îl fixează cu privirea. Ai fi putut să vii cu noi la Ramatuelle. Soare, greieri, căldură...

Se opreşte, urmărindu-l cu ochii ei verzi, reptilieni.

Martin nu răspunde, încercând să înăbuşe sentimentele obscure pe care i le trezeşte femeia senzuală din faţa lui.

Septembrie soseşte şi aduce cu el ambuteiaje matinale, autobuze pline, probleme cu parcarea. Victor Dujeu şi-a înscris fiul la o şcoală pregătitoare pentru bacalaureat cunoscută pentru severitate, sectarism şi rezultate de excepţie. Pe Martin nu-l deranjează să repete a doua oară ultima clasă de liceu. Din momentul în care s-a apucat de roman a început să piardă teren la şcoală, preferând scrisul temelor, prea plictisitoare pentru gustul lui.

Când a picat prima dată bacalaureatul, directorul liceului Duruy a solicitat o întâlnire cu tatăl său.

— Fiul dumneavoastră a luat-o razna. S-ar zice că studiile nu-l mai interesează. Ţinând cont de parcursul lui excelent de până acum, în special la filosofie, îmi vine greu să înţeleg această detaşare. Omul îşi drese discret glasul şi continuă: Iată de ce am dorit să vă văd, domnule Dujeu. Poate că aveţi dumneavoastră o explicaţie.

Victor Dujeu nu ştiu ce să răspundă.

— S-a petrecut vreun eveniment care ar putea să justifice o schimbare atât de radicală? A cunoscut pe cineva nou? Este genul uşor influenţabil?

Victor Dujeu cugeta adânc, dar nu vedea altceva decât chipul sibilinic al fiului său.

— Este foarte discret.

— Aşa sunt toţi la vârsta asta, domnule. Este o perioadă foarte periculoasă, cred că vă daţi seama.

— Nu se droghează, dacă asta insinuaţi.

— Sunteţi sigur?

— Da.

— Aveţi totuşi sentimentul că vă ascunde ceva?

— Oarecum.

— Are o prietenă?

— Nu, din câte ştiu.

— Ce face în timpul liber?

— Se vede frecvent cu un prieten din copilărie pe ai cărui părinţi îi cunosc. Un băiat bun, deşi cam prea atras de femei. Plimbă câinele, de care se ocupă intens, apoi se retrage ore în şir în camera lui.

— Ore?

— Mult timp, în orice caz. Cred că citeşte.

— Vă împărtăşeşte din preocupările lui?

— Nu, niciodată.

— Dar cu mama lui vorbeşte?

— Mama lui a murit când el avea doi ani.

Tăcere.

— Ar trebui să încercaţi să comunicaţi mai mult cu el.

— Am încercat, surâde ironic Victor Dujeu.

— Continuaţi.

Aşa a luat naştere obiceiul cinei de marţi, de la Mandarin de Jade.

La intersecţia dintre rue du Bac şi bulevardul Saint-Germain se află o cafenea destul de scumpă, frecventată mai ales de turişti. Lui Martin îi place să meargă acolo pentru terasa care domină peisajul. Poate sta ore de-a rândul cu ochii la şirurile de maşini care se scurg mai ales dinspre Rive Droite şi Place de la Concorde, într-un flux care nu pare să se oprească niciodată.

— Vă invit la o cafea, îi spune lui Célestine într-o sâmbătă de dimineaţă.

— La o cafea? Cu tine? Acolo?

— Da.

— Dar n-o să mă lase să mă aşez pe terasa lor pentru fraieri!

— Haideţi, o îndeamnă Martin.

Chelnerii, grăbiţi şi afectaţi, nu fac nici un comentariu legat de disconfortul pe care l-ar putea produce celorlalţi clienţi, dar Martin e conştient de privirile iritate pe care şi le atrage. Mai multe mese din jurul lor se eliberează imediat, căci mirosul lui Célestine, cu care el s-a obişnuit, este greu de suportat. Se simte jignit de căutăturile duşmănoase, dar femeia nu pare să vadă nimic, mulţumită că se află acolo şi bea o cafea mare.

— Vă este foame? o întreabă Martin.

— Cum adică? Mi-e foame tot timpul! strigă ea.

— Comandaţi orice doriţi.

Célestine descifrează greu meniul, salivând în anticipaţie, şi se răzgândeşte de trei ori în faţa chelnerului care îi ia comanda imperturbabil.

Martin este nevoit să sufere privirile ironice ale vecinilor care se miră de apetitul feroce al femeii şi observă oripilaţi că mănâncă direct cu degetele din farfurie. Grăsimea i se scurge pe bărbie şi pleoscăie fără jenă.

Când trece la desert, un bărbat obsecvios se proţăpeşte în faţa lor, frecându-şi mâinile.

— Sunt directorul localului şi...

— Da, ştiu ce vreţi să ne spuneţi, îl întrerupe Martin. Omul este vizibil surprins de răceala privirii sale. Plecăm îndată ce doamna termină de mâncat.

— Vă mulţumesc, domnule, pentru că am primit mai multe plângeri de la clienţi...

Célestine trage un râgâit zgomotos, urmat de altul, ceva mai discret. Martin îi zâmbeşte afabil directorului, rămas împietrit. O doamnă de la masa alăturată se strâmbă dezgustată, alţi clienţi râd, iar alţii arborează expresii scandalizate.

— Aţi terminat? o întreabă Martin cu o politeţe desăvârşită.

— Da, puişor.

Martin achită nota fără să lase nici un franc bacşiş.

Intrigat, directorul îi priveşte îndepărtându-se. Două siluete lungi şi slabe care se îndreaptă spre rue du Bac.

— De ce eşti aşa de drăguţ cu mine? îl întreabă Célestine peste câteva clipe.

— Aşa vreau eu, îi răspunde Martin jenat.

— Ţigările, croasanţii, mâncarea, de ce?

Nu spune nimic.

— Ţi-e milă de mine?

— Nu, nu mi-e milă de dumneavoastră. Mi-e teamă pentru dumneavoastră, dar nu mi-e milă.

— Teamă? De ce?

— Că o să răciţi la iarnă şi că o să faceţi foamea.

Femeia ridică din umeri.

— Te obişnuieşti. La început e greu, după aceea ţi se pare normal.

— Când a fost acest început?

— Ţi-am zis că pui prea multe întrebări.

— Nu vă place să vorbiţi despre dumneavoastră.

— Nu.

Tăcere.
— Nici ţie nu-ţi place să vorbeşti despre tine.
— Este adevărat.
— Pot să te întreb ceva?
— Încercaţi.
— Unde-i mama ta?
— A murit când aveam doi ani, într-un accident de avion.
— Taică-tău o s-o ia de nevastă pe tinerica aia cu care umblă?
— Da, aşa cred.
— Tu ai gagică?
— Nu.
— De ce?
— Nu ştiu.
— Despre ce este romanul tău?
— Célestine du Bac, puneţi prea multe întrebări.
— Vezi cum e?

5
ALEXANDRA

Kerstin promisese de multă vreme că avea să petreacă sărbătorile de Crăciun cu familia ei, în Suedia. Fusese vorba să-şi ia şi fiul, însă Martin se îmbolnăvise în ultima clipă, iar unchiul Henri, medicul său pediatru, decisese că deplasarea ar fi fost riscantă. Martin avea să audă apoi de multe ori afirmaţia că bronşita aceea îi salvase viaţa. Kerstin, cu inima strânsă de îngrijorare, îl lăsase la cumnata ei, Mathilde, şi plecase cu o valiză plină de cadouri pentru familie.

Victor Dujeu simţi toată ziua o nelinişte stranie, de care nu putea scăpa. Nimic nu-i ieşea. Pierdu un caz, făcu o pledoarie mediocră şi se certă cu un coleg. Nu-şi dorea nimic mai mult decât să se întoarcă acasă.

Avionul lui Kerstin era programat să decoleze la ora optsprezece şi patruzeci şi cinci de minute.

Era frig în acea zi de 23 decembrie. Parisul se zgribulea sub decoraţiunile şi luminile de sărbătoare. Apartamentul de pe rue de Babylone i se păru sinistru fără Martin şi fără Kerstin. Ieşi din nou şi făcu o tură prin cartier, în ciuda frigului. Se strecură până la urmă într-un restaurant unde mâncă singur, pradă acelei angoase ciudate care pe drumul de întoarcere se accentuă, devenind insuportabilă.

Ajuns pe palier, îşi căută mult şi bine cheile. Din interior se auzea telefonul sunând încontinuu, fără încetare. Îşi spuse că trebuie să se fi întâmplat ceva. În fine, reuşi să descuie şi se repezi la aparat fără să mai aprindă lumina.

Era Henri, fratele lui, care îl informă cu o voce întretăiată de suspine că avionul lui Kerstin se prăbuşise pe undeva prin Danemarca, pe malul Mării Baltice, şi că nu existau supravieţuitori.

Înţelese atunci motivul neliniştii care nu-l părăsise cât fusese ziua de lungă. Rămase multă vreme în beznă, doborât de jale, până la sosirea fratelui său.

Nu s-a aflat niciodată cauza dezastrului aviatic. Avionul se prăbuşise din ceruri într-o bulă de flăcări enormă, conform martorilor oculari. Căzuse în mijlocul unui orăşel danez, omorând încă cincizeci de persoane la sol, oameni care la ora aceea – opt seara – se uitau la televizor, mâncau, citeau, fără să bănuiască infernul care se prăbuşea din ceruri peste căminele lor liniştite.

Când zgomotul îi scoase din case, locuitorii norocoşi se îngroziră la vederea dezastrului. Botul avionului, uriaş, zăcea în mijlocul unei străzi. De jur-împrejur, pe o rază de câţiva kilometri, pe trotuare, pe acoperişuri, în copacii îngheţaţi, atârnau cadavre mutilate în fel şi chip, panouri de tablă contorsionate, bucăţi de scaune şi valize sparte.

Victor Dujeu plecă a doua zi de dimineaţă la locul accidentului, însoţit de fratele lui. În orăşelul N., închis de forţele de ordine, accesul străinilor fusese restricţionat la familiile victimelor, pentru a-i ţine la distanţă pe curioşi.

De ce era vremea aşa de frumoasă în ziua aceea, pe malurile Balticii? Atât de frumoasă, pe când zăpada era pătată de nedreptate, iar numele acelei localităţi mărunte, unde nu se întâmplase niciodată nimic demn de reţinut, avea să devină sinonim cu oroarea pentru câteva sute de oameni.

A devenit un obicei. În fiecare dimineaţă, în drum spre şcoală, Martin îi duce un croasant lui Célestine, iar la întoarcere petrece o jumătate de oră cu ea.

— V-aţi împrietenit, observă negustorul de legume.

— Da, îi răspunde Martin plin de mândrie.

— De când v-a cunoscut, am văzut că bea mai puţin. Ştiaţi că vă pândeşte de la cinci dimineaţa? Ieri s-a pieptănat chiar, cu o perie. Pe deasupra, e mai liniştită. Mai face crize de nervi, din când în când, dar mai puţin ca înainte.

Martin o înveseleşte. Pare să se fi ataşat de băiatul acesta flegmatic, avar cu vorbele, dar nu cu zâmbetele. În cea mai mare parte a timpului nici nu-şi vorbesc prea mult, ştiind că nici unul, nici celălalt nu tolerează bine confidenţele, din pudoare sau din timiditate.

Într-o zi, Martin îl vede pe trotuarul de vizavi pe tatăl lui, la braţ cu Alexandra, şi se ascunde rapid în pasaj.

— Ţi-e ruşine cu mine? îl întreabă Célestine rănită.

— Nu, mi-e ruşine cu tatăl meu.

Alexandra, care are privirea ageră, l-a zărit, dar îşi continuă drumul ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, cu pasul ei suplu, felin.

— Ce treabă ai cu cerşetoarea aia bătrână? îl întreabă la masă.

— N-ai decât s-o întrebi pe ea, îi răspunde Martin.

— Eşti cam obraznic, îl pune la punct Victor Dujeu.

Martin tace.

— E femeia de pe rue du Bac despre care mi-ai povestit?

— Da.

— L-am văzut acolo, aşezat lângă ea, se bagă din nou Alexandra.

Victor Dujeu este uluit.

— E adevărat?

— Da. Îi dau câţiva bănuţi, din când în când, îi cumpăr de mâncare. Este o femeie interesantă.

— Poate ar fi mai bine să te interesezi de femei de vârsta ta, îi replică Alexandra.

— Iar tu poate că ar trebui să te interesezi mai mult de tatăl meu, mai ales când nu este acasă.

Se lasă o tăcere grea. Victor Dujeu se opreşte din mestecat.

— Martin, ce înseamnă asta?

— Întreab-o pe logodnica ta.

— Atitudinea pe care o afişezi este insuportabilă. Treci la tine în cameră!

Martin se ridică nonşalant.

— Să ştii că nu mai am cincisprezece ani...

Iese din salon şi închide uşa în urma lui.

— Câteodată am impresia că nu-l mai recunosc, oftează Victor Dujeu.

— E vârsta, îi răspunde Alexandra. Nu suportă prea bine ieşirea din adolescenţă.

— Ce-a vrut să spună când s-a referit la tine?

Alexandra ridică din umeri.

— Nimic. Cred că a vrut să fie răutăcios. N-are rost să-l asculţi, lasă-l cu boschetara lui.

Martin scrie de obicei seara târziu, până la miezul nopţii. Apoi se bagă în pat şi citeşte. Pe la ora unu dimineaţa, când este plonjat în intriga din *Greşeala abatelui Mouret,* savurând evoluţia pasiunii nefaste a clericului pentru senzuala Albine, aude uşa. Alexandra intră în cameră, îmbrăcată cu un halat scurt din mătase roz care îi pune în evidenţă picioarele lungi şi bronzate.

Închide uşa şi se sprijină cu spatele de ea, împungând aerul cu sfârcurile întărite prin ţesătura subţire. Îl ţintuieşte cu ochii ei verzi, cu o mână îndoită la spate, tăcută.

Martin se ridică în şezut.

— Ce vrei?

Femeia se apropie. Îi este frică de pulpele acelea goale, acoperite de broderie aurie, care se instalează în patul lui, la numai câţiva centimetri. În sfârşit, deschide gura:

— M-ai văzut?

— Da, când tata era plecat într-o delegaţie. Cu un tip brunet.

— Ce ai văzut, mai exact?

— Am văzut totul.

— Tatăl tău nu ştie că-l înşel.

— Aşa mă gândeam şi eu.

— N-aş vrea să afle.

— Pentru că nu te-ar mai lua de nevastă, nu-i aşa?

— Tatăl tău are nevoie de mine, Martin. Este îndrăgostit de mine.

— Nu va fi niciodată îndrăgostit de tine.

— Vrea să mă ia de soţie.

— Pentru că se plictiseşte. N-o vei putea înlocui niciodată pe mama.

Alexandra îşi încrucişează picioarele, iar Martin nu-şi poate desprinde ochii de la ele.

— Tatăl tău are nevoie de mine pentru că îl fac fericit. Îl fac să se simtă mai tânăr.

— Atunci de ce îl înşeli?

— Îmi place să fac dragoste. Îmi place jocul seducţiei, îmi plac bărbaţii. Ai ceva împotrivă?

— Nu, dar mă doare să-l ştiu în situaţia asta. El te crede fidelă. Dacă află că-l înşeli...

Alexandra îşi dezvăluie caninii, cam prea ascuţiţi.

— Dar n-o să afle.

— Pari foarte sigură pe tine.

Se apleacă deasupra lui. Îi respiră fierbinte în faţă.

— Spune-mi, Martin, ţi-a plăcut ce ai văzut în dormitorul tatălui tău?

Fără să vrea, simte o căldură plăcută între picioare.

— M-ai privit mult timp când făceam dragoste?

Avansează suplă şi agilă ca o viperă. Halatul i se desface şi-i alunecă de pe umerii rotunzi şi bronzaţi, lăsând să i se vadă partea de sus a sânilor.

Înnebunit de groază, Martin respiră tot mai greu, inima parcă vrea să-i sară din piept.

Femeia dă cearşaful la o parte cu un gest rapid şi îi mângâie pieptul, abdomenul şi penisul erect.

— Sunt sigură că ai văzut totul, că ai rămas acolo, în spatele uşii până la final. M-ai văzut juisând?

Încearcă să o dea la o parte, dar capitulează când buzele Alexandrei, fierbinţi, îi înconjoară sexul. Ajunge repede la un orgasm puternic, aproape dureros, cum n-a mai simţit niciodată. Apoi îl cuprinde o moleşeală plăcută.

Alexandra se ridică, îşi aranjează halatul, îi scoate ochelarii de la ochi şi îi pune pe noptieră. Stinge lumina şi se îndreaptă spre uşă.

— Noapte bună, Martin. Vise plăcute, îi urează înainte să iasă.

— M-am lăsat păcălit de viitoarea mea mamă vitregă.

— Aia care pare turnată în taiorul Chanel?

— Cum, ştiţi ce este acela un taior Chanel?

— Cred că am şi avut unul, în tinereţe.

Martin e tentat să-i pună o mie de întrebări, dar se abţine şi continuă:

— Nu voia să-i povestesc tatălui meu că-l înşală.

— Voiai s-o faci?

— Probabil.

— Nu pari să fii în apele tale în dimineaţa asta, amice. Ai o faţă de parcă ţi s-au scufundat toate corăbiile.

Martin preferă să nu răspundă.

— Lasă-mă să ghicesc... ca să te împiedice să vorbeşti, a încercat să te seducă, aşa-i?

— Nu doar că a încercat, dar a şi reuşit.

— Te-ai culcat cu mă-ta vitregă! chicoteşte Célestine. Ce fază tare!

— Tehnic vorbind, nu m-am culcat cu ea.

Célestine se încruntă puţin, concentrată.

— Ţi-a cântat la clarinet?

— Puteţi să-i spuneţi cum vreţi.

— În fine, te-ai lăsat...

— Da.

— Şi ai mai vrea o dată...

— Da, şopteşte Martin cu ochii în pământ.

— Dar n-ai de ce să te ruşinezi, tinere! Nu mai face pe fecioara neprihănită!

— Totuşi, este viitoarea soţie a tatălui meu.

— Ia uite unde ne era moralistul! Dacă maştera are chef să te răsfeţe, nu văd de ce ar trebui să refuzi.

— Nici eu, îngaimă Martin. Nici eu...

— Nu-mi mai povesteşti nimic, Dujeu, se plânge Oscar într-o sâmbătă, în Jardin du Luxembourg. Nu ne mai vedem. De când ne-am întors, nu ne-am întâlnit decât de două ori, nu mă mai suni...

— Am o nouă confidentă.

— O prietenă?

— Da, o prietenă.

— Aşa, şi?

— Ne vedem des.

— Nu vrei să mi-o prezinţi pentru că ţi-e frică să nu ţi-o suflu?

— Nu-i genul tău, râde Martin.

— Toate femeile sunt genul meu! afirmă peremptoriu Oscar, de la înălţimea lui de un metru şaizeci şi opt.

— Nu şi asta.

— De ce, e urâtă?

— Nu e prea frumoasă.

— Dar îţi place de ea?

— Nu e vorba de asta. Îmi place să stau cu ea, să o ascult.

— Adică, îţi place.

— N-aş vrea să mă culc cu ea, dacă asta insinuezi.

— Atunci, ce treabă ai cu ea?

— Îi vorbesc, puţin. Ea îmi răspunde. Învăţăm să ne cunoaştem. Ţine un jurnal personal, pe care aş vrea să-l citesc.

— Nu vrea să ţi-l dea?

— Nu am întrebat-o direct, dar am impresia că m-ar refuza. O să-i propun să citească romanul meu, la schimb, poate aşa acceptă.

— Mă faci gelos, bombăne Oscar. Mie nu mi-ai propus niciodată să-ţi citesc romanul, deşi ne cunoaştem de la grădiniţă. Fata asta, apărută de nicăieri, are mai multe drepturi decât mine.

— Nu este o fată, ci o femeie.

— Bietul meu Dujeu... Ah, o să-ţi aduci aminte toată viaţa de prima ta gagică!

— Nu-i gagica mea.

— Crezi că mă păcăleşti? Pun pariu că este o studentă plină de coşuri din gaşca ta de rataţi. Ai pipăit-o pe culoar şi a ştiut să pronunţe corect Kirkegaard.

Martin zâmbeşte.

— Într-o zi o să vă fac cunoştinţă.

— Eu ţi-aş face cunoştinţă cu unele mai bune, dacă m-ai lăsa...

Célestine tuşeşte tot mai rău de când a venit frigul, mai ales dimineaţa. O tuse seacă, în serie, care îl îngrijorează teribil pe Martin.

— Ar trebui să mergeţi la doctor.

Femeia râde şi tuşeşte mai abitir.

— Aşa-i în fiecare an, la vremea asta. Nu-ţi face griji, nu-s bolnavă.

Totuşi, îi cumpără un sirop. Cum medicamentul conţine puţin alcool, Célestine dă pe gât toată sticluţa. Martin se supără şi îi spune că nu aşa se procedează, la care ea îi răspunde că, oricum, dacă dă ortu' popii, nimeni n-o să-i observe dispariţia.

— Ştiţi foarte bine că nu este adevărat, o dojeneşte el.

După o clipă de tăcere, Célestine îşi cere iertare.

— Eşti un băiat bun, iar eu, o babă proastă.

Îi zâmbeşte ca s-o calmeze, dar nu se poate împiedica să constate că are tenul cianozat, ochii înfundaţi în orbite şi că, în general, pare să fi îmbătrânit brusc. Se sperie.

Alexandra nu mai vorbeşte cu Martin. Pare că-l evită după ce i-a cumpărat tăcerea. El, în schimb, se pierde în prezenţa ei, căci nu poate uita ce s-a petrecut în noaptea aceea în camera lui. Câteodată i se face poftă de ea, dar luptă din toate puterile cu dorinţa, spunându-şi că femeia râde de el pe ascuns. Toate gesturile ei sunt calculate ca să-l aţâţe, profitând de lipsa lui de experienţă în acest domeniu.

Poartă fuste scurte şi mulate şi pantofi cu tocul înalt care ţăcănesc pe parchet, ca să se facă auzită şi din camera lui, iar parfumul ei pare să se fi accentuat. Este o chintesenţă a voluptăţii feminine, pe bază de vanilie şi mosc, atât de puternic, încât devine aproape tangibil.

Victor Dujeu nu ştie că diverşi bărbaţi o sună în timpul zilei pe Alexandra. În schimb, Martin, care vine adesea să mănânce la prânz acasă, ridică uneori receptorul înaintea ei. Într-o zi aude suspine şi strigăte din camera tatălui său.

Deşi nu a găsit-o niciodată frumoasă, îl intrigă chipul ei triunghiular, ochii stranii, părul de culoarea mierii. Ideea că se culcă cu străini în patul capului familiei îi provoacă adevărate vertijuri. Nu-l deranjează faptul că are amanţi – persoane care îi sunt complet străine –, ceea ce îl scârbeşte este că Victor Dujeu deţine toate drepturile asupra acelui corp. Oare îi face şi tatălui său ce i-a făcut lui, în liniştea nopţii? Închide ochii, cuprins de silă.

Alexandra, ghicindu-i gândurile, îl pândeşte răbdătoare. Oricum, ştie că nu va trebui să aştepte prea mult.

Cu sângele fierbându-i prin vene, Martin dă buzna peste ea în baie într-o dimineaţă, când avocatul e plecat la birou.

Alexandra, goală în faţa oglinzii, a lăsat special uşa deschisă.

— Nu eşti la şcoală? îl întreabă nonşalantă.

Martin se apropie de ea şi, pentru o clipă, femeia se sperie de acest gigant (constată că este chiar mai înalt decât Victor), de

privirea lui. Martin în picioare este mai impresionant decât Martin lungit în pat.

Alexandra este străbătută de un frison, dar nu de frig. Se întinde spre halat, însă o mână uriaşă o opreşte şi-i blochează palma fragilă.

Martin se aşază în genunchi în faţa ei. Îl priveşte uluită.

— Ce faci?

O mângâie pe burtă.

Alexandra se cutremură înfiorată.

Martin tace în continuare.

Cu gura, trasează un parcurs de pe pântecele ei plat până mai jos, pe pulpe. Nu se grăbeşte. După cinci minute se retrage.

— Continuă, îl roagă femeia cu respiraţia întretăiată.

— Nu, îi răspunde el. E rândul tău. Fă-mi ce mi-ai făcut aseară...

O priveşte în oglindă cum se aşterne la treabă.

— Duval, aş vrea să-ţi pun o întrebare cu caracter tehnic.

— Sexual, vrei să spui?

— Să zicem.

— Dă-i drumul.

— Dacă primeşti o felaţie, fără penetrare, mai eşti virgin?

Prietenul lui îşi ia câteva secunde de gândire.

— Intelectuala ta o suge, dar nu se fute? Eşti nebun!

Martin face o grimasă.

— Eşti de o vulgaritate incredibilă. Nu-ţi cer comentarii licenţioase, ci o opinie.

Oscar cade din nou pe gânduri.

— E ciudată povestea ta. Cum adică? Se teme să nu rămână gravidă, sau ce? O muie, dar fără penetrare... cred că asta te face pe jumătate virgin.

— Adică, felaţia nu este suficientă ca să mă consider dezvirginat.

— Nu. Categoric, nu.

— Mulţumesc pentru informaţie.

Tăcere.

— Nu vrei să-mi spui nimic în plus? N-am dreptul la detalii?

— Nu.

— Eşti de-a dreptul enervant! exclamă Oscar nervos.

6
LEUL DE AUR

Martin se întâlneşte din întâmplare cu Moïse d'Aquin într-o sâmbătă de octombrie, când iese la plimbare cu Germinal. Clopotele de la biserica Saint-Thomas-d'Aquin vestesc un botez ori o nuntă. Lui Martin îi plac ceremoniile religioase, cu familiile reunite pentru un moment de bucurie. Pe de altă parte, evită înmormântările, căci e prea sensibil.

Mireasa este foarte frumoasă, în rochia ei albă, cu un voal enorm prins sub coc. În jurul ei, pe treptele bisericii, se joacă o droaie de copii. Tânăra le zâmbeşte fotografilor. Mirele nu este nici el urât, îşi spune, admirându-i redingota gri-închis şi pălăria pe care o ţine în mână. Îl amuză sporovăială neamurilor, a bunicilor care încearcă să-i cumînţească pe copii, numără pupăturile pe care le primesc însurăţeii şi reperează o soră mai mică, dar promiţătoare.

În mijlocul acestei mulţimi colorate, în mijlocul pălăriilor înflorate şi al taioarelor elegante, se clatină o siluetă sumbră, neliniştitoare, stârnind panica invitaţilor. Mireasa se îndepărtează rapid, cu mâna la nas, cu chipul ascuns sub voal şi cu copiii speriaţi agăţaţi de trena ei.

Martin distinge un negru masiv, îmbrăcat cu o geacă uzată, care îşi croieşte drum printre invitaţi lăsând în urmă o duhoare pestilenţială ce acoperă efluviile de Chanel No. 5.

Îşi aduce aminte de cuvintele lui Célestine: „Zdrahonul negru care se îmbată în faţa bisericii e Moïse d'Aquin".

Martin aşteaptă aruncarea orezului şi evacuarea soţilor cu o limuzină. Piaţa se goleşte de mulţimea veselă.

Tolănit pe treptele bisericii, Moïse d'Aquin priveşte cerul. De la apropiere, omul pare mai bătrân decât ar fi crezut. Părul lui de

abanos e vârstat de şuviţe argintii, iar chipul îi este plin de riduri. Hainele lui, pline de pete, degajă o putoare greu de suportat.

— Bună ziua, îl salută Martin. Sunt un prieten al lui Titine du Bac.

Moïse ridică spre el doi ochi extenuaţi, complet înroşiţi de băutură.

— Dumneavoastră sunteţi Moïse? De la ea am aflat.

Bărbatul se ridică, îl examinează, apoi începe să urle cuvinte ininteligibile cu o voce aspră, agitându-şi braţele sacadat. Martin încearcă să-l calmeze cu câteva cuvinte, dar omul, antrenat în spirala propriei agresivităţi, pare de-a dreptul periculos. Tânărul preferă să plece, lăsând în urmă un Moïse care se bâţâie ca o marionetă dezarticulată, cu bale la gură.

Pe la mijlocul lunii octombrie începe să se facă frig. Tusea lui Célestine se accentuează, în ciuda siropurilor pe care i le aduce. Insistă să o ducă la medicul lui de familie, însă ea nici nu vrea să audă. Este prea mândră, iar Martin nu reuşeşte să o convingă. Tuşeşte din ce în ce mai rău. Lui Martin i se pare că aude acea tuse teribilă până şi în somn.

I-a dus două pături vechi, găsite într-un dulap, pe care nimeni nu avea nevoie. Adesea, când iese cu Germinal, pe la ora unsprezece, trece să verifice dacă nu îi este frig. Încotoşmănată până sub ochi, îl asigură că niciodată nu i-a fost mai bine, dar Martin se gândeşte la gerurile din decembrie şi din ianuarie, întrebându-se cum să facă să o ţină la căldură.

Vrea să-i aducă hainele de iarnă pe care tatăl său nu le mai foloseşte şi care zac uitate pe umeraşe într-un dulap. Célestine este înaltă şi nepretenţioasă. Nu o deranjează să se îmbrace în haine bărbăteşti. Într-o seară, profitând de absenţa Alexandrei şi a tatălui său, se apucă să verifice metodic şifonierele din apartament. Multe dintre ele n-au mai fost deschise de ani de zile şi miros a naftalină şi a praf.

Aruncă tot ce găseşte util într-un sac de plastic: pulovere ciupite, dar călduroase, pantaloni groşi de catifea, un palton demodat, dar în stare bună, mănuşi, fulare şifonate, căciuli de lână şi zeci de şosete desperecheate.

În ultimul dulap de pe culoar descoperă, pe raftul cel mai de sus, aproape de plafon, câţiva saci de plastic cu haine. Îi trage spre el, stârnind nori de praf acumulaţi de ani de zile. Femeile de serviciu nu s-au aventurat niciodată pe acolo. Martin deschide sacii, unul câte unul, şi-i deşartă pe jos.

Sunt haine femeieşti.

Din ele se degajă un anumit miros. Se concentrează, ridică o bluză, o adulmecă.

Fără nici un dubiu, este parfumul lui Kerstin, al mamei lui. E acel miros de neuitat, de levănţică şi trandafiri, fanat, alterat, dar încă persistent.

Nu mai îndrăzneşte să se atingă de saci, fascinat de grămada de haine de pe parchet, neînţelegând ce căutau acolo. Apoi îşi spune că, probabil, tatăl lui nu s-a putut decide să le arunce, alegând să păstreze hainele soţiei dispărute, chiar dacă nu avea să le mai scoată niciodată din colţul unde le ascunsese. După dramă, a strâns toate hainele defunctei, le-a urcat pe raftul cel mai înalt şi a uitat de ele.

Martin se apleacă din nou şi, cu mâinile tremurând, cu sentimentul unui sacrilegiu, mângâie acea garderobă feminină, veşmintele care au aparţinut mamei sale. I se pare de neconceput ca aceste haine să continue să existe după şaisprezece ani, în timp ce trupul lui Kerstin n-a fost găsit niciodată. A fost transformat în praf, în ţărână, în cenuşă, înghiţit de univers.

Pentru prima dată, Martin pune mâna pe ceva ce a aparţinut mamei lui, care făcea parte din intimitatea ei. Nu a lăsat nici o altă urmă în apartament, cu excepţia unor cărţi şi a unor fotografii. Restul s-a şters cu timpul. Iar acum, ca prin minune, Martin descoperă această comoară, un cadou întârziat, o cutie a Pandorei plină de nostalgie.

Emoţionat, mângâie un pulover turcoaz, un cardigan galben, un corsaj roz pe care stă prinsă o broşă reprezentând eternul leu din aur, bătut cu turmaline. O desprinde febril şi o vâră în buzunar, cu inima bătând să-i spargă pieptul. Mai găseşte nişte tenişi, balerini, sandale, cizme şi o poşetă Hermès uzată, model Kelly, marcată cu iniţialele K.S.D. În prima clipă nu îndrăzneşte să o deschidă, apoi nu mai rezistă şi se uită înăuntru, unde găseşte inventarul tipic feminin: câteva rujuri de buze, o perie (de pe care desprinde, cu un nod în gât, câteva fire de păr blond), un carneţel cu adrese (pe care îl bagă în buzunar, lângă bijuterie) şi o pereche de ochelari într-un

toc. Îşi scoate ochelarii şi îi pune pe cei ai mamei, dar îi aşază repede la loc, constatând că era puţin mai mioapă decât el la ochiul stâng.

Când vede portofelul, se întreabă dacă aceea era poşeta pe care o avusese la ea în clipa fatală. Din nou, i se pare inacceptabil ca toate aceste obiecte banale să-şi continue existenţa.

În portofelul negru, destul de gros, găseşte câteva bancnote franţuzeşti şi suedeze, timbre, biletul de avion şi o carte de identitate. Fotografia îi provoacă un şoc. Parcă ar fi el cu părul lung, în versiune feminină. Kerstin trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani la momentul acela, adică era doar puţin mai în vârstă decât este el acum.

Mai găseşte şi o fotografie cu el când avea numai câteva luni, împreună cu mama lui. Fără să o privească prea mult, o vâră în buzunar. Îşi păstrează comorile pentru mai târziu, când le va putea examina în intimitatea camerei lui. Pune la loc portofelul, închide geanta şi adună la loc lucrurile împrăştiate.

Apoi, fără să vrea, dă peste o cămaşă de noapte albă, cu mâneci lungi, în care parfumul mamei sale s-a impregnat atât de puternic, încât este limpede că a fost purtată chiar în noaptea de dinaintea zborului. Privind ţesătura fină, Martin simte cum îl cuprinde tristeţea. Lasă să-i scape câteva lacrimi pe haine, apoi îşi scoate ochelarii şi plânge în hohote, îndelung, cu chipul ascuns în cămaşa de noapte. Plânge cum n-a mai făcut-o de când era mic. Când reuşeşte să-şi revină, aproape ruşinat, aranjează hainele, le împătureşte duios, le mai mângâie o ultimă dată şi le închide în dulap.

— Aş vrea să-ţi citesc romanul, îi spune Célestine între două reprize de tuse.

Este foarte frig. Femeia poartă un palton vechi de-al tatălui lui Martin, care îi vine foarte bine.

— Nu l-am terminat.

— Puţin îmi pasă. Vreau să-l citesc.

— Vă las să-l citiţi, cu o singură condiţie, prinde Martin ocazia din zbor.

— Ascult.

— Să-mi daţi, în schimb, jurnalul dumneavoastră intim.

Tăcere.

— Trebuie să mă mai gândesc, mormăie Célestine.

— La ce?

— Dacă eşti demn de încredere.

— Ştiu că aveţi încredere în mine.

— *Suficientă* încredere, dacă pricepi nuanţa. Nimeni nu a citit chestia aia. Este toată viaţa mea în acel caiet.

— Tocmai de aceea aş vrea să citesc „chestia aia".

— De ce s-ar interesa un puşti de bani gata ca tine de o cerşetoare? Ai tot ce ţi-ai putea dori! De ce ţi s-a pus pata pe viaţa mizerabilă a unei amărâte ca mine?

— Sunteţi de acord?

Femeia ezită în continuare.

— Mai vedem. Despre ce este romanul tău?

— Nu.

— Vezi, nu-i corect. Tu ştii deja că eu vorbesc despre mine şi nimic altceva în jurnal.

— Să spunem că nu este vorba de un roman autobiografic, rectifică Martin, dar că veţi găsi asemănări între mine şi personajul principal.

— Povesteşte-mi, cu ce se ocupă eroul tău?

— Într-o zi îl întâlneşte pe Émile Zola.

— Atât?

— Am scris deja vreo trei sute de pagini.

— E un roman de groază?

— Nu, cred că este mai curând amuzant.

— Unde ai ajuns?

— Aproape că am terminat.

— Mă tentează, dar nu-mi place prea mult Zola.

— L-aţi citit?

— Da, când eram tânără. Am citit mult în liceu. Îmi aduc aminte de o fetişcană care rămâne blocată într-o mină, după o explozie de grizu, şi taman atunci are primul ciclu din viaţa ei. Devine femeie, se fute şi crapă. Cam aşa sunt toate romanele lui Zola. De pildă, blonda care ajunge sub o scară. O mierleşte, dar fără să ştie nimeni. Începe să pută prin bloc, atunci îşi dau seama că a dispărut şi o găsesc deja verde în colţişorul ei. Brrr, mă ia cu fiori! Stafia lui Zola trebuie să fie îngrozitor de ursuză.

— Vă înşelaţi. Aţi citit *Visul?*

— Nu, nu cred.

— V-ar plăcea. Nimeni nu putrezeşte sub o scară. E un roman tandru, fermecător, mistic.

— Ah, da? Zola ştia să scrie şi chestii frumoase?

— Desigur. *Visul* este un fel de basm rococo.

— Roco cum?

— Baroc, să spunem. Împănat cu legende şi simboluri, aflat la intersecţia dintre brutalitatea pe care o regăsim în *Pământul* şi animalitatea din *Bestia umană.*

— Vorbeşti ca un prof!

— Nu vă place?

— Nu, dar mă amuză să văd un mucos făcând pe pedantul. E haios! Cred că prefer să te citesc pe tine decât pe Émile.

— De ce?

— Émile e mort. N-am ce să-i mai zic, dar, la naiba, n-ai în fiecare zi norocul să cunoşti un scriitor! Trebuie să profit, mai ales că n-am mai citit o carte de ani de zile. O să-mi prindă bine.

— Vă aduc romanul, dar vreau jurnalul dumneavoastră.

Femeia se strâmbă nemulţumită.

— Încăpăţânat ca un catâr! Bine, hai, valea, cu potaie cu tot. Discutăm altă dată. Fugi acasă, Martin Dujeu!

Se ridică, zâmbeşte, îl fluieră pe Germinal şi pleacă fără să mai adauge nimic. Ştie că ea îl urmăreşte cu privirea, ca în fiecare seară, până dă colţul pe rue de Babylone. Uneori îi simte privirea la multă vreme după ce a ajuns în camera lui.

Chipul lui Victor Dujeu se încordează deasupra cănii de cafea.

— Ce-i cu broşa asta?

— Asta?

Martin arată cu degetul spre leul de aur pe care şi l-a prins la reverul sacoului şi care, astfel, nu mai seamănă cu o bijuterie feminină, ci cu un semn distinctiv, un fel de simbol cu înţelesuri secrete.

— De unde o ai?

— De la mama, îi răspunde cu atâta mândrie în glas, încât avocatul nu îndrăzneşte să-şi continue interogatoriul.

Îşi continuă micul dejun în tăcere. Alexandra nu se trezeşte înainte de ora nouă, aşa că tatăl şi fiul se regăsesc în fiecare zi în bucătărie, la cafea şi tartine, fără să schimbe mai mult de câteva cuvinte.

În acea dimineaţă însă, cu ochii la leul de aur al lui Kerstin, Victor Dujeu se lasă pradă nostalgiei.

— Mamei tale îi plăceau leii. Pasiunea asta a început la Veneţia, în luna noastră de miere.

Tatăl lui vorbeşte atât de rar despre Kerstin, încât Martin nu îndrăzneşte să schiţeze nici un gest. Rămâne cu tartina în aer şi gura plină, de teamă să nu întrerupă acest moment de-a dreptul magic.

— Îi plăceau leii înaripaţi ai Veneţiei, mai ales cel din Piazzetta, din vârful coloanei. Avea mai multe broşe ca asta. N-ai găsit decât una?

— Da.

— Restul sunt la mine. Făcea colecţie. Le-am păstrat pe toate. Pe cea pe care o porţi i-am oferit-o când a împlinit douăzeci de ani.

— Era prinsă de o haină.

— Într-un şifonier, într-un sac mare din plastic?

Martin aprobă din cap.

— Nu-mi place să umblu pe acolo, de aceea broşa asta mi-a scăpat.

— Sunt lucrurile din valiza ei.

— Din valiza pe care am găsit-o, da. Bunica ta, doamna Sandström, s-a întors cu mine după decesul lui Kerstin. I-am dat voie să ia tot ce a vrut, cu excepţia leilor.

— Nu mi-ai vorbit niciodată despre asta.

Victor Dujeu îl priveşte ironic.

— Nu prea vorbeşti despre mama ta, Martin. În plus, eşti fiinţa cea mai încuiată din câte cunosc. M-am gândit că nu voiai să vezi colecţia din pur spirit de contradicţie...

— Aş vrea să văd leii, tată, îl întrerupe repede, agasat de conversaţie tocmai pentru că tatăl lui se înşală întru totul.

Ferestrele biroului avocatului, ca şi cele ale salonului, dau spre rue de Babylone şi înspre acea grădină secretă de mai multe hectare care odinioară a aparţinut mănăstirii din faţa imobilului familiei. Surorile de acolo au donat recent terenul municipalităţii, luând astfel naştere grădina Babylone, unde mamele din cartier vin să-şi plimbe copiii printre trandafiri şi pomi fructiferi. Martin n-a pus niciodată piciorul în parc, pentru că este interzis accesul cu câini, dar îi place să urmărească de la balcon foiala acelei lumi în miniatură: copii mici lăsaţi să zburde pe iarbă în picioarele goale, vara, bebeluşi făcându-şi primii paşi, părinţi supraveghindu-şi progeniturile de la umbra merilor.

— Uite, spune Victor Dujeu întinzându-i o cutiuţă.

O ia, o deschide şi descoperă în interior vreo douăzeci de lei veneţieni, unii din aliaje ieftine, dar şi câţiva din aur sau argint, montaţi ca cercei, broşe sau la capătul unor coliere. Găseşte chiar şi un inel cu leu. Le priveşte şi, preţ de o secundă, uită de tatăl său. Apoi, un oftat şi mirosul acru de havană, combinat cu apa de toaletă englezească, îi amintesc că bărbatul se uită peste umărul lui.

Îşi spune că i-ar fi plăcut când era mic, pe la trei sau patru ani, să se joace cu leii aceia, să înveţe să-i îndrăgească, pentru că aparţinuseră cuiva dispărut. Ar fi vrut să crească ştiind că această colecţie se afla undeva la îndemână, ca s-o atingă, să o mângâie, să se bucure de ea toată copilăria şi adolescenţa, ca să se apropie de acea mamă atât de puţin cunoscută. Decizia tatălui său de a ţine ascunsă această comoară, fără să simtă vreodată nevoia să i-o arate, i se pare teribil de egoistă.

În sfârşit, ţine în mâini jurnalul lui Célestine. A implorat-o, a măgulit-o, a certat-o, a ameninţat-o timp de o săptămână, până ce, în sfârşit, astăzi, o zi urâtă, de altfel, căci femeia a băut peste măsură şi este agresivă, s-a trezit cu caietul aruncat în cap.

— Ei bine, na, uite-l! Citeşte-l! Dar aici, în faţa mea. N-ai voie să pleci cu el, iar în schimb vreau romanul tău. O ascultă, jubilând în sinea lui.

Este început de noiembrie, şi frigul a pus stăpânire pe rue du Bac. Chiar şi în haine noi, Célestine tremură. Lui Martin, în geaca lui căptuşită, i se face frig numai când o vede. Copleşit de curiozitate, se aşază la o distanţă respectuoasă, cu Germinal la picioare, şi deschide caietul. Entuziasmul i se reduce drastic în faţa scriiturii indescifrabile, a foilor volante nenumerotate şi a pasajelor făcute ilizibile de câte o pată mare de vin sau un colţ rupt. Jurnalul lui Célestine pare să nu fie altceva decât o succesiune haotică şi neîndemânatică de hieroglife. Femeia îi urmăreşte reacţiile cu coada ochiului, amuzată. Băiatul nu se lasă. Se concentrează, se sileşte să-şi deprindă ochii cu literele acelea mutilate şi începe să descifreze încet, dar sigur textul, ca şi cum ar învăţa un alfabet nou.

— Martin, se aude o voce blândă.

— Da? îi răspunde ridicând ochii dintre pagini.

— Vreau să-mi promiţi ceva.

— Ce?

— Vreau să-mi promiţi că n-o să te schimbi când termini de citit. O să găseşti chestii surprinzătoare sau greu de înţeles. Nu-mi pune întrebări, pentru că n-o să-ţi răspund. Povestea mea nu-i un roman de dragoste. Nu-i deloc *nostimă.* E mai rea decât Zola în fazele lui cele mai sordide. Ţine-te bine!

— Vă promit că nu mă voi schimba.

Îl măsoară intens câteva minute, încruntată, apoi exclamă:

— Bine, hai, pleacă acasă! Mă enervează să te văd citindu-mi viaţa sub nasul meu. Întoarce-te după ce termini.

Martin nu se lasă rugat.

Odată ajuns la el în cameră, aranjează foile cât de bine poate, lăsând deoparte părţile complet de neînţeles, încercând să stabilească un fel de ordine cronologică bazându-se pe similaritatea tonurilor de culoare. Când termină, se pune pe citit.

7
JURNALUL LUI CÉLESTINE

voi, cei care treceţi prin faţa mea, ştiu foarte bine că mă vedeţi în fugă, dar că faceţi tot posibilul ca să nu mă vedeţi, de fapt. de ce? pentru că put, pentru că sunt urâtă, pentru că picioarele mele goale sunt mâncate de ger şi negre de jeg, pentru că laţele îmi atârnă scârboase pe cap şi privirea mea de cerşetoare vă jenează, preferaţi să întoarceţi capetele şi să treceţi mai departe, încotoşmănaţi în blănuri.

da, miros urât. e mirosul celor care trăiesc pe stradă, al celor care n-au mai văzut săpunul de ani de zile, care nu-şi mai aduc aminte cum arată o sală de baie. duceţi-vă să mirosiţi diverşi boschetari, o să vedeţi că put la fel. mirosul săracilor de pe străzile parisului vă mută nasul, pentru că voi nu mai ştiţi cum e să fii murdar.

trece încă un căcănar, cu trompa în vânt, cu braţele încărcate de cadouri, cu un palton gros pe spinarea lui de burghez. îi cer un bănuţ şi fuge de parcă aş fi ciumată! îl înjur pe la spate, e crăciunul, te-ar durea dacă mi-ai da şi mie nişte mărunţiş?

nu mă întorc niciodată pe bulevardul port-royal, în faţa acelui spital unde am fătat un plod mort pe care a trebuit, totuşi, să-l declar la starea civilă. în ziua aia împlineam douăzeci şi cinci de ani. el nu era acolo, se cărase deja de şase luni. nici nu ştiam ce nume să-i pun copilului, că mi-era frică să aleg un nume care să mă urmărească toată viaţa, care să-mi aducă aminte de acele douăsprezece ore de chin pe masa de operaţie ca să scoată chestia aia deja moartă din mine. am văzut momâia aceea vânătă, avea tot ce-i trebuia, mai puţin viaţă.

m-au întrebat dacă voiam să-l îngrop, le-am spus că nu. ce-or fi făcut cu copilul meu? ce fac cu avortonii? acum regret, aş fi putut să mă duc la mormântul fiului meu, dar nu-mi mai amintesc numele pe care îl alesesem şi am pierdut demult livretul de familie, căci timpul aranjează bine totul, nu lasă nimic în urma sa, şterge lucrurile importante, chiar şi lucrurile

după care îţi pare rău. ce vârstă ar fi avut copilul meu acum? peste treizeci de ani. sper că n-ar fi moştenit nimic de la tatăl lui, un bătrân vicios, un afemeiat.

Într-o marţi de noiembrie, la Mandarin de Jade, Victor Dujeu se apucă să-i vorbească fiului său despre Alexandra.

— Ce face în timpul zilei? îl întreabă.

Martin se îndoapă liniştit cu pui chop-suey.

— Cine? mormăie cu gura plină.

— Alexandra.

Termină de mestecat şi îşi priveşte ironic tatăl.

— De unde vrei să ştiu? Sunt la şcoală.

— Dar te întorci la masă, nu?

— Da, de multe ori.

— Şi?

— Nu-mi petrec pauza de prânz spionându-mi viitoarea mamă vitregă.

Victor Dujeu îşi reprimă un gest nervos.

— Este acasă, de obicei?

— Da, de obicei. La telefon sau în camera voastră.

Oare este o decizie înţeleaptă să ia de nevastă o femeie care ar putea să-i fie fiică? Victor Dujeu nu doreşte sub nici o formă să treacă drept un încornorat în societate. Se consideră prea important ca să suporte un asemenea afront. Un bărbat de anvergura şi de calibrul său nu se poate lăsa ridiculizat de o femeiuşcă rea de muscă. Trebuie s-o aducă pe drumul cel bun, altfel tot proiectul pică.

— Ai îndoieli, tată? se interesează Martin inocent.

Avocatul tresare.

— Îndoieli? Nu!

— Atunci, ce-i cu toate întrebările astea?

— Nimic, uită-le, te rog.

Martin încuviinţează cuminte.

eu m-am născut la ţară, departe de oraşe, departe de paris, tata era fermier, mama făcea copii, dar a primit o bătaie zdravănă şi numai eu am supravieţuit, pe ceilalţi îi găsea ţepeni în landou după o lună şi le făcea vânt.

mama era fiică de notar, nu de ţărani, se pare că în familia ei fuseseră câţiva nobili scăpătaţi, de la care deprinsese bunele maniere, m-a învăţat cum să mă port, şi când un tip mă scotea la masă în oraş eu ştiam cu ce tacâm se mănâncă şi din care pahar trebuie să bei. dacă mă măritam cu un burghez trebuia neapărat să ştiu toate astea, îmi spunea mama.

îşi făcea speranţe pentru mine, săraca, de la ea am primit gustul pentru lectură, îmi corecta lucrările pentru şcoală, o doamnă nu face greşeli de ortografie, îmi repeta adesea, spunea că trebuie să citeşti pentru că ai numai de învăţat din cărţi.

azi nu mai citesc, că nu mai am curaj, iar cărţile sunt scumpe, dar am citit mult în tinereţea mea, apoi am început să scriu acest jurnal, ah, ce amuzant trebuie să fie – o boschetară care scrie! într-o zi un dobitoc m-a întrebat ce scriu şi i-am răspuns că-mi completez declaraţia de venit.

mama mi-a vorbit despre puteri când aveam trei ani. seara, în patul meu, în loc să-mi citească poveşti, mă lua de mână şi-mi spunea că într-o zi o să-mi dau seama care îmi va fi destinul şi că ştia că pot face pe cineva foarte fericit, îndeplinindu-i trei dorinţe, dar că asta nu mergea decât dacă aveam pentru persoana respectivă o iubire curată şi puternică, iar persoana aceea trebuia să mă iubească la fel. după aceea nu mai aveam dreptul să cer ceva şi pentru mine.

credeam fără greş în poveştile mamei când eram mică. într-o zi am încercat să-i îndeplinesc trei dorinţe bărbatului meu. n-a mers. a fugit ca ciupit de streche şi m-am simţit foarte prost, mama mi-a explicat că între noi nu fusese dragoste adevărată, avea dreptate, săraca, dar am luat-o de la capăt cu genul ăsta de prostii.

În seara următoare, pe la opt, Alexandra dă buzna în camera lui Martin. Îmbrăcată într-o rochie neagră cu tăieturi care îi pun savant în evidenţă anatomia, aşteaptă întoarcerea lui Victor Dujeu de la birou ca să iasă la restaurant. Văzând-o cum năvăleşte, albă de furie, Martin se teme că o să-i înfigă tocurile ascuţite în ochi.

— Nenorocitul dracului! Cum ai îndrăznit să-i spui tatălui tău? urlă ea. După ce m-ai forţat să-ţi fac ce ţi-am făcut! Ca şi cum nu era suficient ca să-ţi ţii naibii gura, idiotule!

— Eşti grosolană şi nu-ţi stă bine.

Femeia continuă să urle ca scoasă din minţi, pe o voce tot mai ascuţită, cu trăsăturile deformate de mânie:

— Taică-tu nu mai vrea să se însoare cu mine, ai înţeles? A intrat la bănuieli. Oare de unde i se trage, mă întreb?

— Să nu-l iei niciodată drept prost.

— Tu eşti de vină. I-ai spus totul aseară, la restaurantul chinezesc. Sunt sigură!

Martin oftează excedat.

— Nu i-am spus nimic. E treaba ta dacă mă crezi sau nu. Ce interes aş avea să stric un aranjament care îmi convine? Dacă aş fi vrut să se încheie, te-aş fi pus la punct şi gata.

— În orice caz, acum e prea târziu. Ştie.

— Ţi-a cerut să dispari?

— Nu.

— Atunci, potoleşte-te şi zi-le fanilor să te sune mai rar. Interesează-te mai mult de el.

— Te invit să nu-mi dai lecţii de morală, Martin. Ce ştie un virgin despre viaţa de cuplu?

Luat prin surprindere, Martin se îmbujorează fără să vrea.

Alexandra rânjeşte triumfătoare. Îşi aranjează şuviţele şi ciuleşte urechile, căci se aude uşa de la intrare.

— Ah, a venit. Plecăm.

Martin o priveşte lung, admirându-i fundul bombat şi picioarele strânse în ciorapi de mătase neagră. Îşi dă seama că nu mai simte nimic pentru ea.

am schimbat adesea străzile, dar nu prea am ieşit din cartier. am stat pe rue sébastien-bottin cu moïse, pe vremea când era mai simpatic, şi cu paulo, care a murit între timp, apoi m-am cuibărit pe lângă gaspard pe rue de poitiers, dar trebuia să te muţi tot timpul, să fugi, pentru că gaborii nu ne dădeau pace, după care am ajuns aici, în gangul ăsta pe unde nu trece nimeni, nimeni nu mă deranjează, doar dacă mă îmbăt şi fac urât, mă cară la secţie, dar mă întorc întotdeauna.

n-am mai plecat de aici pentru că locul îmi aminteşte de tinereţe, când am venit de la ţară ca să-mi caut norocul în oraş. n-am găsit mare lucru, dar nici nu regret, nu, nu este adevărat, regret copilaşul acela mort. mă gândesc că dacă fiul meu ar fi trăit, n-aş fi ajuns să cerşesc pe rue du Bac, căci o mamă are o misiune în viaţă, iar eu aş fi fost o mamă bună şi o bunică de treabă, la vârsta pe care o am acum.

mi-e ciudă pe toate cuconeturile astea care trec pe lângă mine împingându-şi cărucioarele, din care vezi răsărind mutriţe dulci, cu pufuşor pe cap, cu năsucuri pe care îţi vine să le mănânci. îi salut întotdeauna pe micuţi, mai ales pe unul blond, cu faţă lungă şi palidă şi cu ochi albaştri, care stă în căruţ mândru ca un prinţ, el este febleţea mea. nu cred că are mai mult de doi ani. în fiecare dimineaţă mama lui îl duce la creşă, pe rue chomel, iar eu, dacă stau pe jos, sunt fix la înălţimea lui şi îmi întinde întotdeauna mânuţa, pe care nu îndrăznesc să i-o ating cu mâinile mele murdare, şi îmi zâmbeşte ca un îngeraş, zâmbetul lui e raza mea de soare din ziua aceea.

mama lui nu e rea. într-o iarnă, pe un ger năprasnic, când nu-mi mai simţeam picioarele, mi-a adus o pereche de cizme pe care nu le mai purta, pe la miezul nopţii, când crăpam de frig, am încercat să mi le pun. Imposibil, pentru că eu port măsura 41. ar fi trebuit să-mi aducă cizmele lu' bărbat-su.

— Tot nu mi-aţi spus nimic despre roman.

Sfârşitul lunii noiembrie aduce cu el o vreme rece şi umedă. Martin stă aşezat lângă Célestine, care tuşeşte tot mai rău.

— Mă faci să râd! E lungă cartea ta. Noaptea n-am veioză, iar felinarul nu bate până la mine.

— Dar vă place?

— O să-ţi spun la sfârşit. Sunt la pagina 127.

— Nu mă întrebaţi ce părere am despre jurnal? Aproape că l-am terminat.

— Nu dau doi bani pe părerea ta. Tu m-ai pisat să ţi-l dau. Eu nu scriu ca să fiu publicată.

— Mi se pare interesant.

Femeia roşeşte la auzul complimentului.

— Da?

— Scrieţi bine. Este foarte viu. În plus, nu are nici o greşeală de ortografie.

— Dacă trăieşti în stradă şi n-ai nici un ban nu înseamnă să nu ştii decât să cerşeşti.

— N-am spus niciodată altceva.

Célestine tremură şi este cuprinsă de o nouă criză de tuse. E palidă şi mai trasă la faţă decât de obicei, dar ochii negri îşi păstrează văpaia. Martin are impresia că bătrâna se stinge încetul cu încetul, că pielea i se subţiază sub stratul tot mai gros de jeg, că într-o zi se va şterge, va dispărea cu totul. Îşi spune că, probabil, este mai în vârstă decât crede el. O cercetează pe furiş. În dimineaţa asta pare fragilă, vulnerabilă. Osatura masculină parcă i s-a tasat, parcă a devenit friabilă. Pare mai mică, ca şi cum ar fi intrat la apă.

— De ce mă spionezi? Vrei să-ţi dau o poză?

Martin se ruşinează şi se înroşeşte până în vârful urechilor, în stil Kerstin.

— Am impresia că sunteţi puţin obosită.

Célestine surâde amar.

— Nu este o impresie, amice, chiar sunt obosită. Ce vrei să fac, îmbătrânesc, adaugă ridicând din umeri. Nu mai am benzină, maşinăria s-a uzat. Ca să-ţi spun drept, sunt sătulă. M-am săturat de toate, de cerşit, de alergat după bani. Câteodată îmi spun că nu mai merită, că ar trebui să mă las să mor. Am vârsta ca să întind copitele, să ştii. Poate că a venit momentul.

Dă ritmic din cap în timp ce trăncăneşte.

Martin o ascultă absent. Dintr-odată se întoarce spre ea atât de brusc, încât îl face pe Germinal să sară în sus speriat.

— Célestine, ascultaţi-mă! Vreţi să veniţi la mine?

— La tine? Eşti nebun?

— Nu v-ar plăcea o baie caldă?

— O baie? îl îngână cu gura căscată.

— Iar eu o să vă pregătesc o masă bună şi o să puteţi petrece noaptea într-un pat adevărat, în camera de oaspeţi.

— Să dorm la tine?

— Ce părere aveţi? Nu e o idee bună? În felul acesta vă mai ridicaţi moralul, vă mai reveniţi, nu?

Martin este atât de entuziasmat de propria-i găselniţă, încât se bâlbâie. Célestine îl priveşte cu ochi mari. Nu l-a văzut niciodată aşa de agitat. Se ridică din culcuşul ei, cuprinsă şi ea de freamăt. Germinal, simţind entuziasmul din atmosferă, dă din coadă şi ţopăie în jurul lor ca un căţelandru.

— Hai, Célestine! o încurajează Martin bătând nerăbdător din picioare. O să vedeţi, o să vă facem frumoasă!

— Dar unde-i taică-tu? Ce-o să zică dacă mă vede?

— Nu e acasă! Au plecat peste weekend. Se întorc mâine-dimineaţă.

Célestine nu rezistă la ideea unei băi fierbinţi, a unei mese calde şi a unui pat adevărat. Contaminată de entuziasmul lui Martin, face câteva piruete bătând din palme şi râzând din toată inima.

— Să mergem, puişor! Să profităm de casa babacului şi să ne umplem burţile! La bulivar, birjar!

Negustorul de legume priveşte cu gura căscată procesiunea veselă, căci Martin, de obicei foarte rezervat, cântă cât îl ţin plămânii, iar beagle-ul le deschide mândru calea spre rue de Babylone.

femeile străzii sunt destul de puţine, sunt mândră să mă număr printre ele, aşa cum mă mândresc să port numele du bac.

mi-a plăcut întotdeauna sectorul acesta şi mai ales colţişorul meu, delimitat de patru străzi, la nord, cheiul anatole-france, la vest rue de bellechasse, care se continuă cu rue de vaneau, la est rue du bac şi la sud rue de babylone. acesta este domeniul meu, aici eu conduc pentru că sunt singura boschetară din zonă şi lumea mă respectă, adică ceilalţi boschetari mă respectă fiindcă sunt singura femeie, burghezii nici nu mă văd, îi doare undeva de un amărât, indiferent dacă este bărbat sau femeie, pentru că, în mintea lor, boschetarii nu sunt mai mult decât un căcat de câine peste care trebuie să păşeşti cu grijă ca să nu te murdăreşti.

singura mea rivală locuieşte la colţul străzilor dufour şi princesse. nu e sectorul meu, din fericire, reuşeşte să fie chiar mai murdară decât mine, dezgustătoare, urât mirositoare, roşie şi umflată la faţă de băutură, i se spune, fireşte, princesse. prinţesa scârboasă, se pişă din picioare, ca bărbaţii, pe când eu încerc să mă fac nevăzută printre maşini, şi mănâncă orice, se poartă urât, nu are maniere, e murdară ca o scroafă, este adevărat că şi eu sunt murdară, dar, în comparaţie cu ea, miros a apă de trandafiri.

am fost întotdeauna discretă, cu excepţia zilelor când mă matolesc. în restul timpului stau ascunsă în pasajul meu, mă ţin deoparte, nu ies decât din când în când ea să-i înjur pe ăia care nu-mi dau caşcaval, căci îmi place să-i enervez.

unii mă întreabă de ce nu-mi găsesc ceva de lucru, de ce nu muncesc? le râd în nas. ce-ai vrea să fac, în afară de menaj? dar în halul în care arăt, cine m-ar băga în casă ca femeie de serviciu? ca să freci, să cureţi, să speli, să calci, trebuie să fii tânără, să ai spinarea solidă, să fii puternică, să poţi! eu nu sunt decât o babă nebună care moare de foame, dacă cineva m-ar pune să dau cu aspiratorul, aş leşina pe loc.

de ce vă cumpăraţi de băut, mă întreabă alţii? de ce nu vă luaţi de mâncare cu banuţii pe care-i primiţi? proştilor ăstora le răspund: de ce ţigările şi trotilul? e foarte simplu, ca să treacă vremea mai repede, ca să

scurtez zilele şi nopţile, ca să păcălesc frigul iarna, ca să nu mai simt căldura vara, pentru că voi ca să vă distraţi mergeţi la cinematograf, în vizite, la restaurant sau vă uitaţi la televizor, pe când noi nu avem nimic din toate astea, stăm în stradă şi vă admirăm mutrele scârboase, în timp ce tragem la măsea sau ne târâm până la pod, unde primim supă iarna, asta e distracţia noastră, fiecare face ce poate cu ce are. şi să vă ia dracu.

aş fi putut să aleg un cartier mai puţin fiţos, aş fi putut să mă duc să cerşesc într-un loc mai amărât, cu adevărat murdar, dar, în ciuda zgârciţilor de pe aici, se ştie doar, cu cât ai mai mulţi bani, cu atât eşti mai zgârcit, îmi place colţişorul ăsta. cred că are suflet, că trăieşte. îmi place să văd puştii trecând spre liceu, spre rue de grenelle, şi-mi plac vitrinele magazinelor, mai ales la crăciun!

la bon marché aş rămâne să casc gura cu orele, dar e acolo o brută în uniformă, un fel de paznic, care vine să ne alunge, că speriem clienţii, le face rău să vadă un boschetar când ei ies din magazin cu braţele pline de cadouri, nu suportă să se uite la bietul om al străzii, îşi văd de drum cu ochii înainte, se gândesc: dumnezeule, sărmanul, cum a ajuns aşa în plină iarnă, iar mâine e crăciunul şi toată lumea o să se îndoape cu gâscă, cu prăjituri, cu ciocolată, la asta se gândesc, o ştiu bine, dar puţini se opresc să ne arunce un bănuţ, doar copiii mai vin să-şi lase banii de buzunar în căciulile noastre murdare şi vechi, banii ăştia, ai copiilor, nu pot să-i iau. nu vreau.

Célestine stă atât de mult în baie, încât Martin, puţin neliniştit, trage cu urechea la uşă. Aude apa curgând şi vocea femeii care fredonează un cântec de leagăn.

— Célestine, eşti bine? întreabă timid prin uşă.

Cântecul se opreşte.

— Nu mai ies de aici. Sunt în paradis. Spune-i bătrânului tău că vreau să-mi petrec restul vieţii în cada lui de baie.

— Am început să pregătesc masa. Vă plac pastele carbonara?

— Ce?

— Pastele.

— Îmi place orice.

Cântecul începe din nou.

Martin se îndepărtează în vârful picioarelor.

e un puşti care îmi dă târcoale, nu ştiu ce vrea de la mine. mă spionează, mă enervează. îl cunosc de ani de zile din vedere, deja pe la zece ani era uriaş, stângaci, chior ca o cârtiţă, ştiu că-l cheamă martin, căci am auzit adesea cum îl strigă tatăl sau prietenul lui, dar n-am văzut-o niciodată de maică-sa.

tatăl lui se numeşte Dujeu. un mare imbecil, care face pe craiul, nu mi-a dat niciodată nici un sfanţ, cât despre copil, e complet cu capul în nori. i-a luat multă vreme să mă observe, până într-o seară când s-a adăpostit la mine de ploaie, nu ştiu ce vrea filfizonul ăsta. îmi dă bani şi îmi vorbeşte, da, îmi vorbeşte ca unei fiinţe umane, cu respect şi amabilitate. în plus, mi se adresează cu pronumele de politeţe de parcă aş fi o mare doamnă, de mult nu mi s-a mai întâmplat aşa ceva.

eu sunt obişnuită să fiu tratată ca un câine, pentru că locuiesc pe trotuar. cu mult timp în urmă, o doamnă de treabă a încercat să stea de vorbă cu mine, să mă ajute, câştigam un bănuţ când lucram ca femeie de serviciu, dar nu rezistam niciodată prea mult într-un loc. mă dădeau afară întotdeauna sub acelaşi motiv, fiindcă beam. nu puteam să fac curat prin casă pe la cineva fără să verific ce are în bar şi nu făceam mofturi, beam orice. gin, şampanie, votcă, bere, vin, cidru, până mă găseau ţeapănă pe covor şi mă aruncau afară.

această doamnă simpatică îmi spunea că trebuia să am încredere în mine, să mă mobilizez, dar eu eram prea tânără ca să-i dau ascultare, era prea târziu, mă copleşise un fel de ură faţă de orice, de viaţă, de oameni, de tot. am încercat de trei ori să-mi fac felul şi tot de trei ori am ratat şi m-am trezit într-un spital cu perfuzia în venă. au încercat să mă dezalcoolizeze. era acolo o asistentă care trăia cu impresia că ştie totul, dar care nu pricepea nimic, un psiholog care mă bătea la cap în păsăreasca lui şi un popă care încerca să mi-l bage pe gât pe iisus hristos, dar eram un caz disperat, nimeni nu putea face nimic pentru mine. atunci, strada m-a primit cu braţele deschise, am spus adio muncii de menajeră şi grijilor cu chiria pentru nişte cămăruţe jegoase, mi-am băgat picioarele în toate

convenţiile care mă obligau să mă îmbrac în fiecare dimineaţă ca să arăt ca restul lumii.

la patruzeci de ani, după douăzeci de ani de chin şi de ghinioane, am ajuns, în sfârşit, titine du bac, liberă, liberă ca vântul, voi ăştia care treceţi pe aici cu sacoşe pline de halealâ, cu inele pe degete şi perle la gât, voi ăştia care mâncaţi până nu mai puteţi şi care dormiţi într-un pat adevărat, voi, care aveţi o viaţă cuminte, care vă căcaţi pe voi de frică în faţa şefilor, ascultaţi la mine, eu nu am impozite de plătit, eu nu votez, eu nu cotizez, eu nu sunt nici măcar şomeră, eu nu deranjez pe nimeni, nu am asigurare socială şi nu datorez nimic nimănui. ţara merge înainte şi fără mine, eu sunt altfel, eu aparţin altei specii, specia liberă care nu dă doi bani pe constrângeri, dar această libertate se plăteşte, o învăţ în fiecare zi.

În prima clipă n-o recunoaşte pe femeia îmbrăcată într-un halat de baie care intră în bucătărie. Părul lung, curat, de un gri strălucitor, îi curge frumos pe umeri, iar chipul ei, debarasat de straturile de jeg pare întinerit; pielea, roz de atâta frecat, respiră, în fine. Până şi ridurile par să se fi estompat.

— Ia zi, Martin, îţi mai recunoşti gagica? Îşi trece mâna prin păr şi face o piruetă. Cum ar fi să mă vadă tovarăşii mei aşa. Sunt încă futabilă, nu? Aş putea scoate o grămadă de bani! Dacă vedeai apa pe care am lăsat-o în când am ieşit... te las să-ţi imaginezi.

— Sunteţi frumoasă, murmură Martin.

— Hai, să nu exagerăm. Mai bine dă-mi ceva de băut. Mor de sete.

Îi întinde un pahar cu apă.

Femeia îl ia, îl dă pe gât şi-l priveşte drept în ochi.

— Te-am şocat, nu?

— Cam da.

— Credeai că o să fac scandal că nu-mi dai decât apă?

— Mi-a trecut prin cap.

— Vezi, fac progrese.

Îşi pune încă un pahar, iar Martin o urmăreşte stană de piatră, căci pe chipul ei obosit se ghiceşte o frumuseţe trecută, frumuseţea pe care trebuie s-o fi avut la optsprezece ani şi care, de fapt, nu este aşa de departe.

În timpul mesei încearcă de câteva ori să aducă vorba la conţinutul jurnalului, dar de fiecare dată se loveşte de privirea ei rugătoare, ca şi cum femeia ar şti ce vrea să spună şi l-ar implora să tacă. Prin urmare, nu îndrăzneşte să spună nimic, iar cina lor festivă se desfăşoară în tihnă, aproape complet în tăcere. Célestine tace şi ea, impresionată, fără îndoială, de sala de mese decorată cu tablouri şi gravuri de epocă şi de proporţiile generoase ale apartamentului

luxos şi bine încălzit. Îşi controlează apetitul ca să mănânce mai încet.

După masă, pe la ora zece, cei doi se instalează în salon, iar Martin face focul în şemineu. Femeia, obosită de baie şi cu burta plină, e pe punctul să adoarmă pe canapea, întrebându-se de unde va găsi curajul să se întoarcă în frig, la mizerie şi foame. Cum va putea trăi din nou afară?

La lumina flăcărilor, Martin îi citeşte gândurile, bucuros că i-a putut oferi câteva ore de bucurie. Ce-ar fi să repete invitaţia de fiecare dată când tatăl lui şi Alexandra pleacă din oraş? Iată o modalitate inteligentă să o ţină la căldură pe timpul iernii. Din fericire, tatăl lui pleacă des în călătorii de afaceri sau iese din oraş la final de săptămână cu logodnica lui. Trebuie să profite de aceste absenţe ca s-o găzduiască pe Célestine şi să-i dea să mănânce. Transformarea ei este atât de spectaculoasă, încât se felicită pentru iniţiativă şi hotărăşte s-o repete.

Martin adoarme şi el, hipnotizat de trosnetul plăcut al focului. Aude ca prin vis o cheie învârtindu-se în broască, apoi vocea Alexandrei şi pe cea a tatălui său, care s-au întors mai repede decât era prevăzut. Se trezeşte brusc când cei doi intră în salon.

Célestine doarme profund. În picioare, în faţa ei, Victor Dujeu o priveşte uluit.

— Ce este asta? mormăie arătând-o cu degetul.

Martin simte cum i se urcă sângele la cap.

— *Asta,* îi răspunde imitându-i pronunţia, este Célestine du Bac. Am invitat-o ia masă.

Alexandra trage un ţipăt, trezind-o, în sfârşit.

— E baba boschetară! Şi e îmbrăcată cu halatul meu. Victor, trebuie să faci ceva!

Célestine se ridică şi se freacă la ochi, neînţelegând unde se află. Pe Martin îl doare la suflet când îi vede chipul boţit şi confuz.

— Tată... încearcă să vorbească, dar Victor Dujeu îi face semn să tacă.

— Luaţi-vă hainele, îmbrăcaţi-vă şi ieşiţi imediat! îi ordonă lui Célestine.

— Şi daţi-mi înapoi halatul! urlă Alexandra.

Femeia străzii se ridică, plină de demnitate, şi dispare în vestibul.

— Tată...

— Taci! explodează avocatul. Ţi-ai pierdut minţile? Ce ţi-a venit să aduci boschetari aici? Îţi dai seama cât valorează operele de artă din casa asta? Oamenii ca ea notează totul şi revin la furat când nu e nimeni acasă.

— Este o prietenă, îi răspunde Martin încercând să-şi păstreze calmul. Am invitat-o să mănânce şi să se spele.

— Să se spele? geme Alexandra. A făcut baie? E groaznic! E un coşmar!

Nervii băiatului sunt întinşi la maximum.

— Vă atrag atenţia, dacă nu aţi observat, că afară sunt numai două grade. Célestine este bolnavă, tuşeşte tot timpul, este deprimată. Am vrut să-i ridic moralul cu o baie, o masă şi o noapte la căldură.

— Este exclus să rămână aici, şuieră Victor Dujeu.

— Tată, te rog, doar în seara asta, ca să-şi revină puţin...

— Martin, ai depăşit orice limită!

— Nu poţi, măcar o dată, să fii mai puţin egoist, să te gândeşti la cei care nu au nimic, pe când tu ai tot ce-ţi doreşti?

— Acum îţi face morală, toarnă Alexandra gaz pe foc.

— Martin, treci în camera ta.

— Tată, te rog ultima dată, las-o să doarmă aici în noaptea asta. Nu suport să o ştiu în stradă pe frigul de afară.

— Las-o baltă, puştiule, se aude vocea lui Célestine.

Este îmbrăcată, lângă uşă.

Îşi priveşte tatăl cu ochi mari, rugători, dar acesta nu schiţează nici cel mai mic gest. Îl fixează rece, cu braţele încrucişate la piept.

Martin îşi iese din fire:

— Foarte bine. Atunci, o să dorm şi eu în rue du Bac, cu Célestine.

Deschide uşa apartamentului.

Furios, tatăl lui îl apucă de braţ.

— O să rămâi aici, Martin, şi o să te calmezi.

— Nu mă atinge! Îţi interzic să mă atingi!

Complet scos din minţi, Victor încearcă să-i dea o palmă, dar primeşte în schimb un brânci puternic în piept, care îl lipeşte cu spatele de perete. Bărbatul se strâmbă de durere. Alexandra scoate un ţipăt de groază. Pentru o fracţiune de secundă, Martin se teme că şi-a rănit tatăl, dar furia care îl domină este mai puternică.

Văzându-se învins, momentan, avocatul încearcă altă tactică:

— Martin, te rog, nu te duce să dormi în stradă, bagă-ţi minţile în cap. E un frig câinesc.

Martin o ia de braţ pe Célestine şi iese cu ea.

— Un frig câinesc, repetă batjocoritor, da, tată, ai găsit termenul potrivit.

— Cretin mic! strigă Victor Dujeu roşu la faţă. N-ai decât să dormi în stradă cu cerşetoarea ta! N-o să rezişti nici cinci minute! Nu-ţi abandona originile, Martin. Eşti un băiat de familie bună, nu ştii ce înseamnă viaţa pe stradă, mizeria. Peste cinci minute o să te întorci târâş!

Uşa de la intrare se trânteşte violent.

Ajunşi la parter, Martin se întoarce spre Célestine, mirat de tăcerea ei. Constată, stupefiat, că femeia plânge cu lacrimi grele.

— Sunteţi tristă că n-aţi putut petrece noaptea sus? Şi eu, credeţi-mă, dar vă promit că voi găsi o soluţie.

— Nu, nu e asta. Nu-mi pasă unde dorm, îi spune printre suspine.

— Atunci?

— Eşti un băiat bun, Martin Dujeu. Tatăl tău este un adevărat imbecil, dar tu vii din ceruri, tu mi-ai fost trimis de îngeri.

Martin Dujeu îşi petrece prima noapte din viaţă pe trotuar, îngheţat, dar fericit şi mândru că a avut curajul să-şi înfrunte tatăl. Cât despre Victor Dujeu, bărbatul doarme prost, tot sperând să audă uşa, spunându-şi că Martin o să se întoarcă acasă pe la miezul nopţii. Însă băiatul nu vine; la cinci dimineaţa, când vede că termometrul exterior din bucătărie arată zero grade, avocatului i se face ruşine că a dat-o afară pe bătrână. Se întreabă cum va reuşi să recâştige respectul fiului său, dar îşi dă seama că, probabil, nu l-a avut niciodată.

Victor Dujeu va păstra pentru tot restul vieţii amintirea acelei nopţi de veghe din noiembrie, deoarece, pentru prima dată, se simte incapabil să facă dragoste cu Alexandra.

8
SPITALUL

Între Oscar Duval şi Célestine du Bac nu trece curentul. Martin regretă că le-a făcut cunoştinţă, căci femeia este tristă în ziua aceea, în contrast cu Oscar, care radiază insolenţă şi snobism. Mâhnit de acea întâlnire ratată, Martin se vede nevoit să înfrunte schimburile veninoase ale celor doi: comentariile lui Célestine, care îşi bate joc de statura măruntă a lui Oscar, găsindu-l „grotesc, cu capul ăla mare" şi cele ale prietenului său:

— Parcă ar fi o vrăjitoare. Ce naiba ai găsit la baba asta?

— Ce faţă de puştan cordit are! Se crede foarte deştept, dar nu e! nu se lasă nici femeia mai prejos.

Victor Dujeu rămâne circumspect în legătură cu relaţia dintre fiul său şi femeia străzii după incidentul de la finalul lunii noiembrie. Martin s-a întors acasă, dar refuză să stea de vorbă cu tatăl său, cu excepţia dialogurilor absolut necesare. Ieşirile de marţi la Mandarin de Jade devin şi mai apăsătoare, iar Victor îi cere Alexandrei să li se alăture, nemaisuportând prezenţa unui fiu care nu deschide gura decât ca să mănânce. Alexandra, bucuroasă să-i facă pe plac, se afişează în poziţii tot mai lascive, sub ochii interesaţi ai patronului restaurantului, care n-a mai văzut niciodată aşa ceva în localul său respectabil.

A trecut mai mult de o lună şi jumătate, dar Célestine tot nu i-a restituit romanul. Nu îndrăzneşte să-i aducă aminte, spunându-şi că nu are rost să o grăbească, pentru că citeşte lent, cu dificultate. Pe de altă parte, are nevoie de manuscris – e unicul său exemplar – ca să scrie în continuare; îi este imposibil să reia firul povestirii fără să recitească din urmă. Zilele i se par tot mai lungi şi, ca să compenseze, se concentrează mai mult asupra temelor pentru şcoală, îşi plimbă căţelul mai des decât de obicei, petrece mai mult timp cu Célestine şi se culcă mai devreme.

Se încheie şi prima săptămână din decembrie. Rue du Bac este decorată frumos, spre marea bucurie a copiilor, fascinaţi de ghirlande şi de vitrinele luminoase. Martin detestă Crăciunul, căci în această perioadă a anului şi-a găsit mama lui sfârşitul; dispariţia ei şi sezonul brazilor, al moşilor Crăciun şi al cadourilor rămân strâns întrepătrunse în sufletul lui. Victor Dujeu nutreşte aceleaşi resentimente; prin urmare, pe rue de Babylone nu se serbează nici Crăciunul, nici Anul Nou. Când era mic, Martin mergea la mătuşa Mathilde, unde se împodobea bradul, se organiza o masă festivă şi se ofereau cadouri, dar, de la vârsta la care a putut refuza, a preferat să rămână acasă.

Ziua de 23 decembrie, data morţii lui Kerstin, este cel mai greu de îndurat. În acea zi, an de an, Martin şi Victor se duc la biserica Sainte-Clotilde, din apropierea străzii Casimir-Périer, locul unde Kerstin şi Victor s-au căsătorit, unde Martin a fost botezat, unde Victor a cerut o slujbă pentru prima comemorare a decesului. Zăbovesc cât să aprindă o lumânare, iar Martin vede, la lumina acesteia, că tatăl lui plânge. El nu plânge niciodată la biserică, ci rămâne de gheaţă, drept ca un ţăruş, în timp ce umerii lui Victor se zguduie de suspine reţinute.

Martin plânge la întoarcerea acasă, în intimitatea camerei lui, şi în fiecare an are impresia că suferinţa este mai puternică decât în

precedentul, de parcă timpul, în loc să o estompeze, n-ar face decât s-o înteţească. Resimte acelaşi lucru şi când priveşte fotografia găsită în poşeta mamei sale, pe care a studiat-o de atâtea ori încât nu mai suportă să o vadă, mai ales în apropierea datei de 23 decembrie.

În imagine, Kerstin surâde şi micul Martin (cu părul alb, de blond ce este) râde şi el, întinzând nişte mânuţe durdulii spre chipul matern. Îşi examinează mâinile, ajunse atât de mari între timp, fără să poată înţelege cum de nu-şi mai aduce aminte nimic din atingerea chipului lui Kerstin, cum de nervii tactili, plasaţi în buricele degetelor, n-au păstrat în memorie textura pielii mamei sale.

Tot în decembrie, Victor Dujeu telefonează familiei Sandström, în Suedia, cu mult înaintea datei fatidice, ca să nu fie nevoit să vorbească despre tragedie şi să numere anii ce trec. Se transmit felicitări în engleză, se fac urări pentru anul viitor, iar Martin schimbă câteva cuvinte în suedeză – puţinele pe care le cunoaşte – cu bunicii lui. Soţii Sandström nu şi-au revenit niciodată cu adevărat după pierdere, dar fac faţă cu curaj şi demnitate. Victor Dujeu bănuieşte că îl fac indirect responsabil pentru moartea lui Kerstin. Dacă nu s-ar fi îndrăgostit de acest tânăr avocat, în timpul sejurului ei parizian, fiica lor s-ar fi întors în Suedia, s-ar fi căsătorit cu vreun băiat din apropiere, ar fi făcut o liotă de copii şi ar fi rămas în viaţă.

Anul acesta, Anders Sandström cere să-şi vadă nepotul. Au trecut trei sau patru ani de la ultima întâlnire. Martin promite la telefon că o să vină cât de repede este posibil. În timp ce vorbeşte cu bunica lui, Victor, în dreptul ferestrei de la birou, observă gânditor, pierdut, grădina Babylone, cu viermuiala obişnuită a copiilor. În mână strânge unul dintre leii lui Kerstin.

Martin a studiat multă vreme agenda regăsită în poşeta Kelly a mamei sale. Îi ştie pe dinafară conţinutul, aşa cum a învăţat să recunoască acel scris rotunjit, puţin copilăresc.

Numele şi adresele pe care le găseşte acolo îl intrigă. Cine sunt toţi aceşti oameni ale căror patronime îi par vag cunoscute? Prieteni, relaţii, foşti iubiţi? Cele mai multe adrese sunt din Suedia, doar trei sunt la Paris: Mélanie Ponsard, 22, rue Médéric; Alexis Joly, 49, rue du Mont-Tabor, şi un ginecolog-obstetrician, cel care l-a adus, probabil, pe lume, căci numele îi este familiar – doctorul Tourneur, de la policlinica Saint-Louis, locul unde s-a născut.

Dintr-odată, are chef să formeze unul dintre numerele acelea, să audă vocea care i-ar răspunde:

„Alo, bună ziua, numele meu este Martin Dujeu. Sunt fiul lui Kerstin Dujeu. Aţi fost prieteni? Mi-aţi putea vorbi despre ea?" Oare ar fi luat drept nebun?

După şaisprezece ani, este aproape sigur că Mélanie Posnard şi Alexis Joly nu mai locuiesc la aceleaşi adrese, aşa că nu are rost să încerce. Cât despre doctorul Tourneur, când ajuţi atâtea femei să nască, ar fi cu totul surprinzător să-ţi mai aminteşti de o anume Dujeu, mama lui Martin Erik, de trei kilograme şi şapte sute de grame, născut pe 18 martie, cu optsprezece ani înainte.

Cu carnetul în mână, Martin se lasă pradă reveriei, construind dialoguri neaşteptate şi întâlniri surprinzătoare. Mélanie Posnard ar exclama: „Kerstin Dujeu! Sunteţi fiul ei? Am fost bună prietenă cu mama dumneavoastră. Hai să ne întâlnim la un pahar în seara asta. Locuiesc în faţa bisericii suedeze, acolo unde am şi cunoscut-o, de altfel".

Alexis Joly, care a fost, fără îndoială, îndrăgostit de Kerstin, după lunga tăcere ce ar urma prezentării lui Martin, i-ar şopti: „Da, am cunoscut-o foarte bine pe mama dumneavoastră. Nu pot vorbi la telefon despre asta. Ne întâlnim mâine, la ora zece, în Place des

Pyramides. Semănaţi cu ea? Mult? Atunci o să vă recunosc cu uşurinţă".

Iar doctorul Tourneur, mai rece, impresionant în halatul său alb şi grăbit între două paturi, i-ar arunca din mers: „Kerstin Dujeu? Da, îmi amintesc perfect. Ah, nordicele, care nasc fără anestezie şi cu zâmbetul pe buze!"

Martin Dujeu îşi dă seama că mama lui nu este decât o necunoscută pentru el. Nu ştie nimic despre ea, cu excepţia lucrurilor aflate în copilărie, a aceloraşi poveşti şi anecdote. Pe măsură ce se maturizează şi devine conştient de lumea din jur, înţelege că mai are multe de aflat despre Kerstin Dujeu. Cine era acea tânără suedeză care a reuşit să-l vrăjească dintr-o privire pe celibatarul versat, dându-i un fiu de care ea nu se va bucura decât doi ani? Din ce materie i se întreţesea trecutul, din ce iubiri, bucurii şi ambiţii? Cum suna vocea ei? Era gravă, melodioasă sau ascuţită? Se enerva frecvent, era o fire impetuoasă sau, din contra, mai curând rezervată? Avea grijă de el când era mic, se trezea noaptea când îl auzea plângând, îl scotea în parc, îi dădea să mănânce, îi cânta cântece de leagăn, sau lăsa o doică să se ocupe de toate astea? Ce gusturi avea? Ce cărţi îi plăcea să citească, ce muzică o atrăgea, care era culoarea ei preferată, care era actorul ei favorit? Martin nu cunoaşte nimic din aceste detalii mărunte care constituie o personalitate, o fiinţă umană. Imaginea mamei sale nu este pentru el decât o imagine proiectată de alţii, precum umbrele din Mitul Peşterii al lui Platon. Cu excepţia amintirilor din copilărie, tot mai estompate, nu are imagini care să-i aparţină doar lui.

— N-o să-ţi placă ce-o să afli.

— Mi-aţi pierdut romanul?

— Nu face mutra asta, amice. Nu, nu ţi-am pierdut romanul, dar tot n-o să-ţi placă.

— L-aţi împrumutat cuiva?

— Oarecum.

Martin o priveşte foarte îngrijorat.

Célestine e cuprinsă de un acces violent de tuse.

O aşteaptă să-şi revină.

— Ştiţi, era singurul meu exemplar. Nu există nici o copie!

— Stai fără grijă, puişor. Sunt obişnuiţi cu situaţii din astea acolo unde a ajuns.

— Dar ce-aţi făcut?

Célestine lasă umerii în jos şi îşi muşcă buzele.

— Ştiam c-o să faci scandal, de aia n-am îndrăznit să-ţi spun nimic. Voiam să fie o surpriză, după tot ceea ce ai făcut pentru mine...

— Spuneţi-mi, ce-aţi făcut? se impacientează Martin.

— Ei bine, iată, i l-am dat lui Roland.

— Roland?

— Ţi-am mai vorbit despre el, tipul care locuieşte pe rue de l'Universite şi care vine să mă vadă din când în când. Îmi dă ţigări şi de mâncare.

— De ce i-aţi împrumutat romanul meu?

— Hi, hi, chicoteşte femeia în loc de răspuns, frecându-şi mâinile.

Lui Martin nu i se pare deloc amuzantă situaţia.

— Unde locuieşte? Vreau să-mi recuperez manuscrisul imediat.

— O secundă, fluturaş! Stai jos, nu te mai agita, că mă ia cu ameţeală. Îţi explic.

O nouă serie de tuse îl obligă să mai rabde.

— Uite, Roland a trecut săptămâna trecută pe la mine să mă salute. Eu tocmai citeam din cartea ta. M-a întrebat despre ce este vorba şi i-am spus că e romanul unui amic. Mi l-a cerut şi a început să citească. S-a aşezat lângă mine şi n-a mai plecat două ore!

Martin surâde, fără voia lui.

— I-a plăcut?

Célestine chicoteşte din nou.

— Dacă i-a plăcut? N-am mai vrut să-l lase din mână. A plecat ca ciupit de streche cu romanul tău la subraţ!

Zâmbetul băiatului se şterge.

— Dar o să vi-l aducă înapoi?

— Sigur că o să-l aducă, fraiere mic! A verificat dacă ai notat numele şi adresa în interior şi mi-a spus că o să revină cu decizia.

— Cu decizia? Cum adică?

— Ha! Asta era surpriza mea! Voiam să te mai fierb puţin, dar prea m-ai bătut la cap că vrei manuscrisul înapoi. Uite, Roland mi-a lăsat asta pentru tine.

Îi întinde o carte de vizită, tuşind zgomotos.

Martin o ia şi citeşte:

Roland ARGENÇON
Director literar
Éditions Rive Gauche

Victor Dujeu îl anunţă într-o marţi seara, la restaurant, că Alexandra va pleca din rue de Babylone.

— Şi căsătoria? îl întreabă Martin, prefăcându-se surprins.

— Nu mai facem nici o căsătorie, îi răspunde Victor, jenat, însă demn.

— Ah, murmură fiul său.

Apoi, cei doi mănâncă fără să mai scoată o vorbă.

Martin a scăpat de pocnetul tocurilor cui pe parchet, de Wagner la unsprezece seara şi de mirosul acelui parfum special, care încă îi trezeşte sentimente confuze, chiar dacă şi-a impus cea mai totală indiferenţă.

A doua zi de dimineaţă, când trece să-i ducă un croasant lui Célestine, constată că a dispărut. În urma ei n-au mai rămas decât bucata de carton şi câteva chiştoace. Martin aşteaptă minute bune în frig, spunându-şi că poate s-a dus să dea o tură prin cartier. După un sfert de oră, cum nu apare, trebuie să pornească din nou către şcoală, căci deja este în întârziere.

Toată dimineaţa se gândeşte la ea, la absenţa ei inexplicabilă. La ora prânzului înjură în gând autobuzul care nu-l duce destul de repede înapoi în Saint-Germain-des-Prés, apoi, odată ajuns, se repede pe rue du Bac şi constată, tot mai îngrijorat, că gangul este tot pustiu. Se duce acasă, îl ia pe Germinal, care oricum aştepta să fie plimbat, şi se întoarce.

Vânzătorul de legume îl strigă şi îi face semn.

— Aţi văzut? Nu mai e acolo!

— Da, am văzut. De ce?

— Ei, probabil că s-a îmbătat urât şi iar au dus-o la secţie. Măcar stă puţin la căldură, dar o să se întoarcă repede. E un frig de crapă pietrele, nu?

— Da, îi răspunde Martin absent. Credeţi că s-a îmbătat? Începuse să bea mai puţin în ultima vreme.

Omul ridică neputincios din umeri.

— Ştiţi, oamenii ăştia au o viaţă grea. E suficient un eveniment cât de mic ca să cadă din nou în patima alcoolului. Poate că s-a deprimat, poate că a lovit-o tristeţea. Când aţi văzut-o ultima oară?

Martin încearcă să-şi aducă aminte.

— Ieri, pe la ora prânzului. Era bine. Mă rog, în afară de tuse.

— Ah, tusea aia... ar trebui să se ducă la doctor.

— Cum să se ducă la doctor? Nu are bani, iar consultaţiile sunt scumpe. Şi ce doctor ar îndrăzni s-o atingă, când ar vedea-o în halul acela?

Vânzătorul de legume clatină înţelept din cap şi se grăbeşte să ajute o clientă, vizibil neinteresat de cuvintele lui Martin. Acesta traversează şi se aşază pe jos la intrarea în gang, cu căţelul alături, hotărât să-şi petreacă ora de masă aşteptând-o. Nu apare însă. Din ce în ce mai speriat, îl duce pe Germinal înapoi acasă, apoi se întoarce la liceu.

Célestine nu este în gangul ei nici a doua zi de dimineaţă. Frigul s-a accentuat, viu şi muşcător. La ştiri s-a anunţat zăpadă pe final de săptămână. Disperat, Martin se duce la comisariatul din rue Perronet, la colţ cu rue du Pré-aux-Cleres. Un agent îl primeşte amabil şi îl informează că oamenii străzii petrec rareori mai mult de o noapte la post.

— Îi ţinem cât să se trezească din beţie, apoi îi lăsăm liberi, până la următoarea abatere.

I se dau numele boschetarilor ajunşi acolo în ultimele trei zile şi constată că nu există nici o femeie, dându-şi seama concomitent că nici nu cunoaşte numele de familie al lui Célestine, ceea ce nu-i va uşura cercetările.

— Încercaţi la spitale, iar dacă vă pierdeţi optimismul, la morgă...

Martin îi mulţumeşte şi iese. Este disperat, nu ştie ce să facă. Îşi consultă ceasul şi vede că iar a întârziat la ore, prin urmare va fi pedepsit să rămână la şcoală peste program. Nu are nici o importanţă, trebuie s-o găsească.

Se învârte puţin pe bulevardul Saint-Germain, neştiind încotro să apuce, apoi îşi aminteşte de spitalul din rue de Sèvres, de lângă el. Poate că e acolo... şi morga? Nici nu vrea să se gândească la această posibilitate, dar nu se poate împiedica. Şi-o imaginează pe Célestine ţeapănă şi gri în dulapul cu cadavre congelate, cu o etichetă legată de degetul mare de la picior, întinsă într-unul dintre sertarele acelea lungi, care trebuie deschise toate la rând, căci nu-i cunoaşte numele de familie, sub ochiul zeflemitor al responsabilului de acolo, pe care spectacolul nu-l mai impresionează de mult.

La spitalul se îndreaptă către recepţie, unde nimeni nu are timp să se ocupe de el. Discreţia lui obişnuită îl face să se confunde cu peisajul. După un sfert de oră e trimis la serviciul internări, dacă vrea să găsească pe cineva: „Urmaţi săgeata roşie, mergeţi la

clădirea B, urcaţi la primul etaj şi faceţi la stânga, în capătul culoarului, după uşa cu geamuri."

Se rătăceşte în labirintul de săgeţi şi de etaje, bombănindu-se în sinea sa. Spitalul i se pare uriaş şi trist. Nici măcar decoraţiunile de Crăciun nu reuşesc să înveselească atmosfera apăsătoare. De pe culoarele interminabile şi supraîncălzite vine miros de dezinfectant, de boală şi de aer stătut. Prin uşile întredeschise zăreşte chipuri palide şi trupuri inerte. Numai foiala rapidă a infirmierelor pare să mai înviioreze ambianţa funebră.

Una dintre ele, văzându-i disperarea în ochi, se înduioşează şi-l întreabă ce caută.

— Serviciul internări, îi răspunde moaie, dar nu ajută la nimic. Nu cunosc numele de familie al persoanei şi nici nu ştiu dacă a ajuns aici.

Infirmiera îi adresează un zâmbet.

— Haide, să nu ne lăsăm descurajaţi! O să găsim persoana respectivă. Îi ştiţi măcar prenumele?

— Dar, răspunde Martin, dar îmi imaginez că nu le grupaţi în computer în baza prenumelui.

— Sigur că nu. Spuneţi-mi, de ce suferea înainte să ajungă aici? Dacă este aici, fireşte...

— Era destul de bolnavă, tuşea încontinuu.

— O bronşită?

— Nu era ceva nou. N-o ajuta nici faptul că trăia în stradă.

— O persoană fără domiciliu?

— Da. O femeie. O ştiţi?

Infirmiera ridică din umeri.

— Ştiţi, la noi, ca în majoritatea spitalelor pariziene, vedem o mulţime de oameni ai străzii, mai ales iarna. Spuneţi că tuşeşte?

— Da. O cheamă Célestine.

— Bine, mergem să aruncăm o privire la secţia de boli respiratorii. Aveţi noroc că m-aţi prins în pauză. Vă conduc. Bine?

Célestine nu este acolo.

Înduioşată de mâhnirea lui, Michèle, căci acesta este numele infirmierei, îi promite că va căuta în continuare şi îl instalează într-o sală de aşteptare, lângă un teanc de reviste.

— Aşteptaţi-mă şi, mai ales, nu vă mişcaţi de aici!

Trei sferturi de oră mai târziu, o altă infirmieră, mai tânără şi mai puţin zâmbitoare, îmbrăcată cu o salopetă verde, cu o mască din hârtie verde la gât, se apropie de el.

— Dumneavoastră căutaţi o anume Célestine?

— Da, îi răspunde sărind în picioare.

— Dumnezeule, dar lung mai sunteţi! exclamă femeia care nu are mai mult de un metru şi jumătate. Staţi jos, să nu vă mai văd!

Martin se supune.

— M-a trimis Michèle, care a trebuit să-şi reia tura. Prietena dumneavoastră este la reanimare.

— La reanimare? repetă Martin perplex.

— Da, la reanimare.

— Dar, ce are?

— N-am idee. Mai multe nu ştiu. E în clădirea C, la etajul trei, serviciul profesorului Gaubert. Trebuie să plec, sunt aşteptată la bloc.

9
DARUL LUI CÉLESTINE

— Célestine Marie Brigitte, născută Baudoin, divorţată Lambert, ea este?

— Da, răspunde impresionat de toate aceste nume, complet necunoscute pentru el.

Chipul rezidentei din faţa lui e tras, după o noapte de gardă.

— Sunteţi din familie? îl întreabă ridicând ochii din fişă.

— Nu.

— Ah, exclamă ezitant tânăra doctoriţă.

— Din câte ştiu, nu are familie. Sunt unul dintre prietenii ei. Un prieten foarte apropiat.

Rezidenta îl măsoară cu privirea, neştiind ce să facă.

— Pot s-o văd? insistă el.

— Bine, haideţi cu mine, doar n-o să rămânem aşa pe culoar. Îl duce într-un birou, închide uşa şi îi spune: Prietena dumneavoastră nu e bine.

— Ce are?

— Cancer la plămâni, agravat de o pleurezie purulentă. Un trecător a văzut-o prăbuşită pe rue du Bac ieri şi serviciile sociale ne-au adus-o. N-am putut decât să constatăm gravitatea bolii.

Creierul lui Martin încearcă în zadar să proceseze informaţia: cancer, pleurezie? Se străduie din răsputeri să-şi domine teama, suferinţa.

— O pot vedea? întreabă cu o voce care parcă nu-i aparţine.

— Astăzi, nu. Este sub respiraţie artificială, nu are dreptul la vizite.

— Când o voi putea vedea?

— O să vă spun.

— Trebuie să o văd. Sunt sigur că şi ea şi-ar dori.

Rezidenta îi zâmbeşte puţin.

— Ştiu. Sunteţi Martin Dujeu, presupun?

— Da.

— Ne-a vorbit mult de dumneavoastră.

— Vă rog, aş dori să ştiu...

— Da?

— O să moară?

Se vede că femeia îşi caută cuvintele. Este încă prea tânără în meserie, nu a obţinut încă acea indiferenţă politicoasă, rezervată, pe care o practică medicii din generaţiile precedente. Îl priveşte drept în ochi, dar nu are curaj să-i spună adevărul. Obrajii i se înroşesc.

— Vă rog să nu-mi ascundeţi nimic. Prefer să ştiu adevărul. Spuneţi-mi, doamnă doctor.

Tânăra îşi recapătă aplombul.

— Starea ei nu este bună. Prognosticul nostru este rezervat.

— Nu-mi puteţi spune mai multe?

— O să staţi de vorbă mâine-dimineaţă cu şeful clinicii şi cu profesorul Gaubert. Ei sunt cei mai în măsură să vă ofere detalii. Veniţi pe la şase şi jumătate.

— Am venit să-mi iau la revedere.

Martin ridică ochii dintr-o disertaţie la filosofie şi o vede în uşă pe Alexandra, într-un palton negru.

— Unde te duci?

— Ştii foarte bine. Plec. Tatăl tău nu te-a pus la curent?

— Ba da, dar nu credeam că aşa de repede.

Se apropie de el încet, cu zâmbetul pe buze. Îi trece mâna prin păr.

— Ai o coamă frumoasă, Martin Dujeu.

Martin nici nu clipeşte.

— Nu mai simţi nimic pentru mine?

— Absolut nimic.

Pare uşor dezamăgită.

— Ţi-ai găsit alta?

— Altă, ce?

— Altă femeie.

— Dar tu? Te duci la unul dintre tinerii aceia care vin să ţi-o tragă în pauza de prânz?

Spre uimirea lui, în loc să se enerveze, femeia surâde.

— Vezi tu, Martin, în cele douăsprezece luni pe care le-am petrecut aici, ceea ce m-a distrat cel mai mult a fost evoluţia ta. La început erai timid, nu spuneai nimic, te înroşeai dacă mă uitam la tine. Am înţeles că nu mă suportai, că vedeai în mine o concurentă pentru mama ta. Creşteai în umbra tatălui, strivit de personalitatea acestuia, iar în jurul tău se citea golul produs de dispariţia mamei. Apoi, încetul cu încetul, ai început să capeţi siguranţă, te-ai emancipat, ai început să-i răspunzi lui Victor, să nu-ţi mai fie teamă de el. Când ai petrecut noaptea în stradă, parcă înnebunise. N-a reuşit să închidă un ochi toată noaptea. L-ai lăsat la dospit. Ai fost şmecher şi cu mine, de-a dreptul machiavelic, ceea ce nu-mi displace. M-ai făcut să te doresc, apoi m-ai alungat. Nimeni nu mi-a

mai făcut asta vreodată. Am aşteptat să vii spre mine, dar mi-am dat seama că erai mai puternic, că marele-micul Martin devenise un bărbat capabil să-şi sfideze tatăl. Un bărbat capabil să-i seducă amanta...

Se apropie de el cu ochii strălucind, moment în care Martin observă că nu poartă nimic pe sub palton.

— Vino... îi şopteşte ea.

Se ridică şi sare în spate, tulburat la vederea pântecului aceluia gol sub pulpanele negre.

— Unde e tata?

— Cu un client, se întoarce târziu. Ne-am luat deja rămas-bun de dimineaţă.

Martin n-o mai suportă.

— Haide, vino...

Paltonul se deschide complet, lăsând să i se vadă sânii tari şi pulpele.

— Nu, îi spune răspicat. Te rog, Alexandra, lasă-mă în pace. Pleacă!

Îi aruncă o privire amară, cu gura strânsă dispreţuitor.

— Cum vrei tu. N-ai decât de pierdut.

Se îndepărtează cu paşi mari. Martin aude pentru ultima oară tocurile ascuţite pe culoar, apoi, zece minute mai târziu, uşa de la intrare se trânteşte puternic. Se repede la fereastră şi vede un taxi dispărând în capătul rue de Babylone.

Resimte o uşurare profundă.

Martin se vede cu Oscar pe rue de Rennes, în faţa unui Drugstore. Zăpada a făcut primele încercări timide de a se aşeza, acoperind străzile cu o pudră fină, dar traficul maşinilor şi pietonilor a murdărit veşmântul alb şi l-a transformat într-o mâzgă periculoasă pentru doamnele în vârstă.

— Eşti cam supărat, observă Oscar.

— Am toate motivele.

— Vrei să bem o cafea?

E şase seara. Lui Martin nu-i vine să se întoarcă pe rue de Babylone, să înfrunte tăcerea apartamentului. Se instalează la o cafenea, pe rue du Dragon.

— Ce s-a întâmplat? îl întreabă prietenul lui frecându-şi mâinile ca să şi le încălzească.

— Ştii foarte bine că în perioada asta a anului nu sunt niciodată prea vesel.

— Ah, da, e adevărat. Iartă-mă.

Martin cere o ciocolată caldă, iar Oscar, o cafea cu lapte.

— Mai e ceva...

— Spune, nu mă fierbe.

— Célestine.

— Bătrâna ta vrăjitoare?

— E pe moarte.

Oscar rămâne fără replică.

— Am găsit-o la un spital şi ieri am vorbit cu tipul care se ocupă de ea. O somitate. Mi-a zis că nu mai are mult.

— De ce suferă?

— De cancer.

— Ai văzut-o?

— Nu, deocamdată nu mă lasă s-o văd.

— Nasol, murmură Oscar.

— Ştiu că nu-ţi stârneşte nici o simpatie şi că nu înţelegi de ce mă interesează. Mi-ar fi plăcut să ai şansa să o cunoşti mai bine, dar acum e prea târziu.

Oscar constată că ochii lui Martin sunt plini de lacrimi şi nu-i vine să creadă. Nu l-a mai văzut niciodată plângând, nici măcar în curtea şcolii când cădea şi se lovea rău, nici când vorbea despre decesul mamei lui, cu atât mai puţin când taică-său îi aplica o corecţie. Îl considera pe prietenul său insensibil, detaşat, imperturbabil.

Lacrimile lui Martin se scurg pe sub ochelari şi îi cad în ceaşca de ciocolată ca stropii de ploaie.

— Dacă ţi-e ruşine cu mine, poţi să pleci. Nu mă deranjează, îi spune printre suspine.

— Nu mi-e deloc ruşine, oftează Oscar, ale cărui replici acide au cedat momentan. Sunt trist pentru tine.

Martin mai plânge puţin pe muteşte, apoi îşi curăţă ochelarii, se şterge la nas şi dă ciocolata pe gât.

— Ce faci în vacanţa de Crăciun?

— Am început-o cu patru ore de pedeapsă fiindcă am întârziat, apoi, nu mai ştiu. O să încerc să o văd pe Célestine. Aş vrea să mă ocup cât de mult pot de ea.

— Nu-ţi face griji, Dujeu, e solidă. A văzut altele şi mai rele în viaţă.

Martin, însă, nu ascultă, uitându-se absent la trecătorii zgribuliţi care se grăbesc să ajungă acasă.

Două mâini lungi, osoase, aproape transparente, aşezate pe cearşaf sunt tot ce vede din Célestine. Două catetere înfipte în antebraţe sunt legate la nişte flacoane, iar la capul patului o infirmieră mascată controlează debitul perfuziilor. Martin e nevoit să-şi pună şi el o mască.

Infirmiera mai verifică o dată perfuziile şi iese din încăpere.

În sfârşit, se poate apropia de ea, îi poate vedea chipul slăbit, sub o încrengătură de tuburi. Are ochii închişi şi partea de jos a feţei ascunsă într-un fel de ventuză, cu un tub în fiecare nară. Din părul ei lung n-a mai rămas decât un fel de puf de câţiva milimetri.

— Avea păduchi, îi şopteşte o tânără. A trebuit să o radem în cap.

— Dar ce are în nas?

— Nişte tuburi care o ajută să respire mai uşor. Nu mai este sub respiraţie artificială.

— Adică, e mai bine?

— Nu, nu este mai bine.

— Scoateţi totul şi lăsaţi să crape, nu-i aşa?

— Nu mai strigaţi, vă rog. O s-o speriaţi. Aţi discutat ieri cu domnul profesor?

— Da, l-am văzut.

— V-a explicat situaţia?

— Nu mi-a explicat nimic, surâde Martin amar. Mi-a spus adevărul. A fost dureros de auzit, dar cel puţin nu-mi mai fac iluzii.

— Aşadar, ştiţi.

— Ce să ştiu?

— Terminaţi cu prostiile, vă rog.

Martin se simte ruşinat.

— Iertaţi-mă, şopteşte. Da, ştiu. Ştiu că o să moară.

— Nu o lăsaţi să vadă că sunteţi trist. Prefaceţi-vă că totul este în regulă. Nu o obosiţi prea tare. Trebuie să plec.

Uşa se închide fără zgomot.

Se apleacă asupra patului şi îi ascultă câteva secunde respiraţia grea, hârâită, după care îşi trage un scaun, se aşază lângă ea şi o ia de mână. Femeia deschide ochii, care strălucesc şi acum, dar mai slab. Încearcă să vorbească, dar din gâtlej nu-i iese decât un bolborosit incomprehensibil. Ridică mâna şi trage tare de ventuza din plastic care îi ţine bărbia.

— Atenţie, Célestine! exclamă Martin. O să ţi se facă rău.

— Ah, m-am săturat de maşinăria asta blestemată. Nu pot să vorbesc cu masca pe bot. Abia dacă rezist cu porcăriile pe care mi le-au băgat în nas.

Vocea ei este de nerecunoscut, spartă, redusă la un foşnet aspru.

— Cum vă simţiţi?

— Ce să zic, nu prea bine. Am ceva la piept, auzi?

— Da, dar nu e mare lucru. O să vă faceţi bine.

— Glumeşti? îl ironizează Célestine. Se învârt toţi în jurul meu de parcă aş fi regina-mamă. E doar o bubiţă, şi apare marele vraci cu toată haita după el. Şi încep să mă ia cu: „Ce mai faceţi, doamnă?" şi „doamnă" în sus, „doamnă" în jos... Dacă n-aş avea nimic, n-aş fi aici, Martin Dujeu, o ştii la fel de bine ca mine. M-ar fi aruncat demult înapoi în stradă, că nu-i internează pe boschetari decât dacă crapă. Sunt aici pentru că o să dau colţul şi toată lumea o ştie.

Martin lasă capul în jos.

— Hei, tinere, doar să ne întristăm din atâta lucru, nu? Şi scoate-ţi masca aia, ca să-ţi văd mutra. Sau ţi-e frică de microbii mei? Nu, ai dreptate, n-au ce să-ţi facă. Ia te uite... vai, dar ce aer cătrănit ai! Ce-ai păţit? Doar nu-ţi faci griji pentru bătrâna Titine?

— Ba da, îi răspunde Martin. M-am temut, v-am căutat, apoi a trebuit să aştept patru zile până mi-au dat voie să vă văd.

— Dar mă simt foarte bine aici, vezi şi tu. Cu excepţia maşinilor care mă ajută să respir, primesc de mâncare şi sunt spălată în fiecare zi. M-au ras în cap, ai văzut? Nu te întrista pentru mine, puişor. E

mai bine aşa decât s-o mierlesc pe stradă, întotdeauna m-am temut de asta. Măcar aici sunt la căldură, au grijă de mine, e civilizat să mori la spital. E o moarte frumoasă.

— Da, îi răspunde Martin cu vocea sugrumată.

Rezidenta deschide uşa şi îi face semn.

— Trebuie să plec. Mă întorc mâine.

— Aşa să faci. Am lucruri importante să-ţi spun.

— Aveţi nevoie de ceva?

— Adu-mi de citit, uite, cartea despre care-mi povesteai. Aia de Zola care nu se termină aşa de rău.

— *Visul?* V-o aduc. Promit.

— Pe mâine.

— Pe mâine, Célestine.

Mai aruncă o privire spre patul ei şi pleacă. Dintr-odată, o vede ca pe o cochilie vidă, roasă pe dinăuntru de boală. Rezidenta îi pune la loc ventuza pe gură şi îi ia pulsul, murmurând câteva cuvinte de îmbărbătare.

Martin se duce direct la librăria din Bon Marché, ca să cumpere cartea lui Zola.

A doua zi o găseşte chiar mai palidă şi mai slăbită. Abia poate vorbi, tuşeşte încontinuu, iar vocea ei este mai mult un murmur. Se plânge că are gura uscată şi cere de băut fără încetare. La sosirea lui Martin se înviorează, zâmbitoare, dar e limpede că în absenţa lui zace pe pernă, într-o stare de prostraţie, luptând pentru fiecare gură de oxigen.

— Nu mă lasă să fumez! bombăne.

— Bine fac.

— Pleacă, trădătorule!

La ora trei şi jumătate apare o infirmieră care îi verifică temperatura şi tensiunea, îi administrează o serie de medicamente şi se asigură că perfuziile funcţionează corect. La ora patru, un tânăr îi aduce o gustare pe o tavă: ceai slab, prăjitură şi brânză de vaci.

— Te trezesc la şase dimineaţa ca să vadă dacă n-ai febră, îţi iau tensiunea, apoi vine micul dejun. Nici nu apuci să termini tartina, că apar ca să te spele şi să-ţi facă patul. După aia vine şmecherul cu cârdul de fani. Aţipeşti puţin şi, pac, intră fanfara! După-amiaza e rândul unei asistente sociale, apoi al uneia care se ocupă de meniu, apoi din nou doctorul, infirmiera şi a venit ora gustării...

— Mâncaţi-vă prăjitura, Célestine.

— Da, şefu'. După toate astea, la şapte, masa de seară. Mâncarea nu e rea. Alţii spun că e infectă în spitale, dar mie îmi place. Când se termină cu toate frec telecomanda. Nu m-am mai uitat la televizor de cincisprezece ani. Ştii ce prefer?

— Nu, ce?

— Publicitatea! Apar tot felul de gospodine cremuite care prezintă detergenţi şi tampoane igienice. Parcă a înnebunit lumea! N-am pomenit în viaţa mea aşa ceva, să se vorbească despre ciclu la TV. Nu poţi opri progresul, e clar.

— În general, vă simţiţi bine aici?

— Sunt drăguţi cu mine. Nu-s învăţată.

— Puteţi să vă ridicaţi?

— Nu prea.

Rezerva ei dă spre un spaţiu situat probabil în spatele grădinii Babylone. Este o încăpere luminoasă, deşi minusculă.

— Aveţi noroc că staţi singură.

— Da, ai dreptate! N-aş fi suportat cine ştie ce boşorogi băşinoşi, care să mă bată la cap toată ziua. Îmi place să stau singură.

— Cu asta sunteţi obişnuită, desigur.

— Ca şi tine,

— Eu m-am obişnuit cu dumneavoastră.

Îl priveşte lung. Ochii ei negri îi mângâie chipul ca o rază de soare.

— Eşti un băiat bun, Martin.

Se lasă un moment de tăcere. Nu se aud decât bronhiile lui Célestine trosnind ca uleiul pe foc.

— Aş vrea să-ţi ofer un cadou, pentru că, vezi tu, ţin la tine ca la propriul copii.

— Un cadou?

— M-am gândit bine, crede-mă. Am avut destul timp să întorc situaţia pe toate părţile. Ce să faci altceva când stai în pat, la spital, decât să te gândeşti la chestii.

— La ce, mai precis?

— La tine şi la tot ce-ai făcut pentru mine începând din vara trecută.

— Dar şi dumneavoastră aţi făcut atâtea pentru mine.

Ochii femeii ard ca două văpăi. Îi ia mâna şi i-o strânge puternic, încercând, cu preţul unor eforturi supraomeneşti, să se ridice din pat.

— Da! Da! M-am gândit la tot, la altceva nici nu pot să mă gândesc!

— La ce?

— Trebuie să fie o înţelegere reciproc avantajoasă ca să meargă... reciprocitate! Înţelegi?

— Trebuie să vă spun că nu, nu înţeleg.

Se enervează şi tuşeşte iar, tot mai roşie la faţă.

Martin, speriat de agitaţia care a pus stăpânire pe ea, încearcă s-o calmeze.

— Spune-mi, mă iubeşti?

— Da, vă iubesc, Célestine.

— Cum mă iubeşti?

— Cu sinceritate şi respect, aşa cum copil îşi iubeşte părinţii.

— Iar eu te iubesc ca şi cum eu te-aş fi făcut, parcă te-aş fi purtat în pântece! Atunci, trebuie să meargă, ştiu că o să meargă! „O iubire pură şi profundă", cum spunea mama mea. Îţi aminteşti?

Martin îşi aduce aminte că a găsit această expresie frumoasă în jurnalul ei. Célestine, cu suflul tăiat, se lasă înapoi pe spate.

— Dă-mi un pahar de apă, abia reuşeşte să îngaime.

Martin se execută.

— Vă rog, nu vă mai agitaţi aşa. Nu vă face bine.

Cineva bate la uşă.

E tânărul infirmier, a venit să recupereze tava.

— Medicul de gardă mi-a spus că ar trebui s-o lăsaţi pe doamna să se odihnească, îl informează.

— Doamna vă invită să vă duceţi dracului! bombăne Célestine aruncându-i priviri ucigaşe.

Speriat, puştiul dispare.

Martin se ridică şi dă să-şi ia paltonul.

— Martin Dujeu, stai jos! îi ordonă.

— Cu plăcere, dar calmaţi-vă.

— Ascultă-mă. Tu crezi că glumesc? Mama mea era femeie serioasă, nu bătea câmpii.

— Nu m-am îndoit nici o secundă.

— Cadoul pe care ţi-l fac va fi să-ţi împlinesc trei dorinţe.

— Célestine... începe să protesteze, dar privirea ei îi taie avântul.

— Ascultă-mi bine, Martin Dujeu! Tu o să te gândeşti la ce-ţi doreşti cel mai mult pe lume, iar eu, eu, Célestine du Bac, o să-ţi îndeplinesc dorinţele, îl anunţă ridicându-se mândră în capul oaselor, la fel de albă precum cămaşa de noapte primită de la serviciile sociale.

— Văd că vorbiţi serios.

— Tu ce părere ai?

Se hotărăşte să intre în joc, ca să nu rişte s-o obosească şi mai tare, căci are buzele vinete şi respiră tot mai greu.

— Bine, iată prima mea dorinţă.

Femeia se lasă pe perne, încrucişează braţele cu grijă, ca să nu mişte perfuziile, şi închide ochii.

— Mă concentrez. Spune!

— Vreau să vă faceţi bine.

Deschide ochii, furioasă.

— Ah, nu, n-ai voie să trişezi!

— Cum aşa?

— Ştii foarte bine că dorinţele tale nu pot avea legătură cu mine! Altfel, nu merge. Hai, fă un efort, ce naiba!

— Iertaţi-mă, dar nu vreau decât să fiţi sănătoasă, fericită şi prosperă, astea sunt cele trei dorinţe ale mele.

— Ei bine, le-ai ratat, bătrâne. Ia-o de la capăt şi încearcă să fii mai atent.

Chiar în acea clipă îşi face apariţia medicul rezident.

— Vine, vine imediat, doctore! se enervează bătrâna.

— Am impresia că sunteţi cam agitată, se încruntă omul în halat alb.

— Totul este în regulă, vă asigur, îi spune Martin calm. Părăsesc rezerva în câteva minute.

— Sper să vă ţineţi de cuvânt, aruncă rezidentul din prag înainte de a se face nevăzut.

— Spune! Care este prima ta dorinţă? Grăbeşte-te, puişor! aproape că strigă Célestine.

— Încerc, mă gândesc.

Nu ştie ce să ceară şi nu vrea s-o rănească spunându-i că nu o crede. Brusc, îi vine ideea salvatoare.

— Vreau să câştig la Loto.

— Când este extragerea?

— Astă-seară, cred.

— Mai ai timp să-ţi cumperi bilet?

— Doar dacă mă grăbesc.

— Ce mai aştepţi? Fugi!

— Plec.

Îi zâmbeşte fericită.

— O să vezi că o să câştigi, Martin Dujeu.

— Pe mâine, Célestine, îi răspunde el cu un surâs tandru.

— Pe mâine. Nu uita să urmăreşti extragerea la televizor.

Ca să-i facă plăcere şi exclusiv în acest scop, Martin cumpără un bilet de loto de douăzeci de franci. Încercuieşte numerele 16, 3, 7, 22, 33, 28, număr complementar: 8 – cifre alese absolut la întâmplare – vâră biletul în buzunar şi îl uită pe loc.

Când ajunge acasă, tatăl lui citeşte ziarul, cu Germinal la picioare.

— Bună seara, îl salută Victor Dujeu când aude uşa închizându-se.

De când a plecat Alexandra, relaţiile lor s-au ameliorat.

— Bună seara, îi răspunde Martin.

— Te-a căutat Oscar. N-am ştiut că prietena ta este bolnavă.

— Şi totuşi, ţi-am spus-o încă din seara în care ai dat-o afară.

Avocatul lasă ziarul deoparte, se ridică şi se apropie de el.

— E la spital?

— Da.

— Vii de acolo?

— Da.

— Cum îi merge?

— Nu e deloc bine.

— Îmi pare sincer rău pentru tine, Martin.

— Serios?

Victor Dujeu îl priveşte fix în ochi.

— Da. Chiar îmi pare rău. Am înţeles că ţii mult la ea.

În privirea şi în glasul tatălui său se citeşte sinceritatea.

— Îţi mulţumesc.

— Sper să se facă bine.

— Cred că este prea târziu.

— Eşti sigur?

— Am discutat cu doctorul ei. Nu mai are speranţe. Aşteptăm finalul, care poate veni în trei zile sau în trei săptămâni.

— Cancer?

— Da, cu complicaţii.

— Suferă?

— N-o arată. Are un curaj inimaginabil.

Martin se apropie de fereastra salonului. În spatele masei întunecate a mănăstirii se ghicesc acoperişurile de tablă ale spitalului. Célestine este acolo, undeva. Mănâncă. Cel puţin nu-i mai este frig şi primeşte destulă hrană, se consolează Martin.

— Câinele tău pare să-şi aştepte masa de seară, observă Victor Dujeu, revenind la ziarul şi la trabucul lui.

Martin fluieră scurt şi se îndreaptă spre bucătărie. Vesel, beagle-ul îl urmează dând din coadă. Îi dă să mănânce şi îl scoate la plimbare un sfert de oră, apoi începe să lucreze la o disertaţie de filosofie cu tema: „Este corectă afirmaţia că pentru a-l înţelege bine pe celălalt, trebuie să încerci să te pui în locul lui?" Subiectul îi surâde, aşa că i se dedică cu pasiune.

La ora opt aude telefonul.

— Masa este servită, îl informează tatăl său.

Doamna Leclerc, portăreasa imobilului, le pregăteşte cina în avans şi doar o încălzeşte când i se cere. Ca de obicei, mănâncă în faţa televizorului, căci tatălui său îi place să se ţină informat. Tac amândoi, cu ochii la ecran. Martin reflectează în paralel la tema lui, întrebându-se dacă n-ar fi trebuit să-i citeze pe Sartre şi pe Bergson, în antiteză, după ce îl evocase pe Husserl în prima parte, şi încearcă să-şi amintească un citat din Aristotel pentru introducere.

La opt şi jumătate sună telefonul. Martin se duce să răspundă. O femeie cere să stea de vorbă cu tatăl lui.

— Pe cine să anunţ? o întreabă curios.

— Estelle.

O nouă cucerire? Lucrează rapid bătrânul. Alexandra nici n-a plecat bine, şi iat-o înlocuită.

— E pentru tine, spune Martin şi se aşază din nou la masă.

Tatăl lui iese din cameră.

Termină de mâncat, urmărind distrat publicitatea, starea vremii, jurnalul curselor de cai, din nou publicitate, cu gândul la disertaţia lui. „Omul, prin natura sa, este o fiinţă socială", îşi aminteşte, în sfârşit, citatul din Aristotel pe care îl va folosi în introducere. Acum îi mai trebuie o concluzie pertinentă. Tatăl lui întârzie la telefon, acaparat probabil de misterioasa Estelle. Martin îşi duce farfuria la bucătărie şi o spală rapid. Pe cea a tatălui său, pe jumătate plină, o lasă pe masă. Îi place de profesorul lui de filosofie, un tip inteligent, capabil, care ştie să aprecieze umorul negru. Martin se simte motivat şi vrea să dea tot ce mai bun, să se perfecţioneze într-o materie la care oricum a strălucit întotdeauna.

Se apropie de televizor ca să-l stingă, când ecranul este invadat de o blondă care se unduieşte pe o muzică siropoasă, cu microfonul la gură.

— Şi numărul complementar este...

Martie este pe punctul să apese pe buton, dar îşi aduce aminte de Célestine şi de dorinţa pe care şi-a pus-o. Rămâne să asculte, în faţa postului de televiziune, nu pentru că ar spera ceva, ci ca să-şi noteze numerele câştigătoare şi să-i spună mâine femeii că a câştigat.

Blonda reapare, cu zâmbetul ei artificial.

— Iată, doamnelor şi domnilor, rezultatele extragerii Loto din seara asta: 16, 3, 7, 22, 33, 29, iar numărul complementar este 7. Fondul de câştiguri de astă-seară este de douăzeci şi unu de milioane de franci, care vor merge la câştigătorii de categoria întâi.

Martin compară cifrele care defilează pe ecran cu cele de pe biletul său. Sunt aceleaşi, cu excepţia ultimei şi a celei complementare. Mai verifică o dată. Sunt, într-adevăr, cifrele: 16, 3, 7, 22, 33.

Simte că îl ia cu leşin şi se lasă să cadă pe un scaun.

Victor Dujeu intră în încăpere şi se miră să-şi vadă fiul prăbuşit pe un scaun, lângă televizor.

— Ce s-a întâmplat? Eşti alb ca varul!

Martin ridică ochii spre tatăl său fără să-l vadă, mormăie ceva de neînţeles şi se repede la telefon. Receptorul este cald încă, mirosind a after-shave.

— Duval? Aici e Dujeu. Trebuie să vorbim. E urgent. OK? Vin la tine.

Intrigat, Victor Dujeu aude din nou uşa de la intrare trântindu-se şi paşii lui Martin coborând în fugă scările, cu Germinal în urma lui.

10
ÎNDOIALA

— Este imposibil, bătrâne, complet imposibil!

Oscar, cu braţele încrucişate pe pieptul bombat, scutură incredul din cap.

În picioare în faţa lui, cu suflul încă întretăiat, pentru că a alergat fără să se oprească din rue de Babylon până în rue de Vaugirad, Martin bate nervos din picior. Prietenul lui nu l-a mai văzut niciodată într-o asemenea stare.

— Cum poţi să spui asta, Duval? Cinci numere bune din şapte! Doar nu vrei să-mi spui că e mâna întâmplării?

— Pură coincidenţă, vine verdictul.

— Ştiu că nu crezi în chestiile asta şi nici eu nu credeam, cel puţin până acum, dar este extraordinar, nu?

— Se întâmplă, chiar dacă şansele sunt de una la un milion. Te-ai umplut de bani, foarte bine. Bravo! Dar nu te apuca să povesteşti în stânga şi în dreapta că cerşetoarea ta bătrână are puteri magice şi că te-a ajutat să câştigi. Te-ai umple de ridicol şi, crede-mă, nu mai ai nevoie.

— Chiar tu ai spus că seamănă cu o vrăjitoare.

— Fiindcă are nasul coroiat şi dinţii putrezi. Haide, Dujeu, termină cu prostiile. Vrăjitoarele nu există.

Oscar se uită la ceas, apoi îşi aranjează pedant părul în oglinda de la intrare şi verifică să nu-i fi rămas mâncare printre dinţi.

— Auzi, bătrâne, am întâlnire cu o gagică la nouă şi n-aş vrea să te dau afară, dar...

Martin oftează.

— Bine, bine, am înţeles. Plec.

Oscar îl priveşte, puţin îngrijorat, apoi îşi aduce aminte de ultima lui cucerire şi îl uită imediat.

Nici nu apucă să închidă uşa, când tatăl său îl interpelează:

— Ai plecat ca din puşcă! Ce s-a întâmplat?

— Am câştigat la Loto.

— Cât?

— Nu ştiu precis. O să aflu mâine. Fondul de câştiguri era de douăzeci şi unu de milioane de franci şi am nimerit cinci numere din şapte.

Victor Dujeu fluieră admirativ.

— O sumă frumoasă! Ce vrei să faci cu banii?

— Am o idee...

Când ajunge la spital, a doua zi, are surpriza neplăcută să constate că Célestine nu mai e în camera ei. A fost înlocuită de un domn în vârstă, cu o pijama dungată. Martin încearcă s-o găsească pe tânăra rezidentă, dar nu este de gardă. Până la urmă, intră în vorbă cu un rezident mai grăbit şi mai puţin simpatic.

— Eu sunt rezidentul de gardă. Cu ce vă pot ajuta?

— Caut pacienta care a fost în rezerva 9.

Medicul îşi consultă fişele.

— Doamna Baudoin?

— Da, chiar ea.

— S-a întors la reanimare.

Martin se îngălbeneşte.

— Sunteţi din familie?

— Da, este mătuşa mea... minte el.

— Starea i s-a agravat aseară, am pus-o din nou sub respiraţie artificială.

— Aş vrea să o văd, vă rog.

— O să fie neplăcut.

— Ascultaţi-mă, ştiu că nu mai are mult de trăit. Sunt singura persoană care contează pentru ea pe lume. Mă aşteaptă, are nevoie de mine. Dacă... dacă i se întâmplă ceva...

Rezidentul se uită la ceas.

— Puteţi aştepta puţin?

— Şi toată noaptea, dacă este nevoie, ca să o văd.

— O s-o vedeţi.

De această dată e nevoit să se îmbrace într-un combinezon steril care se închide la spate şi cu papuci de hârtie verzui, plus o bonetă, mănuşi şi mască.

— Sunteţi echipat, îi spune doctorul, care totuşi nu e chiar atât de antipatic. Haideţi. Aveţi cinci minute. Nu poate vorbi. Veţi comunica prin scris.

Îi întinde un carnet şi un pix.

— Mulţumesc, îi răspunde Martin.

— Cu plăcere, dar reţineţi: cinci minute, nici o secundă în plus.

În noua sală a lui Célestine, trei infirmiere îi fac loc lângă patul ei. Femeia abia mai respiră. Horcăie mai rău ca oricând. Nu i se văd decât ochii negri, strălucitori, care se învârt neliniştiţi în stânga şi-n dreapta. Are corpul aproape complet acoperit cu tuburi şi aparate. Ochii i se opresc asupra lui, în sfârşit. Angoasa este înlocuită de bucurie.

— Dumneavoastră sunteţi Martin Dujeu? întreabă una dintre infirmiere.

— Da, eu sunt.

— Priviţi.

Îi întinde o foaie de hârtie. Martin recunoaşte imediat scrisul stângaci. Célestine a mâzgălit de vreo zece ori: *unde este martin dujeu? vreau să-l văd pe martin dujeu.*

Célestine întinde mâna după carnet şi pix. Abia reuşeşte să vadă ce scrie.

spune, descifrează el. Aşteaptă ca asistentele să se îndepărteze.

— A funcţionat. Am câştigat o grămadă de bani graţie dumneavoastră.

cât?

— Trei milioane de franci.

le-ai nimerit pe toate?

— Cinci din şapte.

am făcut şi eu ce-am putut, n-a fost uşor. mi-am dat seama că ceva e în neregulă.

— Banii aceştia sunt ai dumneavoastră, Célestine. Vreau să vi-i dau.

termină, sau mă supăr.

Martin rămâne fără replică. Ce va face cu atâţia bani, dacă ea nu-i vrea?

Îi întinde caietul.

a doua dorinţă?

Martin este pregătit.

— Picioarele mele, şopteşte.

ce-i cu ele?

Martin se asigura că personalul medical a ieşit, se descalţă şi îi arată piciorul.

Ochii femeii se lărgesc de surpriză. Pipăie cu o mână tremurătoare pielița roz care îi leagă degetele.

— Vreau să mă scăpaţi de asta.

Célestine scrie de zor:

reparaţie picioare, o să văd ce pot face. greu.

— Numai să nu vă obosiţi prea tare.

în halul în care sunt...

— Domnule Dujeu!

Rezidentul este în prag.

Martin se apleacă, găseşte o bucăţică liberă de frunte sub grămada de tuburi şi o sărută cu masca.

— Pe mâine.

Ochii negri se închid şi se deschid încet.

Martin iese, se duce la vestiar şi se schimbă. Înainte să se încalţe, îşi examinează picioarele goale. Degetele sunt tot lipite.

Îşi aminteşte cuvintele lui Oscar şi, pentru prima dată de când a câştigat la loto, îndoiala începe să-şi facă loc în mintea lui.

A doua zi de dimineaţă îşi verifică iar labele. Sunt tot palmate. Biata Célestine! O să-i ceară să i le arate şi nu va putea să se ascundă...

Îngrijorat, Martin se ridică, se îmbracă şi se duce să-şi plimbe căţelul, căutând o soluţie. Îi vine o idee nebunească: să-l ia pe Oscar cu el spital, să-l strecoare sub pat şi să-l pună să scoată un picior şi să i-l arate femeii, ca şi cum ar fi al lui. Oscar n-ar accepta nici în ruptul capului. Şi dacă acceptă, cum să-l bage în salonul acela steril şi supravegheat?

Martin este invitat la masă la bunica lui paternă, Marcelle Dujeu, care locuieşte lângă parcul Monceau. O să se întâlnească acolo, ca de obicei, cu verii, cu copiii unchiului Henri: Quentin, Augustin şi Arbella. În faţa uşii bunicii, cu un buchet de flori în mână, se gândeşte tot la picioare. De ce naiba n-a funcţionat? Poate că e prea slăbită de boală şi nu se mai poate concentra... sau poate că Oscar avea, până la urmă, dreptate, iar câştigul la Loto nu fusese decât o coincidenţă fantastică.

Se forţează să-şi mute gândurile spre ceva mai constructiv, se amuză cu bebeluşul vărului Quentin, sporovăieşte cu frumoasa Arbella şi face conversaţie politicoasă cu bunicuţa, care seamănă leit cu bătrâna din *Aventurile lui Babar.*

În timpul mesei, Martin simte o mâncărime la picioare. Se scuză şi se duce la baie, unde îşi scoate şosetele şi constată că situaţia este neschimbată. Pielea care îi leagă degetele îl mănâncă, însă n-ar fi prima dată când i se întâmplă. Dezamăgit, se întoarce la masă. Încearcă să zâmbească atunci când ochii bunicii sale se opresc asupra lui. I-a plăcut întotdeauna de acel Dujeu, pe atât de hermetic pe cât de deschişi sunt ceilalţi.

Înainte de despărţire, îi spune:

— Nu eşti în apele tale astăzi...

— Am o prietenă care este bolnavă.

— Da, mi-a spus tatăl tău.

— Sunt foarte îngrijorat pentru ea.

Îi vine să se confeseze bunicii lui, care este atât de tandră şi de înţeleaptă, dar nu ştie de unde să înceapă, cum să vorbească despre magie şi vrăjitorie, ce cuvinte, ce termeni să întrebuinţeze ca să nu fie luat drept nebun. Însă nevasta lui Quentin se instalează lângă ei, cu bebeluşul şi biberonul în mână, iar Marcelle Dujeu este atât de cucerită de acest prim strănepot, încât nu mai vede nimic în jur. Martin pleacă, resemnat.

Odată ajuns acasă, găseşte pe birou o scrisoare de la Éditions Rive Gauche. Roland Argençon îi propune să se întâlnească la sfârşitul săptămânii. În mod normal, Martin ar fi sărit în sus de bucurie, ar fi dat ture prin cameră, fluturând hârtia. Astăzi însă, toate veştile bune sunt umbrite de starea lui Célestine şi de perspectiva vizitei la spital. Ce-o să-i spună dacă îl întreabă despre picioare? Nu suportă ideea că o va dezamăgi, că o va face să se îndoiască de ea însăşi. Iar îl mănâncă degetele. Îşi scoate şosetele şi se scarpină îndelung.

Este ora patru. Probabil că-l aşteaptă. Ce să facă? În disperare de cauză, sună la spital şi o informează pe infirmiera de serviciu că nu va veni astăzi în vizită.

— Este mai bine aşa, îi răspunde. Doamna Baudoin este foarte obosită, iar doctorul s-ar putea să interzică accesul vizitatorilor. Vă aştepta, dar o să-i transmit mesajul dumneavoastră. Trebuie să se odihnească.

Martin se simte dureros de vinovat. Cade seara, şi grădina Babylone se goleşte de copii. Se uită la un serial la televizor şi citeşte câteva pagini dintr-un roman, continuând să se scarpine. Pe la ora şase, când se ridică de pe canapea, vede nişte pieliţe rozalii pe perna închisă la culoare. Intrigat, se aşază la loc şi îşi examinează picioarele. Oare imaginaţia îi joacă feste, sau pielea dintre degete chiar s-a subţiat, a devenit aproape transparentă? Se freacă nervos

cu mâna. Mâncărimea, în loc să scadă, se accentuează, aproape inexplicabil. Persistă, cu dinţii strânşi, luptându-se cu durerea, scărpinându-se din toate puterile. Se opreşte şi analizează rezultatul. E clar, pielea pe care a frecat-o s-a subţiat vizibil. Reîncepe în acelaşi loc. Zgârie, trage, rupe. Din locul acela se degajă un miros greu, de ars. Mirosul se accentuează pe măsură ce continuă. Îl ia ameţeala, dar nu se lasă, în ciuda durerii care îl face să geamă.

Siderat, peste câteva momente constată că pieliţa a dispărut. Cele două degete, separate, arată de-a dreptul normal, ca prin miracol. Fericit, ia la rând şi celelalte degete. Din când în când, se opreşte să-şi tragă sufletul, epuizat, scârbit de mirosul de carne arsă, cu ochii plini de lacrimi. Germinal urmăreşte scena cu un aer speriat.

După o oră care i se pare că durează o eternitate, înconjurat de bucăţele de piele, Martin reuşeşte să termine şi îşi admiră opera. În sfârşit, are picioare normale.

Nimeni n-o să-şi mai bată joc de el. Se ridică cu greu, dar nu reuşeşte să-şi pună şosetele sau să se încalţe, căci durerea este prea intensă. Dă cu aspiratorul, clătinându-se, apoi curăţă cele câteva pete de sânge. Gata, acum se poate duce la Célestine să-i prezinte triumfal picioarele!

Ceva îl intrigă, totuşi. Chiar ea este responsabilă pentru dispariţia pieliţelor? Până acum, Martin n-a mai îndrăznit niciodată să şi le scarpine atât de violent. Poate că dacă ar fi încercat, ar fi ajuns la acelaşi rezultat? Dacă ar fi fost efectul vrăjilor bătrânei, membranele ar fi dispărut de la sine, ca atinse cu bagheta magică, fără atâta suferinţă. Chinul pe care şi l-a produs nu are nimic miraculos sau ezoteric. Nu cumva el este singurul autor?

Brusc, aude cheia învârtindu-se în broasca uşii de la intrare. Îşi pune repede şosetele şi încălţările, muşcându-şi buzele ca să nu ţipe de durere. La intrarea tatălui său în salon, este în picioare, nonşalant, cu o carte în mâini şi câinele alături.

— Bună seara, Martin, îl salută avocatul scoţându-şi pardesiul.

— Bună seara, tată.

— Miroase cam urât aici!

— Ah, da? face Martin pe niznaiul şi se îndreaptă şchiopătând spre camera lui.

— De ce şchiopătezi?

— Mă strâng pantofii.

Martin se trezeşte trist, dar n-ar putea spune din ce cauză. Picioarele îl dor în continuare. Îşi priveşte câteva minute degetele eliberate, le mişcă unul după celălalt, le deschide în evantai, îşi strecoară chiar un creion printre ele şi nu încetează să se mire.

Afară e frig şi umed. Cerul e înnorat. Martin se trezeşte, dominat în continuare de aceeaşi stare de melancolie misterioasă, apoi, la vederea fotografiei lui Kerstin de pe noptieră, îşi aduce aminte.

Este 23 decembrie, ziua în care a murit mama lui. Diseară se va cu tatăl lui în strada Casimir-Perier, la biserica Sainte-Clotilde, să aprindă o lumânare în memoria ei.

Ca în fiecare dimineaţă de când l-a găsit, îşi fixează leul de aur pe pulover, apoi porneşte încet către spital, căci păşeşte cu dificultate. Se obişnuieşte cu noua libertate a degetelor, cu aşezarea acestora. Le simte mişcându-se altfel, suprapunându-se, frecându-se între ele, separate, dezlipite în interiorul încălţărilor.

Ajuns la spital, îşi regăseşte oarecum zâmbetul şi buna dispoziţie, care îi dispar însă instantaneu când o vede pe Célestine.

Este galbenă ca ceara. Moartea îi dă târcoale, pitită în spatele patului metalic. Îi pândeşte ultima suflare, ultimul efort al plămânilor atinşi de boală. Are nările iritate, iar chipul pare să i se fi prăbuşit în interior, lăsând doar pometii ascuţiţi, nasul şi bărbia la suprafaţă. Ochii închişi palpită pe sub pleoapele subţiri, iar gura, strânsă de durere, seamănă cu un fir de sârmă ghimpată.

De această dată este însoţit chiar de profesorul Gaubert, urmat de escorta sa de rezidenţi respectuoşi, de şefi de clinică şi de asistente. Profesorul poartă mască. Nu i se văd decât ochii căprui, obosiţi.

— N-o mai duce mult, băiete, îl informează.

— Adică?

— S-ar putea să nu treacă noaptea.

Martin îşi înghite un nod, mulţumit că masca îi ascunde emoţiile, pe cât posibil.

— Du-te la ea, îi spune medicul. Poţi să stai cât vrei.

Martin nu înţelege în primul moment motivul acestei familiarităţi amabile, din partea unui om mai curând flegmatic. Când intră în salon, specialistul îl opreşte şi îl trage puţin în spate.

— Este ultima dată când o vezi.

Martin se întoarce spre el şi citeşte pe chipurile oamenilor din spate un amestec ciudat de tristeţe şi jenă şi – ceea ce îl surprinde din partea personalului medical, pe care l-ar fi crezut mai blazat – o anumită pudoare în faţa morţii.

Scrie încet, cu mare dificultate, iar pe Martin îl doare sufletul când se uită la acea mână descărnată care trasează cu încăpăţânare câteva litere, pe care reuşeşte cumva să le descifreze:

picioarele tale.

Se apropie de chipul emaciat, îngrozit de subţirimea pielii care abia îi mai acoperă capul.

— Nu mai am degetele lipite, Célestine. A funcţionat.

arată-mi.

Infirmiera, care îşi face de lucru în dulăpiorul cu medicamente, nu zice nimic când îl vede pe Martin descălţându-se.

e bine.

— Da, îi răspunde, e bine.

Vocea îi tremură.

acum mă crezi.

Îşi trimite toate îndoielile la gunoi, căci nu este momentul să şi le exprime.

— Da, îngaimă, simţindu-şi ochii invadaţi de lacrimi.

Se străduieşte din răsputeri să nu izbucnească în hohote de plâns la patul ei.

Îl mângâie pe obraz şi reuşeşte să-i citească pe buze:

— Bietul de tine, bietul de tine. Nu plânge, Martin.

a treia dorinţă?

— Nu mai am nici o dorinţă. Sunteţi prea obosită.

fă-o pentru plăcerea mea. fă-o pentru mine.

Priveşte îndelung ochii aceia negri, astăzi aproape transparenţi, şi nu are curajul să refuze. Ce-ar putea să-i mai ceară, acum, când e pe patul de moarte? Se gândeşte brusc la Kerstin, la acea zi de 23 decembrie, când mama lui a plecat ca să nu se mai întoarcă niciodată.

— Aş vrea să ştiu dacă mama mai este în viaţă.

şi dacă trăieşte, vrei să ştii unde este?

— Da.

asta va fi cu adevărat greu.

— Nu vă obosiţi, vă implor.

ai ceva care i-a aparţinut la tine?

Martin scotoceşte sub combinezonul de hârtie steril şi desprinde broşa cu leul de aur înfiptă în pulover.

— Poftiţi.

Célestine ia micul obiect şi îl strânge puternic în pumn. A închis ochii, într-o atitudine senină, iar Martin simte că se pune pe lucru. Rămâne multă vreme aşezat lângă ea, ţinând-o de mâna cealaltă.

La finalul zilei, se îndură să plece de la spital. O tânără infirmieră îi urează „Crăciun fericit!" şi când îi vede mutra confuză se grăbeşte să precizeze: „E mâine!" Fuge fără să-i răspundă.

În faţa porţii îl aşteaptă tatăl său, cu Germinal în lesă. Se privesc o clipă, cu braţele lungi legănându-se fără rost pe lângă corp, dar Martin nu mai rezistă şi se aşază pe marginea trotuarului cu umerii zguduiţi de suspine, în timp ce credinciosul căţel îi linge lacrimile de pe obraji. Victor se apleacă de la înălţimea celor o sută nouăzeci şi opt de centimetri ai lui şi îl cuprinde cu braţele.

11
SCRISOAREA

A doua zi de dimineaţă, Marin primeşte un apel telefonic. Sunt cei de la spital. Célestine a murit în timpul nopţii.

— Ar fi câteva lucruri... şovăie rezidenta.

— Cum adică?

— Obiectele personale ale doamnei Baudoin. Le doriţi? Nu cred că o să le reclame cineva.

Se duce imediat la spital, unde primeşte un sac mare. Aruncă un ochi rapid în interior – o grămadă de haine şifonate, cartea *Visul* şi jurnalul intim.

Femeia îl priveşte puţin jenată. Îşi drege glasul.

— Trebuie să discutăm despre trupul neînsufleţit al doamnei Baudoin.

— Vă ascult.

— De obicei, resturile pământeşti ale persoanelor fără domiciliu, dacă nu sunt cerute de familie, sunt donate ştiinţei.

— Adică?

— Adică, vor ajunge într-un laborator medical pentru experimente, analize şi prelevări... aşa învăţăm noi medicina, cu ajutorul acestor cadavre.

Martin simte că i se pune un nod în gât.

— Vreţi să spuneţi că Célestine va fi disecată?

Femeia îşi fereşte ochii.

— În linii mari, da.

Martin se ridică în picioare, palid de furie.

— Nici nu se pune problema! Ce trebuie să fac?

— Să vă ocupaţi de înmormântare, de toate detaliile, ca şi cum ar fi vorba de o rudă.

— Chiar aşa era.

Înarmat cu documentele necesare, Martin se prezintă la un serviciu de pompe funebre de pe rue Vaneau. Célestine a murit, dar, spre deosebire de Kerstin, care n-a putut fi înhumată, şi-a lăsat în grija lui învelişul pământesc. Pentru prima dată în viaţă va fi nevoit să înmormânteze o persoană pe care o iubeşte.

Angajatul îl mitraliază cu întrebări pe un ton profesionist:

— Sicriu?

— Da.

— Trei sute de franci. Cosmetică?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Toaleta mortului, dacă preferaţi.

— De acord.

— Patru sute de franci. Ce fel de sicriu?

— Ce aveţi mai bun.

— Mai scump?

— Nu, mai frumos.

— E acelaşi lucru.

— Atunci, cel mai scump.

— Măsuri?

— Cam un metru optzeci.

— Se mai tasează, mai ales dacă au bolit mult. Verificăm. Sicriu capitonat?

— Da.

— Douăzeci şi cinci de mii de franci. O preferinţă de culoare?

— Nu.

— Mânere?

— Da.

— Patru sute de franci. Cruce?

— Da.

— Trei sute. Serviciu religios sau civil?

— Nu înţeleg.

— Defuncta era credincioasă? Botezată la biserică?

— Nu ştiu sigur.

— Mergeţi pe serviciul civil. E mai simplu şi vă scot crucea. Faceţi o economie de trei sute de franci, plus cinci sute franci pentru preot. Maestru de ceremonii, demersuri legale, cheltuieli mărunte, taxa la poliţie, în total, o mie cinci sute de franci. Transportul o să vă mai coste două mii de franci. Inclusiv maşina şi purtătorii sicriului. Unde faceţi înmormântarea?

— La cimitirul Montparnasse.

— Flori? Coroane?

— Nu.

Omul îl priveşte uluit.

— Ştiţi, domnule, cimitirul Montparnasse e scump. Este aproape imposibil să mai găseşti un loc acolo, dacă nu ai propria criptă sau dacă nu eşti foarte bogat...

— Banii nu sunt o problemă.

— Mă scuzaţi, dar păreţi aşa de tânăr...

— V-am spus, am bani.

— Dacă aşa stau lucrurile, vom găsi un loc. Să revenim. Mormântul: fundaţie de beton? Dale de marmură? Gravură?

— Mormânt simplu, fără marmură, fără granit. Cu aceste cuvinte gravate ca epitaf.

Îi întinde o bucată de hârtie.

— Am înţeles. Acesta este devizul dumneavoastră. Semnaţi aici, faceţi plata după aceea.

— Nu, prefer să plătesc acum. Nu vreau să mai vin pe aici.

Scoate din buzunar un teanc gros de bani. Ochii bărbatului se măresc brusc. Martin nu-şi poate abţine un mic zâmbet văzându-i expresia.

— Ştiţi, am câştigat la Loto.

— Ah, da?

— Vă rog să-mi daţi o chitanţă.

Bărbatul se execută grăbit.

— Domnule Dujeu, începe pe o voce slugarnică, dacă îmi permiteţi să mă ocup personal de identificarea unui loc de veci la Montparnasse... îl cunosc pe director.

— Vă puteţi ocupa şi de partea cu primăria?

— Da, dar nu prea am timp...

Martin extrage neglijent o hârtie de două sute de franci şi i-o flutură pe la nas.

— Ar fi drăguţ din partea dumneavoastră. Aş aprecia foarte mult...

Nici nu apucă să lase banii pe birou, că cioclul îi înşfacă rapid ca fulgerul.

— Mă ocup de absolut tot, domnule Dujeu. Vă telefonez în seara asta. Vom aranja ceremonia civilă şi înhumarea mâine după-amiază.

Se repede să-i deschidă uşa.

Iese în rue Vaneau, bucuros de aerul de proaspăt şi profund dezgustat de comerţul cu moartea la care a fost nevoit să participe. În orice caz, mai bine decât să o lase pradă studenţilor la medicină.

Se întoarce acasă, pe rue de Babylone. Goleşte sacul, aranjează hainele împuţite ale femeii şi le aşază într-un colţ, ceea ce îi provoacă un sentiment de déjà-vu, şi găseşte micul leu de aur într-o punguţă de plastic etichetată: „Baudoin camera 3 salon Boissard". Îl scoate şi şi-l agaţă de tricou.

Célestine nu a mai scris nimic în jurnal. Se pregăteşte să-l pună pe un raft, când din el cade un plic sigilat. Îl adună de pe jos.

Poartă antetul serviciilor de asistenţă publică. Numele lui este scris îngrijit, de o mână feminină, pe care n-o recunoaşte: *Pentru Martin Dujeu.*

Intrigat, se grăbeşte să-l deschidă.

În interior, o coală de hârtie şi un patrulater de carton. Citeşte mai întâi cartonul.

Dragă Martin Dujeu,

Numele meu este Charlotte. Sunt infirmiera care a făcut de gardă în timpul ultimelor clipe din viaţa dnei Baudoin. Ea m-a rugat să scriu această scrisoare. Era complet epuizată, abia reuşea să-mi dicteze. Am notat cât am putut să înţeleg din cuvintele pe care mi le şoptea. Această ultimă scrisoare vă aparţine. Vă rog să primiţi condoleanţele mele.

Cu bine,

Charlotte Martin

Emoţionat, depliază foaia de hârtie, acoperită cu acelaşi scris disciplinat, uşor de înţeles. Se aşază pe marginea patului şi trage aer în piept.

Băiatul meu,

În sfârşit, puiule, mi-a sunat ceasul. Nu mai e nimic de făcut. Doamna infirmieră este foarte amabilă şi mă ajută să-mi scriu ultimele cuvinte. Este tandră şi răbdătoare. Am noroc să sfârşesc cu ea lângă mine. Dragul meu Martin, raza mea de soare, te-ai încrustat în sufletul meu de cerşetoare alcoolică mai mult decât aş fi crezut posibil. Tu eşti micul magician care a redat culoare vieţii mele de rahat. N-o să te uit niciodată. Chiar dacă mâine mă vor băga într-un sertar de la morgă, albastră şi ţeapănă, voi rămâne alături de tine. Voi fi întotdeauna lângă tine. O să vezi. Deschide aripile, dragul meu Martin, şi ia-ţi zborul. Viaţa asta îţi aparţine, fă din ea ce vrei tu. Zboară spre înalt. Nu te teme. Înaintează şi caută răspunsuri.

Mama ta se află acolo unde este linişte.

Adio

Célestine, care te iubeşte
ca şi cum te-ar fi făcut chiar ea

Martin îşi şterge câteva lacrimi. Tristeţea care îi strânge inima îl imobilizează o vreme în pat, cu chipul în palme. Apoi, îşi revine.

„... acolo unde este linişte.” Ce-o fi vrut să spună?

Fără să vrea, îşi imaginează un loc magic, tăcut, misterios, populat cu stafii. Un loc secret unde chintesenţa lui Célestine şi-a găsit, poate, ultimul cămin. Nu cumva acolo trăieşte şi spiritul mamei lui?

Roland Argençon vede un gigant care păşeşte în biroul lui, aplecându-se puţin ca să nu dea cu capul de pragul de sus. Descoperă un nas coroiat şi o gură copilăroasă, încoronate de o pereche de ochelari groşi care ascund o privire bleu.

Martin se aşază în faţa bărbatului elegant, cam de şaizeci de ani, cu părul alb şi ochi inteligenţi.

Când acesta se pregăteşte să deschidă gura, îl întrerupe cu mâna ridicată.

— Domnule Argençon, înainte de orice, trebuie să vă comunic o informaţie importantă.

— Vă rog.

Martin îşi împleteşte degetele pe birou, iar redactorul îi observă degetele interminabile şi subţiri, împletite ca nişte fire de sfoară.

— Célestine a murit.

Fruntea înaltă a intelectualului se umple de cute adânci.

— Cine?

— Titine. Titine du Bac.

— Oh, Dumnezeule...

— A murit pe 25 şi am înmormântat-o ieri.

— De ce a murit?

— Era bolnavă.

— Ea mi-a dat manuscrisul dumneavoastră.

— Ştiu.

— Ţineam mult la Titine. Mi-aţi dat o veste foarte tristă.

— Voiam să încep cu asta pentru că...

Tăcere.

— Continuaţi.

Martin strânge degetele atât de tare încât i se albesc încheieturile.

— Îmi vine greu să accept că e moartă.

— Aţi fost apropiaţi?

— Mă simt ca şi cum aş fi pierdut un părinte, de aceea...

Se opreşte din nou.

Roland Argençon aşteaptă să-şi revină, marcat de durerea lui.

Martin îşi descleştează pumnii şi îşi lipeşte palmele deschise pe tăblia biroului.

— Nu mai pot să scriu.

Omul clipeşte nedumerit.

— De ce?

— De când a murit, nu-mi mai vine să scriu nici un rând.

— Sunteţi în doliu, Martin. Suferiţi. O să treacă.

— Nu, nu cred.

Roland Argençon se ridică şi se postează lângă fereastra care dă spre rue des Canettes.

— Martin, o să fiu sincer cu dumneavoastră. Romanul pe care l-aţi scris este excepţional.

Surprins, ridică fruntea.

Chipul redactorului, în contre-jour, abia se vede.

— Nu prea folosim cuvântul „excepţional” când ne referim la un debut. Primul roman al unui autor este de obicei stângaci, narcisist şi, inevitabil, autobiografic. Al dumneavoastră este atât de bun, încât mi-a suscitat curiozitatea. Ce anume v-a împins să scrieţi?

— Am vrut să mă distrez şi să par interesant. Nimic mai mult.

— De ce Zola?

— Pentru că mi se pare cel mai mare romancier. Pentru că mi-ar fi plăcut să-l cunosc. Pentru că mă inspiră. Pentru că a fost exilat pe nedrept în categoria lecturilor şcolare.

Roland Argençon se aşază la loc.

— Vă înţeleg tristeţea. Şi mie îmi pare rău pentru ea. Mi-a vorbit de multe ori despre dumneavoastră. I-aţi adus bucuria pe care a aşteptat-o toată viaţa. Aţi fost, într-un fel, copilul ei.

Martin îşi frânge din nou mâinile.

— Trebuie să terminaţi această carte, Martin. Luaţi-vă cât timp aveţi nevoie, dar terminaţi-o. Trebuie. Pentru Célestine, pentru dumneavoastră, pentru talentul pe care îl aveţi.

— Şi dacă îl termin?

— Îl vom publica. În stadiul actual, ne-ar fi imposibil. Nu are final şi nici titlu.

Rătăcit în gânduri, Martin se uită pe geam. Roland Argençon vede formându-se deasupra capului său visele unui viitor tânăr scriitor, bucuria naivă de a fi publicat, de a-şi ţine în mâini primul roman, de a-şi contempla propriile cuvinte imprimate, de a-şi regăsi numele pe rafturile unei librării, printre scriitori consacraţi.

— Faceţi-o pentru Célestine, pentru ea, îi şopteşte încă o dată.

Martin se ridică animat de o hotărâre bruscă.

— Daţi-mi manuscrisul, vă rog.

Redactorul i-l întinde.

— Vă dau un semn când termin.

Se întoarce pe călcâie şi iese din birou.

Roland Argençon zâmbeşte, pune mâna pe telefon şi formează un număr.

— Am reuşit, anunţă triumfător. Cred că am pus mâna pe pasărea rară.

Pentru Célestine, Martin se aşterne din nou la scris. Îşi dedică cea mai mare parte a timpului finalizării romanului şi revizuirii manuscrisului. Scrie până la ore târzii din noapte, reuşind cumva să depăşească oboseala care îl chinuie ziua.

Nimic altceva nu-l mai interesează. Tatăl său constată că s-a închis iarăşi în muţenia obişnuită, că evită orice conversaţie, şi îi vine greu să înţeleagă unde a dispărut fragilul teren comun de înţelegere pe care reuşise să-l construiască. Face una sau două încercări de redinamizare a relaţiei, dar apoi, iritat, îl lasă pe Martin în apatia lui. Noua amantă îl ajută să uite de dificultăţile statutului de părinte. Oscar, pe de altă parte, respectă izolarea voluntară a prietenului său, fiind singurul care cunoaşte motivul.

Într-o zi, în autobuz, la întoarcerea acasă, Martin observă un afiş expus prin toată capitala, o fotografie gigantică, foarte frumoasă, reprezentând o dună aurie de nisip, sculptată de vânt, pe fondul unui cer azuriu. Frumuseţea peisajului, claritatea cerului şi puritatea formelor dunei îţi taie respiraţia. În partea de jos a afişului, câteva cuvinte îi atrag instantaneu atenţia: „Acolo unde este linişte".

Peste câteva zile îi sare în ochi un alt afiş, cu un mesaj identic. De această dată, imaginea reprezintă o clădire în stil oriental, tencuită în ocru, lângă care se află o piscină frumoasă, cu ape verzi, mărginită de dale albe şi negre. Locul emană o impresie de linişte exotică, de calm. Martin citeşte inscripţia de sub ilustraţie: „Aici, în continuare, este linişte", lângă sigla unei agenţii de voiaj.

Examinează atent afişul, intrigat. Îşi pune o serie de întrebări, reflectează, se îndoieşte. Într-un final, ridică din umeri şi îşi vede de drum.

Ultimul afiş al campaniei de publicitate îl întâmpină sâmbăta următoare, când se duce la oftalmolog.

Duna aurie şi clădirea orientală sunt reunite pe acelaşi panou, iar sub ele se poate citi:

„Ouarzazate în berberă înseamnă: «Acolo unde este linişte». Aici soarele e rege şi tăcerea e de aur. Cinci mii şase sute de franci de persoană, pentru o săptămână, regim *all inclusive*. Maroctours”

După vizita medicală, Martin se duce direct la agenţia de voiaj. Ia un catalog cu ofertele turistice şi se întoarce acasă, pe rue de Babylone. Compară îndelung preţurile, hotelurile, analizează datele propuse şi dă câteva telefoane.

Apoi, îl sună pe Oscar şi îi cere, pe un ton destul de autoritar, să se prezinte imediat la el.

12
„ACOLO UNDE ESTE LINIŞTE”

Oscar îl priveşte uluit.

— Vrei să merg cu tine la Ouarzazate?

— Da.

— Pe unde vine asta?

— În Maroc.

— Unde, în Maroc?

— În partea de sud.

— Plăteşti tot?

— Da.

— Cred că visez!

— Nu, deloc.

— Mă duci în vacanţă, adică.

Martin zâmbeşte.

— Ai înţeles.

— Din banii câştigaţi la Loto?

— Exact.

— Când plecăm?

— Mâine-dimineaţă.

— Când ne întoarcem?

— Peste zece zile.

— Şi tatăl tău?

— Ce-i cu el?

— Vine cu noi?

— Eşti dus cu capul? Te iau pe tine, nu pe tata.

Oscar nu pare convins.

— Dujeu, când am verificat ultima oară, nu eram încă în vacanţă! Dacă vrei, mergem luna viitoare, în februarie.

— Exclus. Nu pot să aştept.

— De ce?

— O facem acum sau niciodată. Vii cu mine, sau nu?

— Dar...

— Da sau nu?

Oscar răsfoieşte catalogul, cu gândul la imaginile exotice şi la numele cu sonoritate stranie: „Orăşel arid, de o frumuseţe sălbatică, la porţile deşertului: calea spre Marele Sud, valea râului Drâa, Zagora, defileurile Dadès şi Todra, plantaţiile de palmieri, castelele, soukurile şi oraşele fortificate, nu puteţi rezista chemării către Ouarzazate!”

— Bine. Vin cu tine!

— Fugi acasă, fă-ţi bagajele şi inventează o poveste credibilă pentru părinţii tăi. Vin imediat cu biletul.

— Totul e foarte romantic, dar, din păcate, nu sunt femeie. Sper să nu sari pe mine la hotel!

— O să avem camere separate, ca să stai liniştit.

— E foarte bine aşa, dar tot nu înţeleg ce se întâmplă... Sunt convins că-mi ascunzi ceva.

— Hai, bătrâne, grăbeşte-te, trebuie să mă ocup de o grămadă de chestii.

— Şi câinele? Cine o să aibă grijă de el?

— Verişoara mea, Arbella.

— Şi romanul? Când îl termini?

Martin îl împinge spre uşă.

— Gata cu întrebările, vezi-ţi de treburile tale şi fă-ţi bagajul.

— Dar ce-o să-i spui tatălui tău? Sau la liceu? O să iasă un scandal...

— Afară!

Martin scrie trei scrisori: una bătută la maşină, adresată directorului liceului, pe care o trimite prin poştă; una pentru Roland Argençon, pe care o lasă în rue des Canettes, împreună cu manuscrisul; apoi, ultima, de mână, pentru tatăl său, pe care o lasă pe masa din bucătărie, ştiind că acesta, plecat din oraş peste weekend, n-o va citit decât abia luni seară.

Domnule director,

Când veţi primi această scrisoare, luni dimineaţă, eu voi fi deja departe. Sunt nevoit să lipsesc de la cursuri pentru mai bine de o săptămână, din cauza unui eveniment familial de importanţă capitală. Sper să nu vă supăraţi pe mine, dar caracterul excepţional şi urgent al acestei chestiuni mă obligă să plec imediat din Paris. În viaţă există situaţii care te obligă să acţionezi, să te implici. Mi-e teamă că până acum am fost victima voluntară a unei nefaste hibernări, din care a venit momentul să mă smulg.

Cu stimă,

Martin Dujeu

Stimate domnule Argençon,

Vă transmit, anexat, manuscrisul.

Sper că titlul şi finalul vă vor plăcea. Plec din oraş, mă întorc peste zece zile.

Cu stimă,

Martin Dujeu

Dragă tată,

Am plecat câteva zile. Nu-ţi face griji, e doar o excursie, nu am fugit în lume. Pur şi simplu, a apărut o situaţie specială, pe care trebuie să o clarific ca să am conştiinţa împăcată. Arbella o să se ocupe de Germinal după-amiaza şi dna Leclerc o să-l plimbe dimineaţa. I-am scris directorului liceului despre un eveniment familial special, care mă obligă să lipsesc, dar probabil că o să te sune ca să verifice. Ştiu că îţi cer prea mult, dar ţi-aş fi deosebit de recunoscător dacă i-ai confirma că am plecat din raţiuni familiale. Ceea ce este, de altfel, perfect adevărat. Îţi voi explica totul când mă întorc, peste zece zile.

Fiul tău, Martin

Luni, la ora opt seara, întorcându-se de la birou, după un weekend foarte plăcut cu Estelle, Victor Dujeu dă nas în nas cu simpatica sa nepoată Arbella, pe scară, cu Germinal în lesă.

— Bună, ce faci aici?

Roşie la faţă, Arbella nu îndrăzneşte să-l privească în ochi.

— Ce să fac, scot căţelul la plimbare...

— Dar Martin nu se mai ocupă de el?

Arbella aruncă o privire la ceas.

— Chiar trebuie să plec, unchiule. Mă grăbesc. Germinal rămâne la noi în seara asta, îl aduc mâine-dimineaţă. La revedere!

Se ridică pe vârfuri, depune un sărut pe obrazul avocatului şi o rupe la fugă. Şocat, Victor o urmăreşte coborând scările câte două odată, cu picioarele ei lungi, părul castaniu fluturându-i pe umeri şi Germinal nebun de bucurie. Îşi revine şi intră în casă.

— Martin!

Nimic.

— Martin?

Tăcere.

Aruncă o privire în bucătăria pustie, fără să observe scrisoarea de pe masă.

Porneşte pe culoarul interminabil spre camera fiului său. Nimeni. Rămâne o secundă în mijlocul încăperii, îşi plimbă privirea peste cărţi, peste fotografii şi diferite obiecte, apoi se întoarce în salon. Robotul telefonic îi arată că are trei mesaje.

O primă voce, gravă şi puţin îngrijorată:

„Aici este domnul Rabagny, directorul liceului Fraguier. Este luni, ora două şi jumătate. Aş dori să vorbesc cu domnul Victor Dujeu, în legătură cu fiul său, Martin. Vă rog să mă contactaţi cât de curând posibil. Mulţumesc”.

A doua voce, complet necunoscută şi aceasta:

„Bună seara. Acest mesaj este pentru Martin Dujeu. Îl rog să telefoneze la Éditions Rive Gauche imediat ce se întoarce. Este în legătură cu contractul său. Urgent. Mulţumesc”.

A treia voce aparţine unei femei:

„Bună ziua, Victor. Aici este Marguerite Duval. E luni, ora şase seara. L-aţi văzut cumva pe Oscar? A dispărut de ieri-seară. Vă rog să mă sunaţi. Mulţumesc, pe curând!”

Martin doarme la soare, obosit de zborul de şase ore, cu escală la Fès, de altitudine (aflaseră între timp că Ouarzazate se găseşte în munţii Atlas) şi agitaţia călătoriei.

Oscar, deja în costum de baie, spre deosebire de Martin, care este tot în blugi, soarbe din ceaiul de mentă. Ascuns în spatele unor ochelari de soare opaci, examinează femeile adunate pe marginea piscinei, întrebându-se pe care să se concentreze. În spate, la stânga, o tipă înaltă îşi masează prietenul pe spate. Chelia roşie a bărbatului străluceşte în soarele dogoritor. Prea slabă, îşi spune. Alături, o tânără îi reţine atenţia prin formele armonioase puse în evidenţă de costumul de baie. Vede însă că se întoarce şi sărută pofticioasă umărul bărbatului întins lângă ea. Prea îndrăgostită, constată dezamăgit. Ceva mai încolo, o cucoană bine bronzată (prea bătrână!) îi face morală unei puştoaice resemnate, cu un profil atrăgător. Ca să scape, fata se aruncă în apă. Când iese, trece prin faţa lui. La o examinare atentă, observă că are picioare scurte, burtă şi fundul jos. Prea grasă, îşi spune. O adolescentă care nu are mai mult de cincisprezece ani îi reţine atenţia. Picioare lungi, talie de viespe şi o mutriţă simpatică, pistruiată. În câţiva ani va fi perfectă, în opinia specialistului. E deosebită. Minunată. Dar prea tânără, oftează Oscar.

Martin doarme fără grijă. Chipul începe deja să i se înroşească de la soare. Oscar aranjează umbrela ca să-i protejeze mai bine prietenul şi comandă încă un ceai cu mentă.

O slăbătură, o grăsană, o îndrăgostită, o babă şi o copilă... trist, trist, suspină în gând Oscar. Se mai înveseleşte cu imaginea impresionantă a hotelului din spatele lor, care arată exact ca în broşuri, construit să semene cu o cetate arabă din chirpici roşiatic, cu camere luxoase, decorate rafinat. Se întreabă încă o dată de ce i-a cărat Martin până aici. Puţin speriat, îşi închipuie reacţia părinţilor săi când se va întoarce acasă, la Paris. Oare ce să le spună?

O voce tandră îl face să tresară.

— Mă scuzaţi, sunteţi domnul Dujeu?

Oscar vede mai întâi doi ochi negri, machiaţi cu khol, şi părul ca abanosul, vopsit cu henna. Admiră apoi o siluetă graţioasă, drapată într-o djellaba de culoarea oului de raţă.

— Nu, nu sunt eu, se bâlbâie în faţa zâmbetului ei, care scoate la iveală o serie de dinţi perfecţi, în contrast cu tenul măsliniu.

Tânăra îşi îndreaptă privirea către Martin.

— Dânsul este domnul Dujeu?

— Da.

— Atunci, dumneavoastră trebuie să fiţi domnul... îşi consultă fişele. Domnul Duval, nu?

Oscar aprobă din cap.

— Numele meu este Amina. Sunt ghidul dumneavoastră.

— Ghidul? o îngână Oscar.

— Da. O să mă ocup de dumneavoastră în timpul sejurului. Lucrez pentru compania MarocTours.

Între timp, Martin s-a trezit.

— Bună ziua, îi spune Amina, adresându-i un zâmbet luminos.

— Încântat, îi răspunde uluit.

— Este ghidul nostru! intervine Oscar. Avem un ghid numai pentru noi!

— Nu, nu doar pentru dumneavoastră, îl corectează tânăra amabilă.

— Ah, nu? se întristează el.

— Dar nu sunt prea mulţi turişti în această perioadă a anului. Nu am decât şase clienţi săptămâna asta, pe când în sezon mi se întâmplă să primesc şi grupuri de treizeci.

— Avem noroc! se entuziasmează Oscar.

— Vreau să precizez că nu sunteţi obligaţi să participaţi la excursiile pe care le organizez, faceţi cum doriţi.

— Am fi fericiţi să vă însoţim, se grăbeşte Oscar să-i răspundă.

— Iată programul pe care vi-l propun.

Le dă fiecăruia câte o broşură.

— Vorbiţi foarte bine franceza, observă Martin.

— Am studiat la Paris.

— Ce anume?

— Un master în turism, apoi cursuri de engleză, de germană şi de spaniolă. Acum învăţ italiana.

— De cât timp lucraţi ca ghid?

— De doi ani.

Oscar are impresia că Martin pune cam multe întrebări şi se cam bagă în faţă, ceea ce nu-i stă în fire.

— Păreţi foarte tânără. Când aţi avut timp să faceţi toate acestea? se grăbeşte să întrebe.

— În loc să discutăm despre mine, ceea ce nu este deloc interesant, îmi daţi voie să vă explic programul?

— Chiar vă rog! îi răspunde Oscar iritat.

Martin se amuză discret.

— Propunem excursii de o zi sau plimbări de o jumătate de zi. Dacă o anumită excursie vă interesează, îmi spuneţi în seara de dinainte, ca să mă organizez cu şoferul şi să fac rezervarea la restaurantul unde vom mânca. Veţi achita preţul excursiilor efectuate la finalul sejurului. Vă las cartea mea de vizită. Nu uitaţi, trebuie să mă sunaţi seara, dacă vreţi să participaţi la acţiunile de a doua zi.

— Amina Agoujil, ghid turistic, citeşte Oscar cu voce tare.

— Astăzi ce figurează în program? o întreabă Martin.

— Odihnă! Abia aţi ajuns, este normal să fiţi obosiţi. Mâine, prima excursie începe la opt şi jumătate dimineaţa. Vom parcurge defileul Tizi-n'Tichka, care traversează munţii Atlas. Este un traseu foarte spectaculos. O să mâncăm la două mii trei sute de metri, apoi ne întoarcem prin ksar Aïn Benhaddou, unde au fost filmate câteva scene din *Lawrence al Arabiei.* E foarte frumos. Vă tentează?

— Da, îngaimă Martin, fără să-şi poată dezlipi ochii de la ea.

— Chiar foarte tare! exclamă Oscar.

— Sunaţi-mă diseară pentru confirmare. *Ouakha?* Înseamnă „de acord” în arabă.

— *Ouakha!* răspund cei doi în cor.

Se îndepărtează lăsând în urmă efluvii înmiresmate.

— Eu am văzut-o primul. E a mea! anunţă Oscar, spunându-şi că Martin va reacţiona cu indiferenţa-i obişnuită, lăsând prada prădătorului.

Dar Martin se ridică de pe şezlong.

— Cum adică, este a ta?

— Amice, tu dormeai. Eu am văzut-o primul, deci o să mă bag peste ea. De o oră mă uit după gagici şi n-am găsit nimic convenabil. Numai nasoale! Aşa că dacă nu este decât una valabilă, tu, ca un băiat bun, mi-o laşi mie.

— Nu sunt de acord.

— Dar de când te interesează pe tine femeile?

Martin face atunci un gest neobişnuit, nou: îşi scoate ochelarii şi lasă soarele să-i mângâie chipul, zâmbind larg.

Pentru prima dată în viaţă, Oscar constată stupefiat că Martin Dujeu e frumos.

— OK... să o lăsăm pe ea să aleagă. *Ouakha?*

13
O AFACERE DE FAMILIE

— De ce te tot uiţi în stânga şi-n dreapta de când am ajuns aici? Ce cauţi, de fapt?

Martin îşi vâră nasul în castronul cu *tajine.*

— Nimic, nimic.

— Am înţeles, nimic, îl ironizează prietenul lui.

Martin trece la *pastilla,* pe care o înfulecă în tăcere.

Oscar îl urmăreşte cu braţele încrucişate şi o privire întunecată.

— Cred că ajung să-l înţeleg pe tatăl tău. Eşti un maestru în arta mutismului.

Oscar nu mănâncă, ci urmăreşte ce se petrece în jur. Restaurantul hotelului se umple progresiv. O recunoaşte pe tipa înaltă şi slabă, cu prietenul ei chel, pe nimfetă, coborâtă cu fratele ei, şi pe bătrâna care o cicăleşte în continuare pe tipa grăsună. Cât despre îndrăgostita cu costum de baie negru, nu e de văzut pe nicăieri. Probabil că şi-au comandat o cină romantică în cameră, îşi spune. Unde este însă Amina? Era cât pe ce să se ia la bătaie cu Martin când au trebuit să decidă cine o sună, pe la ora şapte. Nu li s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva. Până la urmă, evitaseră vărsarea de sânge sunând-o amândoi, unul după celălalt, ca să-i spună acelaşi lucru – că vor participa cu plăcere la excursia de a doua zi.

— Cred că ne-a luat drept doi idioţi, bombăne Oscar nervos.

Intrarea grupului folcloric îi face să tresară. Patru femei burtoase în haine pestriţe urlă cât le ţin puterile şi se leagănă lasciv, acompaniate de tobe, viori, luth-uri şi timpane. Conversaţia devine imposibilă, iar Oscar începe să mănânce şi el. După o jumătate de oră de tămbălău, echipa se retrage, nu înainte de a uşura turiştii de câţiva dirhami. Oscar se pregăteşte să-şi continue interogatorul cu Martin, când sala este umplută de o muzică şi mai puternică.

De această dată este un fragment din coloana sonoră a filmului *Saturday Night Fever.* Din tavan coboară o sferă stroboscopică care aruncă o puzderie de puncte colorate prin sală. În fundul scenei apare o umbră ciudată, înfăşurată într-o stofă neagră. Creatura misterioasă înaintează, ajunge sub lumina reflectoarelor şi lasă să-i alunece pelerina cu un gest teatral. Asistenţa descoperă o femeie brunetă, îmbrăcată doar cu un bikini minuscul încrustat cu ştrasuri. Artista dansează imitând stilul lui John Travolta, cu o expresie concentrată pe chipul fardat excesiv.

Spectacolul este atât de ridicol, încât cei doi băieţi izbucnesc în râs. Pentru o clipă, Martin uită până şi de preocuparea sa esenţială, de motivul venirii sale în Maroc. Râde cu poftă, ca un om care n-a mai făcut-o de multă vreme.

A ajuns la stadiul în care nu mai pune sub semnul întrebării puterile lui Célestine. De când a pus piciorul pe teritoriul marocan nu se gândeşte la altceva decât cum să-şi găsească mama. Trebuie să se apuce de treabă, să caute prin toate colţurile din Ouarzazate, să întrebe, să cerceteze, să persevereze, iar apoi, după ce va epuiza toate pistele, în funcţie de rezultat va şti ce concluzie să tragă şi ce atitudine să adopte. Dar nu are timp de pierdut. Să-l pună la curent pe Oscar? I se pare imposibil. Se teme că prietenul său nu-l va crede, îl va lua drept nebun, chiar dacă îi prezintă picioarele vindecate. Cine l-ar putea ajuta?

Are o revelaţie: Amina. Are nevoie de ajutorul ei. Nu ştie nimic despre el, nu are idei preconcepute, i-ar putea istorisi povestea, în versiune integrală, fără să se teamă de ridicol. Cunoaşte bine oraşul, regiunea şi limba ţării, cu ajutorul ei ar avea o şansă să-şi găsească mama. Al ei şi al nimănui altcuiva.

La ora opt şi jumătate, Amina îşi aşteaptă cei şase pasageri pentru excursia de luni. Experienţa a învăţat-o că prima excursie din săptămână are cel mai mult succes. În general, toţi clienţii săi răspund prezent, ca în această dimineaţă. Pe măsură ce sejurul se apropie de final, turiştii veniţi din Franţa prin MarocTours încep să absenteze, abia deranjându-se s-o anunţe că nu participă la acţiunea de a doua zi. Iar ultima ieşire din săptămână – care presupune un zbor de treizeci de minute până la Marrakech, o destinaţie atrăgătoare – atrage foarte puţini candidaţi.

La început, Amina s-a simţit jignită de această lipsă flagrantă de interes, apoi s-a obişnuit, mai ales după ce a priceput că majoritatea turiştilor vin la Ouarzazate să se odihnească, să se bronzeze şi să uite de probleme. Excursiile sunt adesea obositoare, mai ales că uneori presupun patru sute de kilometri de drum dus-întors în aceeaşi zi.

După ce şoferul şi-a ocupat locul şi pasagerii s-au suit în minibusul vopsit în culorile MarocTours, face apelul:

— Domnii Dujeu şi Duval?

— Prezenţi! răspund în cor.

Lui Martin i se pare încă şi mai frumoasă în dimineaţa aceea. Taiorul elegant dintr-un material bej lasă să i se vadă picioarele fine, ascunse ieri de djellaba. Părul negru şi-l poartă strâns în coadă şi pare să-şi fi dat cu o umbră de ruj, pe lângă kholul din jurul ochilor.

— Doamna Bazin şi domnişoara Lucchini?

Martin recunoaşte bătrâna pisăloagă şi bruneta.

— În fine, domnul şi doamna Clément?

Este un cuplu la vreo treizeci de ani. Femeia e însărcinată. Oscar i-a zărit în ajun, la cină.

— Suntem toţi. Putem pleca. La drum! le zâmbeşte Amina.

Minibusul demarează.

Martin se adânceşte imediat în gândurile lui, observând cu coada ochiului că Ouarzazate arată ca un oraş în plină expansiune. Străzile sunt noi, mirosind încă a asfalt proaspăt, şi din loc în loc se văd hoteluri în diferite stadii de finalizare.

— Cu cei opt mii de locuitori ai săi, oraşul se îndreaptă spre statutul de infrastructură turistică majoră, explică Amina. De aceea vedeţi atâtea clădiri în construcţie. Autorităţile s-au angajat să reducă presiunea pe Marrakech şi să îndrepte cât mai mulţi turişti spre sud.

În timp ce contemplă orăşelul de frontieră lipsit de farmec, cu străzi drepte mărginite de case pătrăţoase, Martin se întreabă ce anume a putut-o aduce pe Kerstin Dujeu la acest pol opus al Scandinaviei natale. Fiică a Nordului, a frigului, a unei ţări unde iarna lumina zilei ţine patru ore, ce-o fi căutat în aceste provincii aride, unde lumina te orbeşte de-a dreptul? Ce voia descendenta vikingilor de la regatul Profetului?

Pe la ora două, după vizita la Télouet, ultima reşedinţă a paşei de Marrakech, Amina şi-a făcut deja o idee despre personalităţile clienţilor ei, ca de fiecare dată când primeşte o nouă serie.

După cum se poartă cu domnişoara de companie, Bénédicte Lucchini, doamna Bazin pare o cârcotaşă de profesie. Nimic nu-i convine septuagenarei: scaunele minibusului sunt incomode, vederea defileului este stricată de vântul insuportabil, frigăruile de pui de la restaurantul Didi sunt necomestibile, iar serpentinele prea dese îi provoacă greaţă. Domnişoara Lucchini încasează toate plângerile neputincioasă, fără să scoată o vorbă.

Amina este obişnuită cu astfel de figuri. În timpul vizitei la Télouet i s-a dedicat aproape în întregime bătrânei, copleşind-o cu zâmbetul ei, cu anecdote despre anticul palat al lui Glaoui, unde acesta şi-a dat ultima suflare, pe piscurile cele mai înalte ale Marocului. Amina îi dă cam şaptezeci de ani, dar s-ar putea să aibă mai mult, căci şi-a făcut un lifting facial (rafalele de pe vârful Tizi'-

n'Tichka au scos la iveală două cicatrice în spatele urechilor), are părul complet alb vopsit într-o nuanţă roşcată şi se deplasează cu dificultate, sprijinindu-se de ea şi de domnişoara Lucchini.

Ce caută aici doamna Bazin? Se vede că este bogată, probabil că se plictiseşte acasă. După un interogatoriu discret, a aflat de la Bénédicte Lucchini că întreprind mai multe călătorii pe an în diferite locuri exotice. Este bine-venită orice destinaţie care o îndepărtează pe bătrâna doamnă de rue de Magdebourg, din al XVI-lea arondisment al Parisului, şi de partidele de bridge care o plictisesc de moarte.

— Am fost peste tot, îi spune în şoaptă. Este neobosită. Anul trecut am vizitat Egiptul, la Paşte, Insulele Mauritius, cu un an înainte Sierra Leone. La primăvară vrea să mergem în Hawaii, dar până atunci îmi dau demisia.

— Şi domnul Bazin?

— Ce-i cu el? E mort de mult!

Oscar o amuză pe Amina cu încercările lui de seducţie. Este obişnuită şi i se pare mai puţin jenant când e vorba de un tânăr celibatar decât de un adult căsătorit, a cărui soţie participă la excursie – s-a văzut nevoită de mai multe ori să pună la punct câte un bărbat la o anumită vârstă cu mâinile prea îndrăzneţe, în cursul vizitei unei cetăţi sau al unei plimbări prin soukul aglomerat. Sporovăiala şi dezinvoltura lui Oscar i se par distractive. E interesant să-l asculţi, să stai de vorbă cu el, dar respectă o regulă strictă, pe care nu a încălcat-o niciodată: flirtul cu clienţii este strict interzis. Directorul de la Ouarzazate al firmei MarocTours este foarte categoric la acest subiect. Când s-a prezentat la interviu, a fost cât pe ce să fie respinsă, din cauza aspectului atrăgător. Numărul de limbi străine cunoscute şi cultura generală pe care a dovedit-o l-au înduplecat până la urmă.

Pe cât de tare o amuză Oscar Duval, pe atât este de intrigată de Martin Dujeu. Acest tânăr uriaş nu intră în tipologia obişnuită a turiştilor ei. Nu a deschis niciodată gura pe tot traseul, nici măcar în faţa splendorii fortificaţiilor de la Aït Benhaddou, construite din pământ bătătorit şi stuf, cu turnuri crenelate, unde majoritatea turiştilor se extaziază. Ce face aici, ce caută? A văzut cum se uită în jur, mai ales la apropierea autocarelor cu turişti sau atunci când se intersectează cu alte grupuri de vizitatori. Farmecul incontestabil al Marocului pare să nu aibă nici un efect asupra lui. Dacă i-ar fi spus că satul fortificat de la Aït Benhaddou a fost construit de inginerul Gustave Eiffel, probabil că nici n-ar fi clipit. Nu o ascultă şi nu vede nimic în jur. Este în altă parte, caută altceva. Este profund nemulţumită, căci îşi iubeşte ţara cu frumuseţile ei unice, dar nu o poate arăta. Cu unul ca Martin Dujeu meseria de ghid este o pierdere de vreme.

La finalul zilei, când se întorc epuizaţi la hotel şi toată lumea îi mulţumeşte pentru excursie, observă că Martin stă deoparte, ca şi

cum ar fi aşteptat-o, în timp ce Oscar se întreţine vivace cu Bénédicte.

— Voiam să vă mulţumesc şi eu, îi spune.

Amina zâmbeşte ironic.

— V-am spus de la început, nu sunteţi obligat să participaţi la excursii dacă nu vă interesează.

Băiatul se înroşeşte.

— Dar mă interesează...

— Glumeam, domnule Dujeu. Bună seara!

Se preface că pleacă.

— Aşteptaţi! aproape că strigă după ea.

— Da?

— Trebuie să vă vorbesc.

— Vă rog. Ascult.

— Nu aici. Hai să ne vedem mai târziu.

Amina se încruntă.

— Domnule Dujeu, să ştiţi că nu am obiceiul să mă întâlnesc cu turiştii în afara programului.

— Nu e ce credeţi dumneavoastră. Am nevoie de ajutor.

— Cum aşa?

— Este o poveste lungă şi complicată, nu vă reţin acum. Sunt sigur însă că numai dumneavoastră mă puteţi ajuta.

Amina se gândeşte câteva secunde. Pare sincer.

— Mă duc la hammam la ora optsprezece. Ştiţi unde este?

— Nu, dar o să mă descurc.

— Ne vedem la intrare la şase şi jumătate.

Zâmbetul lui Martin, pe care nu l-a mai văzut până acum, îi luminează chipul ca o rază de soare.

— Vă mulţumesc, îi răspunde el simplu, strângându-i mâna în semn de rămas-bun.

Amina se uită lung în urma lunganului cu picioare interminabile, întrebându-se ce a dat naştere acelui sentiment straniu atunci când el i-a zâmbit.

Luni seara, după ce îşi ascultă mesajele şi descoperă scrisoarea lăsată pe masă, Victor Dujeu iese în trombă din apartament, se urcă la volan şi parcurge distanţa până pe rue Lecourbe într-un timp record. Fratele lui se miră să-l vadă apărând aşa, nebărbierit, roşu la faţă, cu nările palpitând de nervi.

— Unde e fiica ta? mârâie avocatul.

Henri Dujeu nu este la curent cu nimic din cele întâmplate.

— N-a venit încă. O aştept. De ce?

Victor Dujeu îşi scoate nervos fularul.

— S-o aşteptăm şi vei afla.

Arbella îşi face apariţia câteva minute mai târziu, cu căţelul în lesă. Păleşte brusc când îşi vede unchiul în salon.

— Arbella, începe Victor pe vocea de „tenor al Palatului de Justiţie", cum ar spune Mathilde, care trage cu urechea la uşă, spune-mi unde este fiul meu!

Arbella examinează parchetul. Chipul ei frumos este contorsionat de emoţie.

— Hai, draga mea, dacă ştii ceva, te rog să ne spui acum, o încurajează tatăl ei. Martin a fugit de acasă?

— Nu ştiu unde este.

— Cum aşa, nu ştii unde este? Dar nu te-a pus el să ai grijă de câine? Nu pot să cred că nu ştii nimic.

— Nu mi-a spus unde se duce.

— Dar ce ţi-a spus, mai precis?

— Că lipseşte zece zile, că va fi undeva departe şi că mă roagă să mă ocup de Germinal.

— Nimic mai mult? insistă Victor Dujeu. Nu l-ai întrebat nimic?

— Ba da, unchiule, dar nu a vrut să-mi răspundă. Mi-a spus că o să-mi explice mai târziu. Asta este tot ce ştiu, jur!

Avocatul îşi pune la loc fularul. Înainte să iasă, se întoarce.

— Un ultim lucru, Arbella. Ţi-a spus cumva că este vorba de o afacere de familie?

Chipul tinerei se luminează.

— Da, aşa a spus! Acum îmi amintesc.

Victor şi Henri Dujeu se privesc lung, în tăcere.

— O afacere de familie? repetă Mathilde, care s-a hotărât să iasă la lumină. Victor, te rog, explică-mi ce e cu toată povestea asta aiuritoare!

14
FRUMOASA AMINA

— Am făcut o deschidere spre Bénédicte, anunţă Oscar din faţa oglinzii.

— Credeam că nu-ţi place de ea.

— Nu este aşa de urâtă, până la urmă. Are curul mare, dar în rest merge.

— Vrei să te culci cu ea?

— Ce întrebare mai e şi asta? Ai mai văzut ceva futabil prin hotelul tău de lux? Apropo, poate a venit momentul să-mi explici de ce suntem aici. M-am săturat de misterele tale.

— O să afli, nici o grijă. Pentru moment, ocupă-te de seara ta şi mai păstrează puţin testosteron pentru următoarele cuceriri.

— Am impresia că vorbeşti despre Amina...

Martin, care era în drum spre uşă, se întoarce şi-l priveşte fix în ochi.

— Nu. Nu vorbesc despre ea. N-o vei avea pe Amina.

— Ce?

Oscar este roşu de furie.

— Cine te crezi, băi, fraiere? N-ai satisfăcut niciodată o femeie! Întoarce-te la cărţuliile tale de rahat!

Martin îi zâmbeşte imperturbabil.

— Sunt sigur că performanţele tale sexuale sunt la fel de limitate ca vocabularul pe care îl posezi. Iar ceea ce consideri satisfacţie n-a fost decât simulare tristă. La revedere.

Iese din cameră cu paşi rapizi.

În timp ce rătăceşte pe străduţele din Ouarzazate, în căutarea hammamului, Martin îşi dă seama că toată lumea se uită la el. Înălţimea lui, tenul palid şi părul de foc îi fascinează pe marocani. Copiii sunt atât de şocaţi, încât uită să-l hărţuiască, aşa cum

obişnuiesc să se poate cu turiştii străini. Nici unul nu îndrăzneşte să-i ceară bani, se mulţumesc să se ia după el cu gurile căscate, formând un cortegiu de care Martin s-ar lipsi bucuros. Îi plac copiii, în general, dar cei de aici par sperioşi. Încearcă să vorbească, însă puştii îi răspund monosilabic, intimidaţi. Le dă un pachet de gumă de mestecat pe care îl găseşte într-un buzunar şi par fericiţi.

Amina iese de la hammam îmbrăcată cu o djellaba albă care îi pune în evidenţă tenul. Îl vede pe Martin în mijlocul copiilor, cu peste un cap mai înalt decât ei.

Uşor îngrijorată, se uită în jur. Ouarzazate este un oraş mic, unde toată lumea se cunoaşte cu toată lumea, iar reputaţia Aminei este nepătată până în prezent. La douăzeci şi trei de ani, nu are un iubit. Oamenii spun despre ea că este o fată serioasă şi muncitoare, poate chiar prea muncitoare. Nu a fost văzută niciodată în compania unui bărbat. Prin urmare, întâlnirea cu Martin atrage ca un magnet privirile tuturor. Ce treabă are Amina Agoujil cu blondul acesta înalt?

Simţindu-se spionată, îşi trage gluga pe cap.

— Haideţi cu mine, repede! îi şopteşte.

— Unde mergem?

— Nu vreau să fim văzuţi împreună prea mult.

— Vă este ruşine cu mine?

Amina râde.

— Nu, deloc! Patronul meu, domnul Sefrani, este foarte atent la respectarea deontologiei profesionale. Risc să-mi pierd locul de muncă.

— Şi unde am putea să ne ascundem?

— Propun să bem un ceai la restaurantul La Gazelle. Nu este departe de hotel şi nici de mine. Locuiesc lângă citadela Taourirt, pe route de Tienghir. Casa mea se vede de la hotel.

— Aha, da, am înţeles, răspunde Martin, deşi nu a priceput nimic.

— Avem o vizită programată la cetate, în aceeaşi zi cu soukul din Ouarzazate. Camera nevestei favorite este foarte frumoasă, iar zidurile sunt pline de cuiburi de berze.

— Ah, înţeleg...

— Am impresia că sunteţi fascinat, domnule Dujeu.

— În ciuda aparenţelor, chiar mă interesează. Pur şi simplu, trec printr-o stare de spirit aparte, care mă împiedică să-mi manifest interesul pentru lucrurile din jur.

— Trebuie să-mi spuneţi mai multe despre asta.

Un copil se apropie de ei cu mâna întinsă.

— Daţi-mi şi mie un dirham, daţi-mi şi mie un dirham!

Amina îl alungă rapid, fără răutate, ca şi cum ai goni un ţânţar.

Copilul o ia la goană.

— Ce i-aţi spus?

— Să ne dea pace. Uite, ne apropiem de cetate.

În depărtare, Martin distinge o mulţime de ferestre luminate şi masa sumbră a satului fortificat, sculptat în flancul colinei. Începe să se lase noapte. Cerul are o nuanţă bleumarin catifelată. Din loc în loc se văd stele. Pe lângă ei trec copii jucăuşi, iar grupurile de femei cu care se intersectează le aruncă priviri curioase. Toţi se grăbesc spre casă. Unii o salută pe Amina, recunoscând-o în ciuda glugii, iar ea înclină din cap şi murmură câteva cuvinte de răspuns, lungind pasul.

Lui Martin i-ar plăcea ca această plimbare la lumina lunii să se prelungească, să bântuie prin toate colţurile oraşului în compania frumoasei femei. Profilul ei elegant şi genele lungi îl fascinează, iar parfumul ei ambrat îl ameţeşte.

— Haideţi, mai repede, îl îndeamnă ea. Atenţie la trepte.

Martin, care nu vede nici o treaptă, înaintează încrezător, se împiedică de ceva şi cade cât este lung.

— Domnule Dujeu, sunteţi bine? V-aţi lovit?

Abia îi distinge silueta.

— Sunt bine, dar vă rog să nu-mi mai spuneţi „domnule Dujeu”. Am impresia că vorbiţi cu tata.

— Atunci, cum să vă spun? îl întreabă, nu fără o nuanţă ironică.

— Martin.

— Rămâi unde eşti. Vin să te caut.

Simte o mână caldă care o apucă pe a lui.

— Este cu adevărat beznă pe uliţa asta, dar eu sunt obişnuită. Nu-ţi face griji, nu te mai abandonez.

Martin uită că îl doare glezna şi strânge uşor acea mână, pe care ar vrea s-o ducă la buze.

În camera lui Martin, Victor Dujeu se aşază la biroul fiului său şi trage adânc aer în piept. Se gândeşte la întâlnirea pe care tocmai a avut-o cu domnul Rabagny, directorul liceului.

— Fiul dumneavoastră este un mister, maestre Dujeu. Destul de disciplinat, câtuşi de puţin scandalagiu, dar complet dezinteresat de programa şcolară, cu excepţia filosofiei, la care străluceşte. Este un caz straniu. Ţineam neapărat să vă văd, pentru că absenţa lui subită mi se pare bizară. Am vrut să mă asigur că sunteţi la curent.

— Vă mulţumesc. Puteţi să-mi daţi scrisoarea de care mi-aţi spus?

— Cea pe care mi-a trimis-o? Desigur. Poftiţi.

— Voi încerca să rezolv cât mai repede acest mister.

— Chiar a plecat din cauza unei afaceri de familie?

— Nu ştiu de ce a plecat, domnule Rabagny. Trebuie să-l găsesc.

Următoarea destinaţie a lui Victor Dujeu este Marguerite Duval, care îl aşteaptă cu lacrimi în ochi.

— Oh, Victor, mă tem pentru copiii noştri! Unde sunt? De ce au plecat? Poate că ar trebui să anunţăm poliţia!

— Nu, nici gând. Nu vă faceţi griji, Marguerite. O să-i găsesc. Spuneţi-mi ce v-a zis Oscar când a plecat. Poate mă ajută.

Marguerite îşi tamponează ochii înroşiţi cu o batistă impregnată în apă de trandafiri.

— Mi-a spus că pleacă să se vadă cu o fată.

— O fată?

— Aşa a pretins. Ştiţi, lui Oscar îi place să facă pe marele cuceritor. Vârsta, ce să facem? Mi-am închipuit că o să doarmă în altă parte duminică seara şi că o se întoarcă a doua zi. Dar, când luni n-a venit, am început să mă îngrijorez şi v-am sunat, sperând că este cu Martin. Nu îi stă în fire să dispară aşa, probabil că a suferit influenţa fiului dumneavoastră. Sunt foarte apropiaţi, îl admiră pe Martin, să ştiţi.

Dintr-odată se aude o voce subţirică:

— Este adevărat! exclamă Delphine Duval. Mi-a spus de multe ori că Martin Dujeu va deveni un scriitor celebru.

Până la urmă, Victor sună la Éditions Rive Gauche, unde e trecut de la o secretară la alta până ajunge la un anume Roland Argençon, al cărui ton pedant îl calcă pe nervi.

— Sunteţi tatăl lui Martin Dujeu?

— Da.

— Ah, aţi sunat la ţanc. Mi-aţi putea spune, vă rog, unde se află fiul dumneavoastră?

— Nu ştiu, stimate domn! Nu ştiu unde este Martin. Am ascultat mesajul telefonic pe care mi l-aţi lăsat şi v-am sunat în speranţa că ştiţi ceva.

Tăcere la celălalt capăt al firului.

— Ah, înţeleg, face redactorul prudent.

— La ce contract faceţi referire în mesaj?

— La cel pentru romanul lui.

— Ce roman?

Tăcere, din nou.

— Nu ştiaţi că fiul dumneavoastră a scris un roman şi că editura noastră i-a propus să-l publice?

— Nu! răspunde Victor Dujeu nervos.

Tăcere jenată.

— Poate că nu mai locuiţi împreună...

— Fiul meu v-a informat despre intenţia lui de a pleca? îl întrerupe avocatul, ignorându-i ultimul comentariu.

— Mi-a trimis manuscrisul, aşa cum a promis, cu o notiţă în care scrie că se întoarce peste vreo zece zile.

— Atât?

— Da, atât.

— Nu v-a spus unde pleacă?

— Nu.

— Atunci, de ce v-a lăsat acel mesaj?

— Pentru că ne-am hotărât să-i publicăm cartea şi avem nevoie urgent de semnătura lui pe contract.

— O să-l informez când dau de el, puse capăt sec Victor Dujeu discuţiei.

Aşezat la biroul fiului său, cu capul în mâini, Victor îşi scormoneşte creierii. Se gândeşte la romanul acela misterios care urmează să apară. Ar plăti o sumă frumoasă ca să citească manuscrisul lui Martin. Acesta era, aşadar, secretul său, motivul pentru care se încuia în cameră cu orele. Zgomotul maşinii de scris care parcă nu se mai oprea. Nu lucra la disertaţii pentru şcoală, ci la un roman.

Dintr-odată, în minte îi apar cuvintele lui Kerstin, puternic şi clare ca şi cum ar fi fost în cameră, lângă el: „Vezi tu, Victor Dujeu, această creatură mică din braţele mele va deveni un om admirabil, care ne face pe amândoi mândri de el". Îi răspunsese cu o glumă. Martin urla la sânul ei, larvă permanent flămândă de numai câteva zile. Kerstin s-a mândrit întotdeauna cu fiul ei, chiar dacă nu a apucat să-l cunoască prea bine. Astăzi, pentru prima dată, Victor este şi el mândru, incredibil de mândru de acest fiu despre care cunoaşte atât de puţine lucruri.

Pune mâinile cu palmele în jos pe suprafaţa biroului. Aici, Martin şi-a scris cartea în secret, singur.

Biroul este neted şi ordonat. Miroase a lac pentru lemn. Victor priveşte cele şase sertare. Deschide unul la întâmplare şi găseşte o pereche de ochelari. Cel de dedesubt este gol, cu excepţia câtorva agrafe de hârtie şi a unei radiere. Un alt sertar conţine hârtie şi plicuri, alte două sunt pline de stilouri, pixuri, lipici, foarfeci, role de scotch şi cărţi poştale. Unele datează din copilăria lui Martin. Victor citeşte amuzat o carte poştală pe care i-a trimis-o fiului său

când împlinise şapte ani de la New York, unde fusese nevoit să plece în delegaţie.

Găseşte ceea ce caută în ultimul sertar, încuiat cu cheia, pe care îl forţează rapid. În interior, catalogul firmei de voiaj MarocTours, lăsat deschis la pagina despre Ouarzazate. Martin a încercuit cu pixul hotelul Safir, cel mai luxos pare-se.

Cu catalogul în mână, se repede în salon şi înşfacă telefonul.

— Safir Ouarzazate, bună ziua.

— Bună ziua. Aş dori să ştiu dacă aveţi un client pe nume Martin Dujeu.

— Un moment.

Din receptor se aud paraziţi.

— Da, dar e plecat din hotel.

— Domnul Oscar Duval este şi el la dumneavoastră?

— Da, dar lipseşte şi el. Vreţi să le lăsaţi un mesaj?

— Nu, nu este nevoie. Vă mulţumesc.

Victor închide şi îşi sună imediat secretara.

— Agnès, ce am mâine-dimineaţă? Ah, da. Şi mâine după-amiază? Am înţeles. Bun, vă rog să anulaţi totul. Vă descurcaţi cumva. Apoi, cumpăraţi-mi un bilet doar dus până la Ouarzazate, în Maroc. Cât mai repede posibil. Rezervaţi-mi o cameră la hotelul Safir pentru o noapte. Dacă cei de la hotel pun prea multe întrebări, spuneţi-le că este vorba de o afacere de familie. Este în legătură cu Martin. Vă sun când ajung acolo. Cred că mă întorc în două zile, dar n-aş putea spune precis. Mulţumesc, Agnès.

Închide şi se întoarce în camera fiului său.

— Acum, între noi doi, Martin, spune cu voce tare şi aşază catalogul la locul lui, în sertar.

Urcă şirul de trepte ţinându-se în continuare de mână.

— Am ajuns, îl informează Amina.

Ies într-o piaţă bine luminată, unde, de partea cealaltă, străluceşte firma luminoasă a unui restaurant.

— N-o să vă facă probleme patronul dacă suntem văzuţi împreună aici?

— Nu, aici sunt ca acasă. Proprietarul restaurantului este şi gazda mea, un prieten foarte bun. Domnul Sefrani nu s-ar aventura niciodată până în partea asta a oraşului!

Îi dă drumul la mână. Ar fi vrut să i-o ţină în continuare, dar e prea timid ca să insiste. O urmează în interiorul restaurantului.

Localul este plin, mai ales de spanioli care vorbesc tare între ei şi râd zgomotos. Au invadat toate separeurile, inclusiv pe cele mai retrase, unde Amina sperase să se aşeze cu Martin. Schimbă câteva cuvinte în arabă cu un chelner care ridică din umeri neputincios.

Deconcertată, rămâne în picioare fără să spună nimic.

— E vreo problemă? întreabă Martin.

— Spaniolii nu par dispuşi să plece prea curând.

— Ce facem?

— Voiai să-mi vorbeşti, nu?

— Da.

— E clar că ăştia o să chefuiască toată noaptea. E imposibil să găsim o masă liniştită. Nu ştiu unde am putea să mergem.

— Haidem înapoi la hotel, propune el.

— Nici gând. Personalul m-ar repera imediat şi m-ar turna la patron.

— Sunteţi terorizată de acest domn Sefrani.

— Este şeful meu, domnule Du... pardon, Martin. Nu pot risca să-mi pierd locul de muncă.

— Înţeleg. Îmi cer iertare.

Spaniolii au ridicat volumul cu un grad şi bat fericiţii cu pumnii în mese.

Amina îl ia hotărâtă de braţ.

— Asta este! exclamă. Hai să mergem.

— Unde?

— La mine acasă, unde altundeva?

— La dumneavoastră?

Ies din restaurant, cotesc la dreapta, apoi fac dreapta din nou şi urcă o scară. Sus, se vede o uşiţă. Tânăra scoate o cheie din buzunar şi descuie.

— Intraţi! Dar scoateţi-vă pantofii.

Foarte puţini bărbaţi i-au trecut pragul şi încă şi mai puţini au rămas peste noapte. Amina s-a îndrăgostit o singură dată, platonic, de un francez, la Paris, în timpul studiilor. A venit câteva zile la Ouarzazate când ea a început să lucreze, dar apoi dragostea lor s-a disipat cu timpul. După aceea a avut o relaţie cu un băiat din oraş cu care a fost pe punctul să se mărite, dar a ales, în ultima clipă, singurătatea.

Părinţii ei locuiesc la Fès, aşa că îi vede rar. Fiica cea mai mică a unei familii cu opt băieţi, a fost crescută într-un spirit independent şi descurcăreţ. Cu toate acestea, singurătatea o apasă uneori. Când se întoarce obosită după o zi de lucru şi urcă în micul ei apartament care domină oraşul, după o masă uşoară la La Gazelle (de obicei, un castron de *harira* şi câteva fructe), simte un gol în suflet. Nu-i place să se gândească la viitor şi nu poate să accepte ideea că va trăi toată viaţa la Ouarzazate, plimbând turişti pentru un salariu modest, împrietenindu-se cu oameni care stau câte zece zile şi pe care n-o să-i mai vadă niciodată. Câteodată, se gândeşte la surorile ei, Latifa, Fatima şi Khadidja, căsătorite şi devenite mame cu mai mulţi copii fiecare, trăind la Fès sau la Marrakech. Acesta va fi şi drumul ei, oare? I se pune destul de frecvent întrebarea de ce nu s-a măritat încă. Nu a găsit sufletul pereche, deşi candidaţii nu lipsesc. Ştie că

este frumoasă, o vede în ochii occidentalilor care vin să-şi petreacă vacanţele la hotelul Safir. Citeşte invidia şi gelozia în ochii soţiilor acestora, dar nu este vanitoasă. Îşi acceptă aspectul aşa cum ar fi acceptat să arate altfel. Uneori îşi spune că, poate dacă ar fi fost mai puţin drăguţă, ar fi avut mai mult şanse la adevărata fericire.

În realitate, Amina nu aşteaptă decât un lucru, deşi nu crede în el decât pe jumătate: că într-o zi se va putea întoarce la Paris, în oraşul care a fascinat-o întotdeauna. Acolo este locul unde ar vrea să trăiască. Îşi iubeşte ţara, puritatea munţilor Atlas, plantaţiile de palmieri fertile şi pline de viaţă, aromele bogate ale mirodeniilor din souk, dar îşi doreşte să trăiască la Paris, în miros de gaze de eşapament şi ambuteiaje. Ar fi putut să plece mai demult, să lase baltă MarocTours cu tot cu domnul Sefrani, să-şi ia bilet de avion şi să se ducă în Franţa, dar nu a îndrăznit. Parisul o impresionează, se simte mai în siguranţă în mijlocul deşertului decât pierdută pe Champs-Élysées.

Martin Dujeu pare să umple toată camera, atât este de mare. Se uită pe fereastră, admiră prin *moucharabieh* luminile oraşului.

Amina aşază tava cu ceai pe măsuţa joasă.

— E gata, anunţă.

Tânărul se întoarce.

— Vino, ia loc.

Se regăseşte în faţa ei, privindu-i mâinile brune care toarnă ceai după moda locală, cu ceainicul ridicat foarte sus.

— Mulţumesc.

— Te ascult, începe Amina. Cum te pot ajuta?

Martin ia o gură din lichidul fierbinte şi dulce.

— Este foarte simplu, îi răspunde după ce lasă paharul pe masă, vreau să mă ajutaţi să-mi găsesc mama.

— Mama ta? Este aici?

— S-ar putea să fie. Nu sunt sigur, dar trebuie să pornesc în căutarea ei şi numai dumneavoastră mă puteţi sprijini.

Amina îl priveşte fără să înţeleagă nimic.

— Ce caută mama ta aici? Te-a părăsit?

— Nu ştiu.

— De când ai pierdut legătura cu ea?

— De şaisprezece ani.

— Nu înţeleg mare lucru din povestea asta, domnule Duj... Martin. Chiar nu pricep nimic.

— Daţi-mi voie să vă explic.

Îl aşteaptă răbdătoare să-şi găsească cele mai potrivite cuvinte, dar nimic. Îl priveşte tot mai intrigată. De afară, din stradă, se aud glumele şi hohotele de râs ale spaniolilor. Martin îşi caută în continuare vorbele, iar ideile i se învălmăşesc în cap, neştiind de unde să înceapă.

Se ridică şi face câteva ture prin încăpere. Amina îl urmăreşte tăcută. Apoi se întoarce şi se aşază lângă ea, suficient de aproape ca să-i simtă parfumul şi mirosul părului. Îşi scoate ochelarii, şi ochii lui albaştri se întrepătrund cu ochii ei negri. Se devorează îndelung din priviri, ţinându-şi respiraţia, cu inima în gât. Lui Martin i-ar fi suficient să aplece capul doar câţiva centimetri şi să o sărute, iar Amina ar răspunde cu plăcere când buzele li s-ar uni.

— Uitaţi-vă bine la mine, reuşeşte să articuleze într-un final. Semăn ca două picături de apă cu mama. Aţi văzut vreodată o femeie blondă care arată la fel ca mine?

Fata neagă din cap, tulburată de ochii albaştri, de chipul lui atât de apropiat.

— Bine, o să vă povestesc istoria vieţii mele. Nu ştiu dacă o să mă credeţi. După aceea, îmi spuneţi dacă mă puteţi ajuta.

Nu îşi pune la loc ochelarii, preferând să o lase deocamdată într-o ceaţă vagă, ca să nu-şi piardă concentrarea, şi începe să vorbească.

15
CONVERSAŢIE CU DOAMNA BAZIN

Pe la zece seara, Martin se întinde pe spate, pe marginea piscinei iluminate de câteva reflectoare puternice. Oscar nu este în camera lui, dar nu-i vine greu să ghicească că se afla, cel mai probabil, în camera lui Bénédicte Lucchini.

Piscina este pustie. Un chelner vine să-l întrebe dacă doreşte ceva.

— Nu, mulţumesc, şopteşte Martin.

Omul dispare în noapte.

Admiră apa verde în care se reflectă luna. Deasupra undelor are loc un adevărat balet al insectelor.

Amina l-a ascultat de la început până la final, concentrată, serioasă, cu bărbia sprijinită în pumni. La sfârşit, s-a ridicat în picioare şi l-a privit în tăcere cam un minut, făcându-l să se întrebe dacă îl consideră nebun sau dacă o să râdă de el. A rostit însă următoarele cuvinte, pe care nu le va uita niciodată:

— Cred că povestea ta este magică. Ceea ce am auzit m-a fermecat şi m-a uluit. Sunt gata să fac tot ce-mi stă în puteri ca să te ajut să-ţi regăseşti mama. Promit.

Sări stângaci spre ea, pentru că nu vede mare lucru fără ochelari, şi o luă în braţe. Speriată, fata se încordă şi îl împinse blând, dar ferm la o parte. Jenat, începu să-şi caute ochelarii, dând peste mobile, până când ea se milostivi şi i-i dădu.

— Chiar eşti miop...

Din nou acel zâmbet care i se părea seducător.

— Vii în expediţia de mâine? îl întrebă, ca să-l facă să se relaxeze.

— Unde mergem?

— La Zagora, prin valea râului Drâa. Zagora este poarta deşertului. Apoi o să vizităm o oază.

— Vin, cum să nu.

— Şi domnul Duval?

— Cred că şi pe el îl va interesa.

— Ei bine, înseamnă că vom fi cinci. Doamna Bazin şi domnişoara Lucchini s-au înscris deja.

Se lăsă tăcerea. Se pierdură din nou unul în ochii celuilalt.

— Pe mâine... Martin, se bâlbâi Amina, traversată brusc de un val de emoţii.

Martin îşi puse ochelarii.

— Pe mâine, Amina.

Deschise uşa, lăsând să intre o briză plăcută care îi umflă pletele şi veşmântul, permiţându-i să ghicească formele unui trup ferm şi voluptuos.

Îşi strânseră mâinile, iar contactul epidermelor produse o mică descărcare electrică. Amina tresări, însă nu-şi retrase mâna. Până la urmă, Martin îi dădu drumul şi porni în jos pe scări.

Când se pregătea să se ridice, ca să se ducă în cameră, Martin aude zgomote de paşi venind din spate. Recunoaşte silueta masivă şi mersul greoi al doamnei Bazin. Se ridică în picioare, iar femeia trece prin faţa lui şi se trânteşte pe un şezlong.

— Bună seara, doamnă.

Femeia ridică ochii spre acea voce care vine din beznă, apoi îl recunoaşte.

— Bună seara, tinere.

Martin dă să plece, când observă că bătrâna respiră cu dificultate. La lumina tremurătoare a reflectoarelor din piscină, chipul ei pare congestionat.

Ezită, apoi se apropie de ea.

— Pot să vă ajut cumva?

Femeia tresare.

— De ce credeţi că aş avea nevoie de ajutor? îi răspunde în felul ei morocănos. Nu vreau decât să fiu lăsată în pace. Atât şi nimic mai mult.

— Mă scuzaţi. Mă retrag. Bună seara.

Se îndreaptă spre hotel.

— Staţi, aşteptaţi! strigă dintr-odată bătrâna pe o voce sugrumată.

Martin încremeneşte.

— Rămâneţi cu mine, vă rog.

Se aşază lângă şezlong şi aruncă o privire plină de compasiune la gleznele şi gambele umflate ale femeii, care gâfâie cu mâna pe pieptul masiv.

— Vârsta este de vină, nu vă speriaţi. Aşa păţesc în fiecare seară.

— Vreţi să beţi ceva?

— Mulţumesc, nu. O să-mi treacă. Privindu-l cu atenţie, adaugă: Sunteţi foarte politicos pentru un tânăr. Ceea ce nu se poate spune despre prietenul dumneavoastră.

— Are alte calităţi, zâmbeşte Martin.

Respiraţia bătrânei s-a mai liniştit. Martin îi studiază chipul de hipopotam transpirat, gura cărnoasă şi fruntea îngustă.

— Aţi mai fost aici? îl întreabă.

— Nu.

— Nici eu, deşi călătoresc mult. Îmi place locul.

— Şi mie.

— Dumneavoastră, de fapt, vă place ghida aceea drăguţă.

Martin simte cum se înroşeşte.

— Cine?

— Nu faceţi pe niznaiul. Ghida, Amina.

Martin fixează apele de smarald ale piscinei.

— Da, îmi place, răspunde ezitant.

— Şi ea vă place.

— De unde ştiţi?

Hipopotamul rânjeşte larg.

— Pentru că sunt o creatură bătrână, care a văzut multe.

Martin clipeşte des, uimit de această revelaţie.

— Sunteţi sigură?

Dar femeia începe să respire lent, cu ochii închişi.

— Dumnezeule, cât sunt de obosită! Probabil din cauza înălţimii. Vreau să fiu în formă mâine, când micuţa ne duce să vizităm oaza.

— Vreţi să vă conduc în camera dumneavoastră?

— Nu, o să rămân aici, să mă odihnesc.

— Noapte bună, doamnă Bazin. Pe mâine.

— Noapte bună, tinere. Cum te numeşti, cred că am uitat?

— Dujeu.

— Nu, prenumele.

— Martin.

— Noapte bună, Martin. Îţi mulţumesc că ai stat puţin cu baba enervantă care sunt.

Martin urcă la el în cameră şi face un duş. Pe la ora unsprezece, trage perdelele şi aruncă o privire afară. Doamna Bazin este tot pe marginea piscinei, înfundată în şezlong. I se face milă pentru această femeie rămasă singură la o vârstă înaintată.

Apoi, pe deasupra copacilor, vede citadela unde locuieşte Amina scăldată în lumina lunii. Cu un mic efort, reuşeşte să distingă fereastra minusculă a sufrageriei fetei, încă luminată, agăţată pe coasta dealului ca o steluţă luminescentă.

Ce face Amina acum? Se gândeşte la el, la acea emoţie care i-a cuprins pe amândoi, în intimitatea micului apartament? Sau se gândeşte la misiunea pe care i-a încredinţat-o, la femeia blondă de patruzeci de ani care habar n-are că fiul ei i-a găsit urma, la şaisprezece ani după dispariţie?

Martin s-a trezit devreme, în trilurile păsărilor la fereastra sa. Cerul degajat anunţă o zi însorită, la fel ca precedenta.

Coboară la restaurant, unde câteva mese lungi formează un bufet opulent pentru micul dejun. Un grup de belgieni, îmbrăcaţi în pantaloni indecent de scurţi, espadrile şi cămăşi înflorate se îndoapă cu clătite cu miere – specialitatea casei.

Martin se salută cu cuplul Clément.

— Mergeţi în excursie? îl întreabă Diane.

— Da.

— Noi nu mergem, mă simt puţin obosită.

Îşi aşază mâna protector pe burta rotundă.

— Ah, face Martin întrebându-se cum poţi iubi genul acesta de femeie, palidă, insipidă, tunsă cuminte, cu ochi decoloraţi şi păr tasat.

E plin Parisul de ele. Cu toate acestea, n-ar putea spune că este urâtă, doar că nu are personalitate. Amina a trezit în el atracţia nordicului pentru senzualitatea Sudului: atracţia pentru tenul mat, pentru ochii negri şi părul de abanos.

În timp ce îşi mănâncă micul dejun o vede trecând pe lângă el, ca un zombi, pe Bénédicte Lucchini. Tânăra are ochii roşii şi chipul palid. Pare atât de zguduită, încât se întreabă dacă nu cumva Oscar a comis ireparabilul. Acesta din urmă îşi face şi el apariţia, fluierând nonşalant. Se aşază în faţa lui Martin, cu o expresie misterioasă pe chipul pufos.

— Salut, Dujeu.

— Salut, Duval.

— Ai dormit bine?

— Foarte bine.

Martin atacă a treia clătită.

— Nu mă întrebi cum mi-am petrecut noaptea?

— Nu, n-am nevoie.

— De ce? se indignează Oscar.

— Pentru că tocmai am văzut-o trecând pe victima ta. Nu mi-a lăsat impresia unei fete satisfăcute.

— Minţi!

— Deloc. Părea dărâmată.

— Visezi! Nu se mai sătura de mine, era dezlănţuită, a trebuit să fug la şase dimineaţa, parcă voia să mă omoare. N-am văzut niciodată aşa ceva...

La masa de alături, familia Clément, aparent afundată în ziarele dimineţii, trage intens cu urechea. Urechile clăpăuge ale lui Édouard Clément s-au înroşit, iar umerii soţiei sale tresaltă pe sub eşarfa Hermès.

Martin ridică din sprâncene.

— După părerea mea, cred că regretă.

— N-are cum, bătrâne. Era nebună de fericire. A petrecut cea mai frumoasă noapte din viaţa ei, ascultă-mă bine!

Însă Martin nu mai e atent, căci Amina tocmai şi-a făcut apariţia. Se apropie de mese şi, ca de obicei, salută pe toată lumea. Când ajunge lângă ei, vede că este trasă la faţă şi are cearcăne grele.

— Bună dimineaţa, murmură aproape inaudibil.

— Terminăm de mâncat şi suntem gata de drum! Abia aşteptăm să vedem Zagora! strigă Oscar entuziast.

Amina îl priveşte pe Martin şi îşi muşcă buza de jos.

— Trebuie să vă informez că...

— Ce e, ce s-a întâmplat? o întreabă lăsând furculiţa pe marginea farfuriei.

— Doamna Bazin...

— Ce mai vrea bătrâna pisăloagă? intervine şi Oscar.

— A murit, anunţă Amina cu vocea sugrumată.

— A murit? repetă Martin incredul.

— A crăpat baba, se hlizeşte amicul lui. Să vezi Ouarzazate şi apoi să mori! Ce fază tare!

Râsul i se opreşte brusc, sub privirea oripilată a Aminei.

Martin îi face semn să se aşeze lângă ei.

— Povestiţi-ne.

— Femeia de serviciu a găsit-o moartă, în camera ei, în dimineaţa aceasta. A murit în somn. Stop cardiac.

Martin îşi aminteşte ultima imagine cu bătrâna pe şezlong, privind piscina de una singură, în răcoarea nopţii.

— Am stat mult de vorbă cu ea, spune Amina. Chiar ieri am băut un ceai împreună, la prânz. Mi se părea simpatică, bătrâna doamnă...

Tace câteva secunde, urmărind agitaţia din jur, sosirea altor clienţi bronzaţi şi bine-dispuşi la micul dejun.

— Ce ciudată este viaţa! Când cineva moare, te aştepţi ca timpul să se oprească, dar nu, totul continuă ca mai înainte. Majoritatea oamenilor nu ştiu că cineva şi-a dat sufletul în timpul nopţii. Şi chiar dacă ar afla-o, situaţia nu s-ar schimba deloc. Viaţa îşi urmează cursul.

Se ridică brusc.

— Ce s-a întâmplat? o întreabă Martin îngrijorat.

— Domnul Sefrani. Trebuie să plec. Vă aştept afară. Ne vedem mai târziu.

Dispare.

Un bărbat brunet, cam de cincizeci de ani, îmbrăcat cu un costum deschis la culoare, cu un dosar în mână se opreşte în dreptul mesei lor şi îi salută înclinându-se.

— Domnii Duval şi Dujeu? Numele meu este Mustafa Sefrani, directorul MarocTours la Ouarzazate. Aş vrea să vă prezint scuzele mele pentru acest incident îngrozitor, sperând că nu vă strică şederea la noi.

— Care incident?

— Decesul acelei doamne, Bazin.

— De ce vă cereţi scuze? Aţi omorât-o dumneavoastră? îl ironizează Oscar.

Domnul Sefrani îl priveşte fără să înţeleagă, apoi continuă pe aceeaşi voce mieroasă:

— Ştiţi, aşa ceva nu mi s-a întâmplat în douăzeci de ani de când practic această meserie. Trebuie să mă ocup acum de repatrierea cadavrului, ceea ce este destul de dificil. Mai ales pe căldura asta! Încă o dată, scuzele mele, domnilor! Şi distracţie plăcută în continuare!

Se duce la masa familiei Clément, care freamătă de curiozitate să afle motivul şuşotelilor din jur.

— Ce tip sinistru! bombăne Martin.

— Totuşi, biata bătrână... oftează Oscar.

— Ai fost foarte urâcios cu ea. Te-ai plâns mereu că nu se mişcă destul de repede, că se băşea tot timpul şi că enerva pe toată lumea.

Oscar se ridică, puţin ruşinat.

— Acum înţeleg de ce ai văzut-o pe Bénédicte aşa de îndurerată. Mă duc să stau de vorbă cu ea...

Astfel, Martin rămâne singurul client pentru excursia Aminei din acea dimineaţă.

Când ei ajung la Zagora şi pornesc spre deşert, avionul lui Victor Dujeu decolează de pe aeroportul Roissy-Charles-de-Gaulle.

De la decesul lui Kerstin, Victor Dujeu detestă să zboare, dar uneori obligaţiile profesionale nu-i lasă loc de întors. Dispreţuieşte în sinea lui această epocă în care totul se desfăşoară atât de rapid, încât trebuie să te deplasezi dintr-un punct în altul al planetei în cel mai scurt timp. În timp ce avionul se ridică, el se întreabă ce-i va spune lui Martin. Cum să-l abordeze? Cum să-i ceară explicaţii despre această fugă şi despre misterioasa afacere de familie? Mai mult, care familie? Martin nu are decât un tată, o bunică, un unchi, o mătuşă, trei veri şi cei doi bunici suedezi. Kerstin a fost singură la

părinţi. La ce familie s-a referit fiul său? De ce şi pentru cine a plecat aşa, în grabă? Şi de ce la Ouarzazate? Victor clatină din cap, perplex. Undeva în sufletul lui îşi face loc un presentiment obscur, o intuiţie atât de incredibilă, atât de absurdă, încât nu îndrăzneşte s-o lase să iasă la suprafaţă. O voce mică în ureche, un susur care îl bântuie, fără voia lui, ziua şi noaptea, de şaisprezece ani.

Ca să scape de această senzaţie, îşi ia servieta, scoate câteva dosare şi se pune pe lucru.

Când aparatul se pregăteşte să aterizeze la Fès, de unde va trebui să ia alt zbor, Victor încetează să mai înăbuşe acel murmur surd, se lasă acaparat, îi dă frâu liber până când în minte, în locul bănuielii reprimate, îi apare o întrebare concretă.

Şi dacă, într-un fel sau altul, Martin a regăsit-o pe Kerstin?

16
ZAGORA

Martin şi Amina fac prima parte a drumului în tăcere. Tânărul admiră peisajul care se derulează sub ochii lui, fermecat de culorile văii stâncoase cu o geologie aproape lunară, cu straturi negre, maronii sau chiar bleumarin-închis, spre mov în unele locuri. Şoseaua sinuoasă urcă în munte cu serpentine pe care şoferul, Ahmed, le abordează cu profesionalism.

Amina, care cunoaşte peisajul pe dinafară, căci face acest traseu de mai multe ori pe lună, se bucură de răgaz. De obicei îi întreţine pe turişti cu glume, informaţii şi răspunsuri la întrebări. Decesul doamnei Bazin a întristat-o şi i-a tăiat pofta de conversaţie.

Când trec prin defileul de la Tizi-n-Tinifift se hotărăşte în sfârşit să rupă tăcerea.

— Vreţi să ne oprim pentru o fotografie? Vederea de aici este fantastică.

— Nu am aparat de fotografiat, dar mi-ar face plăcere să admir peisajul.

Amina îi face semn lui Ahmed să oprească şi coboară amândoi din minibus. Din spatele unor stânci ies doi copii care pândeau turiştii cu şopârle mari ţinute în lesă, ca nişte câini.

În timp ce admiră crestele albe ale munţilor Anti-Atlas, Amina îl anunţă strigând ca să acopere vântul puternic:

— M-am gândit la ce vom face pentru a vă regăsi mama.

În ciuda aspectului agreabil al tinerei în uniformă din faţa lui, Victor Dujeu nu reuşeşte să-şi mascheze exasperarea:

— Cum adică, avionul este în pană?

— Da, domnule, îmi pare rău, dar cursa de astăzi cu Ouarzazate este suspendată din motive tehnice.

— Este patru şi jumătate. Trebuie să ajung acolo în seara asta. Doar nu vreţi să-mi spuneţi că sunt obligat să aştept până mâine!

— Din păcate, domnule, nu avem altă soluţie. Vom suporta cheltuielile suplimentare şi vom anunţa hotelul Safir că întârziaţi. Nu sunteţi singurul pasager în această situaţie. Acum, vă rog să vă alăturaţi celorlalţi pentru transferul la hotelul Splendid, unde veţi rămâne peste noapte.

Furios, tremurând de nervi, Victor Dujeu se îndreaptă spre grupul de turişti care aşteaptă autobuzul.

— Ce aventură! exclamă o tânără brunetă în direcţia prietenului ei.

— Am auzit că oraşul Fès este superb, îi răspunde acesta.

Par încântaţi de oprirea neprevăzută.

Victor Dujeu se mai calmează când descoperă că din grup fac parte şi patru manechine foarte frumoase. Arogantă şi tensionată, redactoarea revistei care le-a angajat să pozeze bombăne în americană contra acestei încurcături care riscă să-i compromită reportajul de modă la Ouarzazate. Încearcă să domolească entuziasmul „fetelor” ca o educatoare severă în faţa unor liceene neastâmpărate.

Fascinat de viziunea acelor gazele obraznice de un metru optzeci, avocatul uită un moment de misiunea care l-a adus în Maroc, de Martin, de escala neprevăzută şi de amanta curentă, Estelle. Unul dintre fotomodele îi reţine în special atenţia. Roşcată, cu pielea lăptoasă, i-a citit gândurile şi îi adresează ocheade îndrăzneţe dându-şi coate cu prietenele ei.

— Am putea porni de la verificarea tuturor hotelurilor din Ouarzazate. Sunt vreo douăzeci. Va fi complicat, dar măcar vom exclude o pistă.

Minibusul coboară spre Agdz, în valea râului Drâa, şi peisajul se modifică. Muntele arid, haosul geologic se transformă în plantaţii de palmieri luxuriante, verzi, presărate cu *ksour*-uri, sate fortificate cu ziduri de culoare ocru şi turnuri crenelate.

— Ideea e bună, îi răspunde Martin. Dar trebuie să începem imediat ce ne întoarcem. Dacă mama încă este aici, nu am de unde să ştiu cât intenţionează să mai rămână. Nu avem timp de pierdut.

— Te-ai gândit să încerci la Safir?

— Sigur, imediat ce am ajuns. Hotelul nu e mare, aşa că mi-am dat repede seama că nu era acolo.

Aminei îi revin reflexele profesionale:

— Iată satul fortificat Tamnougalt, acolo, pe malul celălalt al fluviului. Este foarte bine conservat, spre deosebire de majoritatea celorlalte, dintre care multe au ajuns într-o stare jalnică. Se topesc precum zăpada la soare. Totul se năruie, totul redevine ţărână. Sunt făcute din chirpici, înţelegi? Din cărămizi de pământ bătătorit şi uscat la soare. Când plouă mai tare, se prăbuşesc porţiuni întregi.

— Trist.

— Da, e trist. Vrei curmale? Putem cumpăra direct de la producător. Sunt cele mai bune.

Coboară din nou din minibus şi se afundă printre copaci, într-o fantastică, verde, prospeţime.

— Uite aici, îi spune Amina întinzându-i un coşuleţ plin de curmale. Să nu mănânci prea multe, pentru că avem rezervare la restaurant, la Zagora.

Orăşelul nu prea are nimic de spus, cu excepţia faptului că reprezintă ultima etapă înaintea intrării în deşert. Cu toate acestea,

pe Martin îl amuză un panou pe care scrie „Tombuctu: 52 de zile pe cămilă”.

În timpul mesei, la restaurantul La Rose des Sables, ghidul unui grup de turişti germani îi face cu mâna Aminei.

— Îl cunoşti?

— Da, ne cunoaştem toţi pe aici. Lucrează la hotelul Essada, tot în Ouarzazate. Preferă grupurile germane.

— Vrei să-l întrebi dacă a văzut-o pe mama?

Tânăra se ridică şi se apropie de colegul ei. Bărbatul îl priveşte pe Martin cu ochii măriţi de uimire în timp ce discută cu Amina, negând categoric din cap.

Băiatul suspină. Se simte obosit. Drumul l-a epuizat şi îi este groază să se gândească la retur.

— Eşti cam deprimat, îi spune ghida aşezându-se la loc.

— Mă întreb dacă nu am făcut o greşeală venind aici.

— Măcar nu poţi spune că nu ai încercat.

— Măcar te-am cunoscut pe tine.

— Şi eu pe tine.

— Mai mergi pe la Paris, din când în când?

— Nu. Eu nu am vacanţe.

— Pentru că turiştii sunt tot timpul în vacanţă?

Fata râde.

— Cam aşa ceva. Se uită la ceas. E timpul să mergem. Aziz ne aşteaptă.

— Cine e Aziz?

— Şeful satului din oază.

Minibusul iese din şoseaua principală şi se angajează pe un drumeag neasfaltat. Pe măsură ce coboară spre sud, Martin remarcă pielea tot mai întunecată a oamenilor, mai toţi îmbrăcaţi în straie negre. Femeile poartă bijuterii bogate, aurii, ca şi cum s-ar duce la o petrecere, pe când, de fapt, îşi văd de treburile lor zilnice – cositul, culesul, îngrijitul animalelor – cu copiii agăţaţi în spinare. Nu li se văd decât ochii negri, curioşi, urmărind minibusul.

Plantaţiile întinse de palmieri lasă loc unei uriaşe întinderi deşertice, pline de bolovani.

— Priveşte, îi spune Amina, primele dune ale deşertului. Oaza se află chiar de partea cealaltă a frontierei algeriene, la numai patruzeci de kilometri.

Căldura s-a intensificat simţitor.

— În plină vară devine insuportabil de cald.

Martin zăreşte în depărtare două dune uriaşe de nisip auriu, identice cu cele pe care le-a văzut pe afişele publicitare de la Paris, galbene, pe fundalul cerului azuriu. Două cămile urmate de un bărbat în dejellaba albastră se îndreaptă către ei. Bărbatul schimbă câteva cuvinte cu ghida.

— Iată un „om albastru", îi explică ea lui Martin. Face parte din neamul tuaregilor, nomazi care îşi duc viaţa în deşert. Întreabă dacă vrei să te urci pe cămilă. Nu costă mare lucru.

— Nu, sunt prea obosit.

Bărbatul, care înţelege franceza, ca orice furnizor de servicii turistice, ridică din umeri şi se îndepărtează rapid, căci a văzut un autocar care se apropie.

— Să mergem, oaza este la cinci minute de aici, îi spune Amina.

Martin se urcă din nou în minibus, puţin ameţit de căldură şi de soare, visând să se arunce în piscina hotelului. Dintr-odată, pe câmpia bej, pustie, apare o pată verde. Se ridică din scaun, ca să vadă mai bine. Pe măsură ce se apropie, pata se măreşte, se văd

vârfurile unor palmieri, iar Martin distinge o siluetă care pare să-i aştepte în faţa oazei. Minibusul se opreşte.

— El este Aziz, îi şopteşte Amina când coboară. A moştenit de la tatăl lui funcţia de şef al satului. Are şase copii.

E un bărbat tânăr, până în treizeci de ani, îmbrăcat cu o djellaba verde.

— Bine aţi venit! strigă el. Bine aţi venit!

O mulţime de copii, majoritatea în pielea goală, se înghesuie în jurul lui scoţând strigăte ascuţite.

— Haide să-ţi arăt! îi spune lui Martin.

Îi adresează o privire întrebătoare Aminei.

— Poţi să te duci. O să-ţi facă turul oazei. Trebuie să dai câte un bănuţ ici-colo, mai ales olarilor. Apoi o să bem un ceai cu familia lui Aziz.

— Faci asta săptămânal? o întreabă Martin râzând.

— Da, aproape în fiecare săptămână, îi răspunde Amina perfect serioasă.

— Du-te şi odihneşte-te până ne întoarcem. Pot să mă descurc şi singur. După aceea, mergem la ceai împreună.

— Mulţumesc!

Amina se aşază la marginea oazei, la umbra unui palmier mare, lângă şoferul Ahmed.

Martin îl urmează pe Aziz, cu liota de copii după ei. I se prezintă femeile care fac pâine (gustă puţin, i se pare bună), atelierele şi cuptoarele unde se fabrică oalele de lut ce vor fi vândute în piaţa din Zagora, apoi alte femei, care spală rufe în apa oazei şi le întind la uscat direct pe sol. Marcat de frumuseţea celor văzute, gândul îi zboară spre răposata doamnă Bazin, care aştepta cu nerăbdare excursia.

Banii lui Martin se împrăştie rapid, în timp ce Aziz îl distrează cu franceza lui aproximativă, cu amabilitatea şi spontaneitatea lui. Din

când în când, şeful satului se uită la el şi îl bate pe spinare, spunându-i:

— Tu eşti prietenul meu! Prietenul meu!

Pe Amina o amuză diferenţa dintre cei doi bărbaţi, căci unul este incredibil de blond, iar celălalt, foarte brunet. După plimbare, jovialul Aziz îi invită pe amândoi în casa lui, unde se aşază confortabil pe covor, cu copiii jucându-se în jurul lor. O femeie în vârstă, îmbrăcată în negru, cu un aer demn, cu chipul marcat de ani, dar încă frumos, o salută pe Amina cu un gest pe care Martin l-a observat deja la marocani: îşi deschide larg palma cu degetele răsfirate spre ea, iar ghida îi răspunde la fel. Martin o întreabă care este originea salutului.

— E un mod de a alunga spiritele rele.

Aziz face ceaiul. O altă femeie îşi strecoară capul prin una dintre ferestrele curţii interioare, îi salută pe toţi, se uită lung la tânărul blond, după care dispare.

— Este soţia lui Aziz. E foarte timidă. Pe aici nu prea vin turişti, de aceea nu s-a obişnuit să vadă străini, îi explică Amina.

— Poate să intre, îi răspunde el. Nu fac rău nimănui.

Aziz zâmbeşte, apoi îşi cheamă insistent soţia, care li se alătură roşie de emoţie, cu un bebeluş în braţe. Ceaiul este turnat în pahare şi li se propune pâine proaspăt coaptă.

— Uite, prietene! Ia, e pentru tine! îl îndeamnă şeful satului.

— Îi place de tine, şopteşte Amina.

— Adică nu face acelaşi lucru cu toată lumea?

— Ba da, este ospitalier cu toţi vizitatorii, dar am impresia că pe tine te tratează mai bine.

— Vii din Franţa? îl întreabă Aziz încercând să-i convingă pe cei mici să se joace mai încolo.

— Da, de la Paris.

— Într-o zi o să vin să te vizitez la Paris!

— Cu plăcere.

— Îmi dai adresa ta?

— Sigur că da.

Stăpânul casei se ridică şi desprinde un rucsac colorat dintr-un cui bătut în perete.

— O să-ţi arate albumul lui de fotografii, îi şopteşte Amina. Trebuie să-i laşi o dedicaţie şi adresa.

Aziz deschide cu mândrie caietul spiralat.

— Uite, prietene! Aceştia sunt oaspeţii mei!

Martin deschide albumul din politeţe, fiind deja cam plictisit. Amina îi dă un pix. Întoarce paginile una după cealaltă, prefăcându-se că priveşte cu atenţie fotografiile lipite, lângă comentarii şi adrese.

Oh, Aziz! Oaza ta este un paradis în care

Se întrerupe brusc. Mesajul anterior, datat cu o zi înainte, este scris în limba suedeză. Abia distinge câteva cuvinte, căci nu a mai văzut niciodată acea grafie. Se uită la nume şi la adresă:

Leine, Valhallagatan 16, Uppsala, Sverige.

Cuvintele nu-i spun nimic, dar vede un plic lipit cu scotch pe aceeaşi pagină, deasupra mesajului în suedeză. Oare ce conţine? O scrisoare? Fotografii? Dacă proprietarul albumului l-a lipit aici trebuie să aibă legătură cu numiţii Leine.

Aziz nu-i acordă nici o atenţie, deoarece s-a adâncit într-o conversaţie cu Amina şi cu Ahmed. Pe de altă parte, mama şi soţia lui, care leagănă pruncul în braţe, îl privesc cu interes.

Este imperativ să deschidă plicul, trebuie să se convingă că nu a trecut pe lângă un posibil indiciu. Se străduie să-şi ia un aer nonşalant şi îl desface, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Găseşte în interior două fotografii polaroid. Prima îl înfăţişează pe Aziz bând ceai cu un bărbat de vreo cincizeci de ani şi o fetiţă blondă. În cealaltă imagine, o femeie cu ochelari de soare negri, mari, apare împreună cu aceiaşi bărbat şi cu fetiţa, la marginea apei. Femeia are cam patruzeci de ani şi părul de un blond foarte deschis.

În ciuda calităţii slabe a fotografiei, Martin distinge fără ezitare pe reverul cămăşii cu care este îmbrăcată o mică broşă aurie, care ar putea reprezenta un leu înaripat.

Victor Dujeu dă câteva telefoane, face o baie, se îmbracă şi coboară la restaurant. Hotelul Splendid, cu decoraţiunile lui desuete, îi place, pentru că îi aminteşte de călătoriile cu Kerstin din cei trei ani petrecuţi împreună. Astăzi, consideră acea perioadă drept cea mai fericită din viaţa lui.

Aşezat între patru fete superbe, simţind asupra lui privirile invidioase ale altor bărbaţi, Victor simte că trăieşte din nou. Uită de stresul de la birou, de problemele curente şi de misterioasa escapadă a fiului său.

De când exercită profesia de avocat, viaţa lui se învârte între cazuri, dosare şi clienţi. Nu dispune de prea mult timp liber, iar singura supapă din existenţa sa agitată este reprezentată de femei. Îşi ia foarte rar concediu, dar combină delegaţiile oficiale cu weekendurile amoroase, profitând adesea de deplasările în provincie ca să petreacă mai mult timp cu amantele.

Faptul că este singur, într-un loc străin, fără constrângeri profesionale şi chiar fără o amantă oficială îi provoacă o plăcere neaşteptată. Se simte tânăr şi liber. Trebuie să profite de acest răgaz nesperat.

— Aveţi copii? îl întreabă roşcata, pe care o cheamă Claudia.

Este nemţoaică, şi atât ea, cât şi colegele ei nu prea cunosc limba franceză. Prin natura meseriei, Victor vorbeşte foarte bine engleza şi este bucuros să-şi demonstreze talentul lingvistic.

— Poate că are nepoţi, se hlizeşte blonda Deborah.

— Nu încă! se grăbeşte să răspundă, căci nu doreşte să le lase domnişoarelor impresia de bunic. Am un băiat de optsprezece ani, pe care îl cheamă Martin.

— Şi cu ce ocupă acest Martin? îl întreabă Brooke, o brunetă cu tenul ca piersica.

— Este scriitor, declară cu o mândrie în glas care îl miră şi pe el.

Vestea este primită cu o tăcere plină de respect. Ah, ce bine le-a închis pliscul acestor tinere orgolioase!

— Se câştigă bine din scris? se interesează Claudia, ale cărei onorarii le depăşesc probabil pe ale lui, deşi acestea nu sunt deloc mici.

— Ca să fiu cinstit, n-am nici o idee.

Roşcata îşi maschează căscatul în spatele unei mâini delicate.

— Eu nici nu mă dau jos din pat fără zece mii de euro, îl anunţă relaxată.

Celelalte fete, care nu au atins încă aceste sfere înalte (Claudia face parte dintr-un exclusivist *top ten),* se înclină în faţa supremaţiei sale incontestabile.

— Dar dumneavoastră cu ce vă ocupaţi? îl descoase Alison, altă blondă.

— Sunt avocat.

— Aţi venit în vacanţă? Sunteţi cu soţia?

Ce curioase sunt aceste zeiţe ale revistelor lucioase...

— Nu, în fine, nu tocmai. Mă duc să-mi caut fiul la Ouarzazate.

— Sunteţi singur? îl întreabă Claudia în engleză cu puternic accent german.

— Astă-seară? îi răspunde Victor cu zâmbetul pe buze. Cu voi, nu mă simt deloc singur!

Dacă l-ar vedea Estelle...

— V-ar tenta să veniţi cu noi la club în seara asta?

— Aziz! strigă Martin făcând pe toată lumea să sară în sus şi bebeluşul să plângă.

Alb ca varul la faţă, se repede la gazda lui, vărsând ceaiul şi călcând pe felia de pâine.

— Uită-te la această fotografie... Această femeie... Spune-mi...

Bărbatul examinează surprins imaginea.

— Femeia aceasta a fost aici ieri, cu soţul ei şi fetiţa.

— Ştii unde s-a dus?

Aziz pufneşte în râs.

— Nu, nu am de unde să ştiu!

Martin se calmează încetul cu încetul.

— Ascultă-mă, este foarte important. Am venit la Ouarzazate ca s-o găsesc pe această femeie. Ţi-a spus ceva despre hotelul unde stă? Ţi-a spus unde se duce? Broşa pe care o purta avea forma unui leu înaripat, ca a mea?

Îi arată mica bijuterie.

Aziz scutură din cap blocat.

— Nu înţeleg nimic, reuşeşte să articuleze.

Amina aruncă şi ea o privire la poza polaroid.

— Martin, fotografia asta nu e prea bună. Eşti sigur că ea este?

— Sunt foarte sigur. Uită-te la broşa pe care o poartă. Nu-i aşa că seamănă cu un leu înaripat?

Amina clatină sceptic din cap.

— Ar putea la fel de bine să fie un scarabeu din aur. Se găsesc prin toate soukurile. Mai mult, chiar dacă este un leu înaripat, nu înseamnă mare lucru, pentru că oricine vizitează Veneţia poate să-şi cumpere – şi, crede-mă, nu sunt puţini.

— Oricum ar fi, trebuie să verificăm. Vreau s-o găsim pe această femeie. Vârsta ei, naţionalitatea şi aspectul fizic corespund. Mi-ai promis că mă ajuţi, te rog să-l mai întrebi o dată pe Aziz.

Amina se întoarce spre şeful satului şi începe să-i vorbească în arabă. Bărbatul o ascultă atent, aruncând, din când în când, câte o privire spre Martin. Apoi, începe să răspundă, iar fata traduce simultan:

— Nu au venit cu un ghid sau cu un grup, ci singuri. Aveau o maşină închiriată, un 4L. Au vorbit cu el în engleză, dar spune că femeia ştia puţină franceză. Numai bărbatul şi fetiţa au făcut turul oazei, pentru că femeia era obosită şi a rămas să se odihnească la umbră. Apoi au băut ceaiul, au scris în caiet şi au plecat. Nu ştie la ce hotel stăteau.

Nevasta lui Aziz începe să vorbească din senin. Are o voce stridentă şi face gesturi agitate spre Martin şi spre fotografie.

— Ce spune?

Amina îi pune câteva întrebări şi o roagă să repete răspunsul de câteva ori, după care îi aruncă o privire tulburată.

— Spune-mi...

— Fouzia afirmă că femeia şi-a scos ochelarii negri şi că a avut timp să o vadă bine. Spune că atunci când te-a văzut, mai devreme, a fost şocată de asemănare, că parcă eşti fiul ei.

17
„TE IUBESC”

Victor Dujeu se consideră un dansator desăvârşit. Ştie toate stilurile: cha-cha-cha, samba, twist, bossa-nova, rock, slow, vals şi chiar tangou. Cu ritmul în sânge, se simte irezistibil. Îşi dă repede seama că cele patru liane care se ondulează în jurul lui nu sunt de aceeaşi părere. Surprinde câteva zâmbete batjocoritoare, un chicotit, şi, cu demnitatea ştirbită, se preface că pleacă.

— Unde vă duceţi, domnule avocat?

— Rămâneţi cu noi...

— Dansaţi aşa de frumos!

— La vârsta dumneavoastră!

Chicotelile se transformă în hohote de râs.

Nişte târfuliţe, îşi spune încercând să pară, în continuare, bine dispus. Este limpede însă că nu prezintă interes pentru Claudia. Ar fi mai bine să se întoarcă în camera lui şi să se pregătească pentru a doua zi.

Când decide să plece din local şi să lase cvartetul tânăr să se bâţâie în continuare pe pistă, Claudia îi aţine calea, tentaţia întruchipată, cu pletele roşcate în vânt.

— Cum, pleci deja, Victor?

— S-a făcut târziu.

— E păcat, tocmai începuserăm să ne distrăm...

— Continuaţi fără mine!

Îi aruncă o privire specială, pe sub genele lungi, grele, şi un surâs carnasier ce nu lasă loc la interpretări. Se apropie şi mai mult, până când îi atinge braţul cu vârfurile sânilor.

— Vii să-mi spui noapte bună, puţin mai târziu, în camera mea? îi şopteşte la ureche.

— Ce număr are camera? o întreabă fără ezitare.

— Două sute treizeci şi patru. Să nu uiţi.

— Două sute treizeci şi patru, repetă el. O să vin, dar nu mă faci să aştept prea mult...

— Oricum o să mă aşteptţi, nu-i aşa, Victor?

Martin încearcă să-şi pună gândurile în ordine. În jurul său, toată lumea tace. Până şi copiii, care se joacă într-o parte.

— Trebuie să facem aşa cum ai propus, îi spune Aminei. Să ne întoarcem la Ouarzazate şi să ne interesăm pe la hoteluri. Dacă nu reuşim să le terminăm astăzi, continuăm mâine-dimineaţă.

— Martin, am o idee chiar mai bună, îi răspunde tânăra cu ochii strălucind de entuziasm.

— Care? Te rog, spune-mi! o încurajează, impresionat de dedicaţia ei.

— La Ouarzazate nu există decât o singură firmă care închiriază modelul Renault 4L turiştilor. Putem să sunăm şi să întrebăm ce hotel a declarat familia Leine. Trebuie să figureze în dosarul de închiriere.

— O idee genială! strigă Martin şi sare în picioare. Repede, unde e telefonul? Să telefonăm imediat!

Amina se încruntă.

— Martin, aici nu există telefon. Suntem în plin deşert.

— Nu există telefon? Nu pot să cred!

— Nu există telefon! repetă şi Aziz râzând.

Situaţia i se pare foarte amuzantă.

— Să mergem la Zagora, propune, în disperare de cauză. Acolo trebuie să găsim un telefon, nu? Hai, Ahmed! La maşină!

În urma lor, Aziz le face cu mâna până ce minibusul dispare printre dune.

— Cât facem până acolo?

— O oră.

— Nu putem să mergem mai repede?

— La viteză mare riscăm să facem pană de cauciuc pe pietrele astea ascuţite, iar atunci am pierde şi mai mult timp.

Resemnat, nu mai spune nimic. Oboseala i-a trecut ca prin farmec. Nu i se mai pare greu să înfrunte drumul lung de

întoarcere. Precum un atlet care se concentrează înainte de probă, este reconfortat de ideea că mama lui a trecut, poate, pe aici, pe acelaşi drum, că a admirat acelaşi peisaj şi acelaşi cer senin, că a traversat râul păşind exact pe pietrele pe care a păşit şi el puţin mai devreme.

Ajung la Zagora pe la ora cinci şi jumătate şi găsesc un telefon într-o cafenea. Amina face rost de o carte de telefon, găseşte rapid societatea care închiriază maşini şi formează numărul. Nici un răspuns.

— Mai încearcă o dată! îi cere Martin trepidând lângă ea.

Amina lasă receptorul în furcă.

— Inutil. La ora asta, sunt sigură că au închis. Bănuiam, de fapt. Va trebui să ai răbdare până mâine-dimineaţă.

— Până mâine? Dar nu mai pot aştepta! E prea important! Trebuie să găsim o soluţie...

Amina îşi pune mâinile pe umerii lui.

— Ascultă-mă, îi spune pe o voce gravă, ştiu cât este de serioasă situaţia. Te înţeleg perfect, dar nu putem face nimic acum. Trebuie să ne întoarcem, ne aşteaptă două ore şi jumătate de drum. N-o să ajungem mai devreme de ora opt. N-ar avea nici un sens să mai facem turul hotelurilor, riscăm să pierdem toată noaptea. Mâine-dimineaţă am putea afla imediat răspunsul.

— Dar, dacă a plecat? Dacă a părăsit Marocul?

— Nu e nici o problemă.

— De ce?

— Din caietul lui Aziz îi cunoşti adresa din Suedia.

O priveşte lung, admirându-i chipul frumos, încadrat de părul lung.

— Ai dreptate. Nu ajută la nimic să mă reped cu capul înainte.

Îi răspunde cu un zâmbet.

— Să mergem, avem un drum lung în faţă.

Soarele, la asfinţit, aruncă săgeţi de lumină roşiatică peste palmieri şi citadele îmbrăcând valea în culori ireale. Amina vede că Martin a aţipit şi conştientizează faptul că acea emoţie care a cuprins-o la primul lui zâmbet nu a dispărut.

Se regăsesc singuri în faţa hotelului, căci Ahmed a plecat să lase minibusul la sediul MarocTours.

— Îi suni mâine-dimineaţă? o întreabă Martin.

— Imediat ce se deschide. Să ştii că îi cunosc destul de bine, căci lucrăm cu ei când avem clienţi care vor să închirieze maşini. Apoi te sun şi îţi spun ce am reuşit să aflu.

— Poţi veni cu mine?

— Unde?

— Să o regăsim.

— Mi-ar plăcea, dar...

— Dar, ce?

— Mâine trebuie să organizez vizita în soukul de la Ouarzazate.

— Ai putea să-i spui domnului Sefrani că nu s-a înscris nimeni.

— Bună idee! Şi oarecum adevărată. Doamna Clément vrea să se odihnească, biata doamnă Bazin nu mai este printre noi... nu ne mai rămân decât domnul Duval şi domnişoara Lucchini.

— Cred că ultimii doi îşi ocupă timpul altfel.

— În acest caz, da, vin cu tine.

— Mulţumesc. Sunt foarte bucuros.

— Şi eu. Sunt foarte curioasă să aflu dacă acea femeie chiar este mama ta. Pe mâine, Martin.

— Pe mâine, Amina.

O ia spre centrul oraşului. Martin se uită lung în urma ei, dorind să o reţină, refuzând să intre în hotel, să urce în camera lui singuratică şi să aştepta ziua aceea atât de importantă, de-a dreptul crucială. Face stânga-împrejur oftând şi porneşte către recepţie.

— Martin!

Fata tocmai l-a strigat.

Se repede la ea.
— Nu vreau să rămân singură după această zi incredibilă.
— Nici eu.
Se lasă un moment de tăcere.
— Vrei să mâncăm împreună la La Gazelle?

Victor Dujeu s-a pieptănat cu grijă, mulţumind Cerului pentru podoaba sa capilară deasă şi încă neagră, care nu prezintă nici un semn de început de calviţie. Este mulţumit de aspectul propriu, dovadă că atrage încă fete de vârsta fiului său! Este gata. Ultima frecţie cu after-shave şi o ultimă privire în oglindă, unde vede imaginea satisfăcătoare a unui bărbat „în forţa vârstei", cu nasul arcuit, ochii vii şi, poate singurul său defect, o burtă cam mare.

Se uită la ceas şi constată că au trecut trei sferturi de oră de când a plecat de la discotecă. Auzind câteva râsete subţiri pe palier, deschide repede uşa. În capătul celălalt al culoarului distinge patru siluete elansate. Închide la fel de rapid, deoarece nu vrea să fie prins că o pândeşte pe Claudia.

Trebuie să-i acorde un sfert de oră, ca să se pregătească şi ea, să-şi pună cea mai fină lenjerie, să aleagă o lumină intimă şi să-şi parfumeze corpul cu rafinamentul unei femei hotărâte să facă dragoste.

Victor Dujeu îşi freacă mâinile în anticipaţie şi lasă să treacă zece minute. Apoi, convins că femeia îl aşteaptă cu aceeaşi nerăbdare, iese şi se îndreaptă spre camera 234, care se află pe acelaşi etaj, dar în aripa opusă. Merge cu paşi moi, pe mocheta moale, fără să întâlnească pe nimeni. Întregul hotel pare să dormiteze într-o torpoare profundă.

Din spatele uşii pe care scrie 234 nu se aude nici un zgomot. Verifică încă o dată numărul. Este corect. Poate că fotomodelul a adormit aşteptându-l. Îşi imaginează moliciunea pielii ei calde, pletele lungi, roşcate, întinse pe pernă şi trupul gol, pe jumătate dezvelit, în penumbră.

Încet, învârte de clanţă. Uşa nu este încuiată, deci îl aşteaptă. Se strecoară în interiorul camerei complet întunecate şi închide uşa. Tăcere. Fără să se mişte, aşteaptă ca ochii să i se adapteze şi începe să distingă mobilele, fereastra şi patul mare în care ghiceşte, cu

inima bătând tot mai puternic, o formă sub cearşaf. O respiraţie uşoară ajunge până la urechile lui. Doarme. Ce frumos doarme! Nu pentru multă vreme, îşi spune zâmbind. Se apropie de pat, abandonând pe drum cămaşa, pantofii, şosetele, pantalonii şi chiloţii, astfel că ajunge lângă noptieră în pielea goală. Acum, vede suficient de bine ca să se strecoare încet lângă ea. Îi vine să anunţe: „Sunt eu, Victor!", dar se răzgândeşte, înnebunit de prezenţa acelui trup atât de dorit. Femeia murmură ceva prin somn şi se întoarce pe burtă. Îşi lasă mâna tandru pe fundul ei, care i se pare surprinzător de moale. Încă adormită, victima farmecului său oftează. Luând-o ca pe o aprobare, încearcă să-i atingă sânii obraznici care l-au pus pe jar mai devreme. Se trezeşte cu o mamelă flască în mână. O pipăie mai temeinic, nevenindu-i să creadă. Femeia se trezeşte, se întoarce, şi Victor constată oripilat că nu seamănă deloc cu Claudia.

A ajuns în patul austerei redactoare de modă, pe care nici măcar nu a mai învrednicit-o cu o privire de când au venit de la aeroport.

Regăsindu-şi supleţea de la douăzeci de ani, sare jos din pat, bombăne nişte scuze, îşi strânge hainele de pe jos şi o ia la fugă pe coridor. Nu apucă să ajungă la el, că dă peste un cuplu de pensionari care îl privesc cu ochi măriţi de groază. Îşi găseşte cu greutate cheia, înfundată în buzunarul pantalonilor, nevoit să mai suporte câteva secunde privirile bătrânilor. În sfârşit, reuşeşte să se refugieze în camera lui. Roşu de ruşine îşi pune halatul.

— Şi totuşi... a zis 234...

Se uită în oglindă şi o undă de îndoială începe să i se strecoare în suflet, când se gândeşte la mutra şocată a redactoarei. Îşi închipuie ce bine trebuie să se distreze târfa de Claudia pe seama lui. Niciodată nu a fost umilit în aşa hal de o femeie.

— Bietul de tine... îi spune cu glas tare chipului trist care îl priveşte din oglindă. Te-a păcălit, nu glumă.

Se culcă nervos.

Aude într-adevăr râsul batjocoritor al lui Kerstin urcând din străfundurile memoriei, sau imaginaţia îi joacă feste?

Spre norocul lor, restaurantul La Gazelle era destul de liber. Se instalează într-un mic separeu tapetat în roz şi auriu şi comandă un couscous.

— Eşti obosită? o întreabă Martin când o vede că-şi reprimă un căscat.

— Puţin. A fost o zi lungă şi plină de surprize, îi răspunde Amina.

— Nu e nimic pe lângă ce ne aşteaptă mâine.

Amina îl fixează cu ochii ei negri.

— Ce vrei să spui?

— Nu ştiu nici eu, dar numai la asta mă gândesc de când am ajuns aici. Ce-i poţi spune unei mame pe care nu ai văzut-o de şaisprezece ani? Dacă nu mă recunoaşte? oftează el înainte de a începe să mănânce.

— Ba da, o să te recunoască! exclamă Amina. Îi semeni aşa de bine...

— Fie o să aibă şocul vieţii, fie se va întreba cine sunt.

— De ce crezi asta?

— Şi-a refăcut viaţa. S-a recăsătorit cu acel Leine, trăieşte la Uppsala, are încă un copil. Ne-a uitat, pe tata şi pe mine.

— Va fi şocată, aşa cum spui, dar după aceea va înnebuni de fericire. Eşti fiul ei şi te adora, din câte mi-ai spus. Să ne imaginăm pentru o secundă că în timpul prăbuşirii aeronavei s-a lovit la cap şi nu-şi mai aminteşte nimic. A fost salvată de o familie de străini, a ajuns în Suedia şi s-a măritat cu numitul Leine.

Martin o priveşte intens.

— Ai dreptate, este o posibilitate...

— Sau să ne imaginăm că a părăsit avionul înainte de decolare, lăsându-şi bagajele şi poşeta la bord. Poate că a plecat ca să-şi croiască o altă viaţă, departe de voi, lăsându-vă să credeţi că e moartă.

— Dar de ce ar fi făcut aşa ceva? De ce ar fi căutat să se îndepărteze definitiv de noi? De ce ne-ar fi lăsat să o credem moartă? E cam trasă de păr ipoteza ta!

— Şi povestea ta cum este, Martin? Extragerea Loto, picioarele, fotografia din caietul de amintiri al lui Aziz, toate acestea nu-ţi par incredibile?

— Aşa este, zâmbeşte Martin, dar Célestine era şi ea incredibilă.

— Ţi-e dor de ea, nu-i aşa?

— Da.

— Prietenul tău, domnul Duval, o cunoştea?

— Nu s-au întâlnit decât o dată şi nu s-au înţeles deloc bine. Chiar mi-a părut rău că le-am făcut cunoştinţă. Célestine era foarte specială, să ştii.

— Şi prietenul tău, Oscar, este special.

— Sper că nu ţi-au plăcut cuvintele cu care a întâmpinat decesul doamnei Bazin, nu?

— Nu, sigur că nu mi-au plăcut.

— Sunt obişnuit cu simţul lui particular al umorului, însă e băiat bun.

— Se ia prea în serios.

— Aşa spunea şi Célestine... dar te asigur că, în sinea lui, nu e rău. Trebuie să-l cunoşti.

— În plus, e gelos pe tine.

— Cum aşa?

— Îţi aruncă priviri întunecate.

Martin se îmbujorează.

— Cred că ştiu de ce. N-are importanţă, e o poveste mai veche.

— Nu cred. Aş zice din contră, foarte recentă.

— Ah, da? face Martin tot mai jenat.

— E furios pentru că nu-i acord deloc atenţie.

Martin se joacă cu grâul concasat din couscous cu vârful furculiţei.

— Şi e supărat pe tine fiindcă nu i-ai spus de ce l-ai cărat până aici, adaugă tânăra.

— De unde ştii toate astea?

— Privesc. Ascult. Observ.

Martin îşi lasă tacâmurile deoparte. Sala este tăcută, nu se aud decât zgomotele bucătăriei şi paşii care urcă şi coboară pe scări.

— Ştii ce mi-a spus doamna Bazin înainte să moară?

— Nu.

— Mi-a spus că-ţi place de mine.

Tăcere.

Amina se abţine de la orice comentariu, dar îl priveşte lung şi îl întreabă pe un ton distant:

— Vrei desert?

Tolănit pe una dintre pernele satinate de la recepţia hotelului, Oscar se uită plictisit la un film arăbesc.

— Ia uite cine vine! exclamă când îl vede pe Martin apropiindu-se. Unde ai dispărut?

— Am mâncat la restaurantul La Gazelle.

— Arăţi ciudat.

— Sunt obosit.

— Stai jos!

Martin se trânteşte pe un alt puf.

— Unde e prietena ta? îl întreabă.

— Îşi face bagajele. Pleacă mâine.

— Ah, da?

— Copiii doamnei Bazin au venit ca să se ocupe de repatrierea trupului. Bénédicte se întoarce cu ei. Şi eu am avut o zi grea: vizite la morgă, proces-verbal, poliţişti, Sefrani care se agita...

— Cum se face că te-ai implicat?

Oscar se înroşeşte.

— Şi totuşi, nu este genul tău!

— Da, ştiu. Mi s-a făcut milă de ea. Lucra de ani de zile pentru doamna Bazin, iar bătrâna mă distra cu bombăneala ei permanentă.

— Te considera teribil de prost-crescut.

— Aşa ţi-a zis?

— Mă rog, m-a lăsat să înţeleg.

— Tu, între timp, te dădeai bine pe lângă ea, cum faci cu toate babele! Ce sperai? S-o moşteneşti? E adevărat că părea mai bogată decât cealaltă, Célestine. Acum o să trebuiască să-ţi găseşti altă mamaie pe care s-o escrochezi. Dar stai, că în dimineaţa asta a debarcat o scoţiană fără dinţi, crescătoare de ogari. Apartamentul 28. Te bagi?

Martin nu se poate abţine şi izbucneşte în râs.

— Mă bucur să te văd vesel, Dujeu. Zilele astea eşti de-a dreptul sinistru.

— Mâine o să meargă mai bine.

— De ce, ce se întâmplă mâine?

— Mâine o să înţelegi de ce suntem aici.

— Doar atât!

— O să te mai vezi cu Bénédicte?

— A rămas că vorbim la telefon. Dar şi-a dat seama că uriaşul meu libido nu se poate limita la o singură femeie. Dar... Amina? Unde aţi ajuns?

— Tot acolo, suspină Martin.

— Adică?

— O iubesc.

— Asta am înţeles deja, mersi. Şi ea?

— Nu ştiu.

— Cum adică, nu ştii? Se vede imediat dacă o femeie te tratează cu indiferenţă sau nu!

— Ei bine, nu.

— Ai plecat pe picior greşit, bătrâne!

— Crezi?

— Poate că nu simte nimic pentru tine.

— Nu-i adevărat.

— De unde ştii?

— Aşa mi-a spus doamna Bazin.

— V-aţi povestit vieţile, sau cum?

— Nu, dar am purtat o scurtă conversaţie şi am reţinut ce mi-a spus.

— Era bună observatoare, baba! Ştii ce mi-a servit aseară, după masă? chicoteşte Oscar. Să nu uit să-mi pun un prezervativ, că n-are chef ca Bénédicte să rămână însărcinată ori să ia SIDA.

— Ce tare! râde Martin.

Pe măsură ce recepţia se umple de o clientelă cosmopolită şi bronzată, Martin se gândeşte neliniştit la cele întâmplate. Îi pare rău că a menţionat conversaţia cu bătrâna doamnă în discuţia cu Amina. În urma acestei observaţii idioate, l-a privit cu răceală toată seara. Nici măcar nu l-a invitat la ea după masă şi a plecat imediat după ce au terminat de mâncat, obligându-l să se întoarcă dezumflat la hotel.

— Duval, am nevoie de un sfat.

La finalul confesiunii, Oscar îl priveşte cu ochii măriţi.

— Ai făcut o tâmpenie!

— De ce?

— Pentru că te-ai purtat arogant... Ar fi trebuit să-i spui: „Doamna Bazin a ghicit *că-mi placi".* Trebuia să-i vorbeşte despre sentimentele tale pentru ea, iar nu despre cele pe care ea s-ar putea să le aibă pentru tine. Ai dat-o în bară, Dujeu!

— Ce să fac acum?

— În astfel de cazuri trebuie acţionat rapid. Dă-i telefon imediat, cere-ţi iertare că ai fost aşa de fraier, fă-i nişte complimente, spune-i că abia aştepţi s-o revezi, las-o să înţeleagă că-ţi place, că e frumoasă, chestii din astea! Dacă cedează, e bine, mergi mai departe. Dacă nu, o să te ajute ea să pricepi. În acest ultim caz, trebuie să mă laşi să-mi încerc şi eu şansa, nu mai ai ce să faci.

Martin nu-l mai ascultă. Iese cu paşi mari din recepţie, urcă treptele câte patru, deschide uşa camerei de hotel şi se aruncă asupra telefonului, cu cartea de vizită (de care nu se mai desparte) sub ochi. La a treia sonerie, răspunde.

— Amina!

— Cine e?

— Martin.

— Ah.

Tăcere.

— Ce vrei, Martin?

Uită instantaneu toate sfaturile lui Oscar. Nu reuşeşte să pronunţe nici un cuvânt.

Tăcerea se prelungeşte.

— Nu aud nimic. Alo, Martin, mai eşti acolo? Alo?

— Amina, şopteşte el, Amina, te iubesc.

Închide repede fără să-i dea timp să răspundă.

18
TATĂ ŞI FIU

Oscar s-a trezit devreme, ca să profite de piscină înainte de sosirea celorlalţi turişti. Îşi comandă micul dejun, se instalează la o masă pe marginea apei şi îşi examinează bronzul. Nu e rău, îşi spune. Încă puţin roşu, dar, odată ajuns la Paris, se va transforma într-un brun elegant, care îl va ajuta să mai sucească nişte capete.

Este încă singur pe marginea piscinei, cu excepţia unui grup de aventurieri cu o maşină de teren, care s-au trezit devreme ca să se pregătească pentru un parcurs lung şi greu. Ce idee prostească, să te duci să transpiri prin deşert, se gândeşte Oscar, mulţumit că a schimbat o excursie epuizantă pe un loc la soare şi un bronz garantat. Torcând de plăcere ca o pisică leneşă, urmăreşte cu milă pregătirile grupului de excursionişti.

Aruncă o privire la ceas. Abia ora opt. Ora la care hotelul începe să se trezească, femeile de serviciu tropăie pe culoare, iar băieţii de etaj, încărcaţi cu platouri, bat la uşi. În scurt timp, turma va coborî mânată de foame, rupând vraja dimineţii.

Oscar se întinde până îi trosnesc încheieturile, întrebându-se cum va mai suporta ploaia, frigul şi mirosul Parisului după aceste zile calde, acest soare strălucitor şi acest cer perfect. Îşi termină micul dejun, răsfoieşte un ziar vechi de două zile, apoi decide să lase baltă piscina, deja prea aglomerată, când privirea îi este atrasă de agitaţia de dincolo de uşile din sticlă, de partea cealaltă a terasei. De când a ajuns la hotelul Safir şi-a făcut un obicei să-i repereze pe nou-veniţi, invariabil albi şi epuizaţi, în speranţa că o fată o să-i reţină privirile. Cei care sunt obişnuiţi cu luxul păşesc blazat spre camerele lor, cu un munte de valize şi câţiva valeţi respectuoşi în suită.

Când se îndreaptă în şezlong, ca să vadă mai bine defilarea, îl zăreşte pe Martin care trece ca o săgeată prin faţa lui.

Îl strigă, făcându-l să se oprească brusc. Este roşu la faţă şi respiră greu.

— Unde fugi aşa?

— La hotelul Le Karam.

— Ce naiba cauţi acolo?

— O să-ţi explic.

— Ai o întâlnire, sau ce?

— Cam aşa ceva. Trebuie să fug.

Martin ocoleşte piscina şi iese din hotel printr-o poartă secundară care dă în grădinile exterioare. Uluit, Oscar îl urmăreşte cu privirile până dispare în spatele unui zid. Nu şi-a văzut niciodată prietenul atât de agitat şi de îmbujorat... Să fie vina Aminei? Şi ce vrea să însemne această întâlnire misterioasă la alt hotel?

Este smuls din gânduri de apariţia a patru bucăţi, două blonde, o brunetă şi o roşcată, una mai frumoasă decât cealaltă. Picat în extaz, le devorează din ochi, întrebându-se disperat pe care ar alege-o. Le vrea pe toate! Cum să capete acces la acest festin regesc? Salivând deja, îşi imaginează meniul: prima blondă la gustări, bruneta la antreuri calde, roşcata pe post de fel principal şi a doua blondă la desert.

O viziune încă şi mai ciudată îl face însă să se încordeze instantaneu, întrebându-se dacă nu a căzut pradă halucinaţiilor. Analizează încă o dată grupul de turişti, măsoară atent fiecare nou-venit, convins că are de-a face cu o iluzie vizuală.

Imaginea care îl îngrozeşte se confirmă: o siluetă înaltă, un creştet cu păr bogat, un nas coroiat, ca al lui Martin. În sufletului lui, îndoiala lasă loc fricii.

Bărbatul, care l-a reperat la rândul său şi înaintează cu paşi mari spre şezlongul unde el tremură ca varga, nu este altul decât Victor Dujeu.

Oscar nu s-a simţit în viaţa lui complexat de înălţimea mică. Cu un metru şi şaizeci şi opt de centimetri, nu a avut niciodată

probleme la cuceririle amoroase. Astăzi, pe de altă parte, în faţa avocatului a cărui frunte pare la fel de înaltă ca vârfurile Himalaiei, se simte, pentru prima dată în viaţă, mai mic decât cel mai mic dintre cei şapte pitici.

Îndrăzneşte să susţină câteva secunde acea privire redutabilă, rezervată părţii adverse în timpul proceselor, apoi coboară repede ochii.

— Bună... bună ziua, domnule Dujeu.

Avocatul nu şi-a revenit pe deplin după mezaventura din seara precedentă şi suferă de un început de enterocolită, ceea ce nu este de natură să-i amelioreze starea de spirit.

— Unde este Martin?

— Tocmai a plecat...

— Cum aşa, a plecat?

— A plecat în grabă...

— Nu ştii unde?

— La un hotel, dar nu-mi amintesc denumirea...

— La un hotel? Cu cine?

Oscar înghiţi cu greu.

— Nu ştiu!

— Dragă Oscar, ai face bine să-mi spui imediat ce căutaţi aici şi ce puneţi la cale! N-am făcut câteva mii de kilometri ca să aflu că Martin s-a evaporat!

Pe măsură ce vocea lui Victor Dujeu se înăspreşte, Oscar se face tot mai mic.

— Dacă îl acoperi, te sfătuiesc să te gândeşti mai bine, pentru că răbdarea mea are limite... E clar?

— Da, foarte clar.

— În acest caz, te ascult.

Oscar trage adânc aer în piept şi ridică ochii spre tatăl lui Martin, la fel de impunător ca Empire State Building dacă te uiţi de pe Fifth Avenue.

— Domnule Dujeu, jur că nu mint. Nu ştiu pe cine s-a dus să caute Martin şi nu ştiu de ce a vrut să-l însoţesc aici.

Empire State Building se cutremură.

— Ce spui tu acolo?

— Mi-a spus că astăzi voi înţelege ce face în Maroc, dar, până acum, n-am înţeles nimic!

Victor Dujeu cade o clipă pe gânduri, apoi reia interogatoriul, pe un ton mai calm:

— Şi tu ai acceptat să pleci aşa, fără să pui nici o întrebare? L-ai urmat orbeşte?

— Ştiam că a câştigat o sumă mare la Loto şi mi-am închipuit că vrea să spargă o parte cu mine. Doar sunt prietenul lui cel mai bun! Era deprimat după decesul bătrânei Célestine. Când mi-a vorbit despre Maroc, despre soare... n-am putut rezista.

— Nu ţi-a mai spus nimic altceva?

— Nu, deşi am încercat să-l trag de limbă...

— Ţi-a vorbit cumva despre mama lui?

— Despre mama lui? Nu. De ce? Nu-mi vorbeşte niciodată despre ea, de ce ar fi făcut-o acum?

— Aşa...

— Ah! exclamă brusc tânărul.

— Ce e?

— Mi-am amintit numele hotelului unde s-a dus: Le Karam!

— Să mergem. Vii cu mine. Grăbeşte-te, nu avem nici un minut de pierdut!

Însoţindu-şi vorba cu fapt, se repede spre ieşire. Află de la recepţie că hotelul Le Karam se află la numai câteva minute pe jos de Safir, în capătul străzii, la stânga, spre centrul oraşului.

Oscar observă că Victor Dujeu fuge remarcabil de rapid pentru un om de cincizeci de ani.

— Doamna şi domnul Leine? Da, sunt la noi.

— Au ieşit?

Recepţionistul se uită la panoul de chei.

— Să vedem... camera 417... nu, sunt în hotel, văd că nu au lăsat cheia.

Omul pune mâna pe telefon.

— Să-i previn că urcaţi?

— Nu! îi răspunde repede Martin. Nu este nevoie, mulţumesc.

Se întoarce către Amina.

— Ce facem? o întreabă cu aerul unui copil pierdut.

— Urcă, îi răspunde ea calm. Te aştept aici.

— Vino cu mine!

— Dacă insişti...

Se îndreaptă amândoi spre ascensor.

Arhitectura hotelului Le Karam nu este prea reuşită, spre deosebire de cea de la Safir. Pe de altă parte, fiind mai ieftin, locul zumzăie de turişti de toate vârstele. Liftul, plin ochi, se opreşte la fiecare etaj ca să-şi verse încărcătura de familii.

— Mai bine o luam pe scări, oftează Amina, strivită între un german monumental şi o englezoaică ascuţită.

— Am ajuns!

Se strecoară afară din masa umană, pe coridorul lung şi întunecos.

— Pe aici, spune Martin ghidându-se după numerele camerelor.

În faţa camerei 417 ezită o clipă, apoi ciocăneşte de trei ori.

Din spatele uşii se aud paşi lenţi. Martin se încordează, cu inima în gât, aşteptându-se să revadă trăsăturile lui Kerstin.

Le deschide o tânără marocană în halat de lucru, cu şorţ, înarmată cu o cârpă. Amina schimbă câteva cuvinte în arabă cu ea, apoi îi spune lui Martin:

— Este femeia de serviciu. Spune că au ieşit de ceva vreme.

— Şi cheia?

— Poate că sunt la piscină sau la terenul de tenis...

— Să mergem!

Se reped pe scări, nemaiavând răbdare să aştepte ascensorul.

— Terenul de tenis este pe aici, îl trage ghida.

Martin examinează atent cei câţiva jucători, dar nimeni nu seamănă cu mama lui.

— Să încercăm la piscină...

Traversează grădina frumos întreţinută şi ajung pe o terasă mare, la fel de aglomerată ca şi ascensorul, lângă piscina neagră de oameni.

— Cum să facem să o găsim acolo? se îngrijorează Martin.

— Nu te da bătut. Ne aşezăm la o masă şi studiem liniştiţi om cu om. Avem destul timp.

Îi face semn unui chelner care, recunoscând-o, le găseşte imediat o masă liberă. Se aşază. Martin nu pierde nici o secundă din ochi mulţimea.

— Nu reuşesc să o văd! E prea multă lume...

— Caută, caută în continuare.

Amina comandă ceai, de care nici măcar nu se ating.

— Stai... Am văzut... Nu, nu este ea... N-o să reuşesc niciodată.

— Nu te descuraja, Martin! Eşti atât de aproape de final. Ai răbdare.

Ochii lui deschişi la culoare se învârt rapid, iar capul i se mişcă de colo colo.

— Nu te speria dacă, totuşi, nu este aici. Trebuie să se întoarcă. A ieşit să facă nişte cumpărături, o să vină...

Băiatul a rămas blocat. Sângele i s-a scurs din obraji.

Îi urmăreşte privirea şi vede în capătul celălalt al terasei o femeie blondă care citeşte o carte, aşezată la o masă. Un bărbat stă la soare lângă ea şi un copil cu părul bălai se joacă la picioarele lor.

Martin se ridică încet, cu pumnii strânşi. Se uită la Amina.

— Du-te singur. De data aceasta nu pot merge cu tine, dar sunt aici, aproape.

Respiră adânc şi îşi descleştează pumnii.

Se uită atent la femeia blondă şi începe să avanseze printre oameni spre ea.

Când nu mai are de parcurs decât câţiva metri, simte o mână de oţel apucându-l de braţ şi, când se întoarce, descoperă chipul sever al tatălui său, alături de cel spăşit al lui Oscar.

— Gata, nu mai fugi nicăieri, Martin. Ne aşezăm liniştiţi la o masă şi stăm de vorbă.

— Lasă-mă, papa! Priveşte! Priveşte acolo!

Dezorientat să-şi audă fiul spunându-i „papa", în loc de obişnuitul „tată", Victor îi dă drumul.

— Ce este? La ce să mă uit?

— Acolo, murmură Martin întinzând un deget tremurător spre familia care se relaxează la terasă.

— Ce naiba ar trebui să văd? îşi pierde răbdarea avocatul, nereuşind să distingă ceea ce încearcă să-i indice.

Dintr-odată, înţepeneşte şi se face alb la faţă. Contemplă tabloul surprinzător câteva clipe, incapabil să scoată o vorbă.

— Este... este...

— Cea pe care am venit să o caut, îl completează fiul său.

Victor Dujeu se freacă la ochi cu mâna.

— Nu se poate, visez!

Oscar se ţine deoparte, dar simte că asistă la ceva deosebit de important.

— Este Kerstin! şopteşte Victor. E ciudat... Cum se poate aşa ceva? Dumnezeule...

— Trebuie să verifici mai îndeaproape, papa. Eu nu mi-o mai amintesc aşa de bine ca tine.

— Ai dreptate. Mă duc.

— Într-adevăr este ea?

Victor Dujeu îi aruncă o privire lungă, apoi se îndreaptă cu paşi nesiguri spre femeia adâncită în lectură. Iarăşi are impresia că visează: aceleaşi picioare, cu glezne cam butucănoase, aceiaşi umeri graţioşi, acelaşi păr bogat, blond ca un lan de grâu pârguit.

Turista, simţindu-se observată, ridică ochii mascaţi de ochelari de soare.

Victor Dujeu o priveşte fix, pradă unei furtunii de sentimente. Trecutul, tinereţea, îi urcă în piept, îl sufocă. Ce caută aici, după şaisprezece ani? L-a părăsit, ascunzându-şi trădarea printr-o tragedie aeriană, insensibilă la golul dureros lăsat în urmă? Vede aceeaşi gură, cu buze pline, roz; aceleaşi urechi fine, acelaşi gât delicat, aceeaşi bărbie rotundă. Totul este identic, iar când observă că la reverul cămăşii femeia poartă o mică broşă aurită, reprezentând un leu înaripat, simte că îl ia cu leşin.

Blonda închide cartea şi o lasă pe masă. Pe copertă se văd cuvinte în suedeză, constată ca prin vis. Bărbatul întins lângă ea n-a sesizat încă nimic, dar când Victor începe să vorbească, se ridică într-un cot, mirat.

— Kerstin... îngaimă avocatul. Kerstin, tu eşti?

Femeia şi bărbatul îşi aruncă o privire scurtă. Fetiţa se ghemuieşte în braţele tatălui ei. În spatele propriului părinte, Martin îşi ţine respiraţia.

— Mă scuzaţi, reia Victor. N-am vrut să vă sperii...

O priveşte din nou, halucinat. Cât este de frumoasă! Aceleaşi mâini, aceeaşi piele albă, prea puţin marcată de trecerea anilor.

Îngenunchează în faţa ei şi îi ia o mână în a lui.

Ea stă ţeapănă şi nu zice nici pâs.

— Kerstin, tu eşti? Mă recunoşti? Sunt eu, Victor! Soţul tău... Dujeu!

Femeia îşi scoate ochelarii ca să-l vadă mai bine. În acel moment, lovit de un şoc violent, descoperă că are ochi verzi ca malahitul, pe

când Kerstin avea ochii albaştri – „albastru viking”, cum îi plăcea să o alinte – moşteniţi de Martin.

Se ridică repede în picioare şi îşi şterge fruntea, roşu de emoţie.

— Îmi... îmi pare rău. Mă iertaţi, dar v-am confundat cu altcineva. Îi semănaţi aşa de bine... Şi broşa pe care o purtaţi... avea şi ea una la fel. Îmi cer scuze!

Femeia izbucneşte într-un râs strident, fără nici o legătură cu cel al lui Kerstin.

— Staţi liniştit! îi răspunde ea. Nu înţelegeam de ce mă priviţi aşa de fix. Mai ales că şi pe mine mă cheamă tot Kerstin. E un nume feminin foarte frecvent în Suedia! Broşa e de la Veneţia. Cred că se găsesc peste tot.

Vocea ei nazală e la ani-lumină de intonaţiile catifelate ale lui Kerstin Dujeu.

— Am înţeles. Încă o dată, mă scuzaţi că v-am deranjat...

Victor se întoarce şi se aşază pe marginea piscinei. Sângele îi bubuie în tâmple, este complet deshidratat. Rămâne aşa o vreme, pierdut, sfâşiat între uşurare şi regret. Când îşi revine, observă că Oscar nu a pierdut timpul şi îi face deja ochi dulci unei naiade.

Cât despre fiul său, îl vede în braţele unei tinere brunete, primind ceea ce i se pare unul dintre cele mai fierbinţi săruturi la care a asistat în viaţa lui.

19
„ÎMI AMINTESC TOTUL”

— Cum m-ai găsit?

— Am scotocit în biroul tău şi am găsit catalogul agenţiei de voiaj.

— Ţi-ai dat seama de ce am plecat?

— Mi-am imaginat o mulţime de chestii.

— Nu eşti supărat pe mine?

— Nu.

— Semăna bine cu ea?

— Ca două picături de apă, cu excepţia culorii ochilor. Cum ai pornit pe urmele acestei femei? De unde ai ştiut că este în Maroc?

Martin nu a apucat să-şi pregătească prea bine răspunsul.

— Am văzut-o la Paris, la biroul agenţiei de voiaj. Am observat broşa şi mi-am dat seama că aduce foarte bine cu imaginea pe care mi-o făcusem despre mama. M-am interesat unde a ales să-şi petreacă vacanţa şi l-am luat pe Oscar cu mine, ca să nu fiu singur.

Victor îl priveşte cu sprâncenele ridicate.

— Chiar vrei să mă faci să înghit povestea asta?

Martin zâmbeşte jenat.

— O să-ţi spun adevărul mai târziu, dar nu astăzi. Într-o altă zi. Important este că am reuşit să accept moartea mamei. Acum, chiar ştiu că nu mai este pe această lume.

— Dar cum rămâne cu tânăra marocană?

— O cheamă Amina Agoujil.

— Este foarte frumoasă.

— Ştiu, dar e mai mult decât atât.

— Eşti îndrăgostit?

— O iubesc.

— O să vă mai vedeţi?

— Aşa intenţionez.

— Şi ea te iubeşte?

— Sper că da.

— Nu ştii sigur?

— Nu.

— Nu ţi-a spus nimic?

— Nu.

— Dar părea îndrăgostită de tine.

— Da, dar nu mi-a spus-o.

— O să-ţi fie dor de ea, nu-i aşa?

— Îmi este deja.

— Aş vrea să-mi spui mai multe despre romanul acela.

— Care roman?

— Nu te preface că nu ştii. Romanul! Cel care va fi publicat la Éditions Rive Gauche.

— De unde ştii de el?

— În timpul absenţei tale, am fost contactat de un anume domn Roland Argençon. În legătură cu contractul.

— Ah.

— Nu vrei să-mi spui mai multe?

— Să zicem că este o surpriză.

— Despre ce este vorba în carte?

— O să vezi!

— Oscar l-a citit?

— Nimeni nu l-a citit, cu excepţia lui Célestine du Bac. Ea i l-a dat lui Roland Argençon. Erau prieteni.

— Îi datorezi multe acestei femei.

Martin surâde.

— Nici nu ştii câte.

— Ce-o să faci cu banii câştigaţi la Loto?

— Aş vrea să înfiinţez o asociaţie pentru oamenii străzii.

— Păstrează ceva şi pentru tine, totuşi, ca să-ţi poţi duce prietenii în vacanţe exotice, intervine Oscar.

— O să iei bacul anul acesta?

— Ţii neapărat la asta, nu-i aşa?

— Da, ţin.

— Ca să te faci scriitor, n-ai nevoie de bacalaureat.

— Vrei să devii romancier?

— Cred că sunt deja.

— Şi dacă nu merge?

— Perseverez. Am toată viaţa în faţă. Deja mă gândesc la următorul roman.

— Când te gândeşti că eu voiam să te faci avocat!

— Scriitor nu e destul de bine?

— Să vedem care va fi verdictul criticii.

— Papa, de ce te priveşte cu atâta insistenţă roşcata aceea de când ne-am urcat în avion?

— O roşcată? Ce roşcată?

— Aia înaltă, în dreapta, acolo. S-ar zice că râde de tine. O cunoşti?

— Nu.

— Nu arată rău, ce zici?

— Mai mult pentru vârsta ta decât pentru mine.

— Inima mea bate pentru altcineva.

— Ah, da. Uitasem.

— Mie mi se pare foarte mişto, se bagă Oscar. Dar se pare că aţi frânt inima unei burgheze americance. De fiecare dată când vă vede freamătă de dorinţă. Pe asta v-o las dumneavoastră.

— O cunoşti, papa?

— Nu. De unde să o cunosc? Te rog, dă-mi servieta. Aş vrea să lucrez puţin înainte să ajungem.

Când Martin se ridică să coboare servieta, din buzunar îi cade o bucăţică de hârtie care aterizează pe genunchii lui Victor.

— Uite, ţi-a scăpat asta, îi spune.

Martin n-a văzut în viaţa lui hârtiuţa aceea pliată în patru, pe care este scris ceva în arabă. Cum a ajuns acest mesaj în buzunarul lui? Mai ales că habar n-are arabă. Trebuie să fie o greşeală, probabil că nu este pentru el.

Se ridică şi se îndreaptă spre coada avionului, unde vede o stewardesă. Pe ecusonul ei e scris: Jamila Abdelaziz.

— Mă scuzaţi, îi spune, vorbiţi araba?

— Cu numele pe care îl port, ar fi culmea să nu, îi zâmbeşte femeia.

— Vă rog, îmi puteţi traduce ce scrie aici?

Tânăra aruncă o privire scurtă spre mesaj şi o lumină poznaşă i se aprinde în ochi.

— Nu aveţi nici o idee despre ce scrie aici?

— Absolut nici una.

— „Te iubesc”, asta scrie.

Martin scrie o dedicaţie pe pagina de gardă. Amina citeşte peste umărul lui:

Pentru Célestine du Bac, fără de care această carte nu ar fi existat.

Face câţiva paşi, apoi aşază un buchet de flori şi romanul pe mormânt. Imaginea unei cărţi pe o piatră tombală este cel puţin bizară, iar oamenii care trec prin spatele lor aruncă priviri curioase.

Amina nu spune nimic, impresionată de imensitatea cimitirului parizian, întindere gri, încadrată de clădiri îndepărtate, presărată cu cruci şi monumente funerare, în ciuda soarelui de aprilie, este străbătută de un frison. Tăcut, nemişcat, Martin contemplă mormântul. Tânăra citeşte inscripţia:

CÉLESTINE MARIE BRIGITTE BAUDOIN
ZISĂ CÉLESTINE DU BAC
2 DECEMBRIE 1926–24 DECEMBRIE1992
„MOARTEA NU ESTE NIMIC.
AM TRECUT DOAR ÎN CAMERA DE ALĂTURI.”

Martin îşi aduce aminte de ziua lugubră şi ploioasă când a avut loc înmormântarea. Pe marginea gropii noroioase, sub privirile seci ale purtătorilor de sicriu şi ale funcţionarului de la primărie, citise Apocalipsa Sfântului Ioan pentru Célestine. În acel moment, ca şi în prezent, nu-i venea să creadă că ea era acolo, la doi metri sub pământ, închisă într-o ladă din lemn. Astăzi, când soarele străluceşte sus pe cer, cu Amina alături, cimitirul i se pare, pentru prima dată, mai puţin trist, iar amintirea sinistrei îngropăciuni începe să se estompeze.

— Aş prefera să te aştept afară, îi spune Amina timid.

Se uită la ea mirat.

— Nu vrei să mai stai cu mine?

— Nu, mai bine aştept afară.

— Du-te. Oricum, nu mai stau nici eu mult.

Se ridică pe vârfuri ca să-i dea un sărut. Când buzele li se ating, îmbătat de mirosul dulce al pielii ei, lui Martin i se pare că aude o voce foarte aproape.

Tresare speriat şi se uită în jur.

— Ce s-a întâmplat?

— Am crezut că aud pe cineva...

— Nu e nimeni.

— Da, ai dreptate. Bizar.

— Te las. Să vii repede.

Amina se îndepărtează.

În acel moment, Martin aude clar:

— *E dulce puicuţa ta!*

Şocat, se uită din nou în jur. Nimeni.

— Amina!

Fata se întoarce.

— N-ai auzit nimic?

— Nu, ce să aud?

— O voce care zicea: „E dulce puicuţa ta!"

— Martin, ai luat-o razna, îi răspunde râzând.

— Îţi dau cuvântul meu de onoare că am auzit cuvintele astea chiar acum.

— Dar nu mai e nimeni aici!

— Ştiu! Dar ştiu şi ce am auzit. Jur.

— Poate că cineva stă pitit după o piatră funerară şi îţi joacă feste.

Martin o ia pe aleea perpendiculară şi inspectează rapid trei rânduri de morminte.

— Nimeni! anunţă triumfător.

Amina ridică nepăsătoare din umeri.

— Ţi s-a părut.

— Mai stai cu mine puţin. S-ar putea să se întâmple din nou şi trebuie să mă lămuresc.

Se ghemuieşte la pieptul lui.

— Avem voie să ne sărutăm într-un cimitir?

— Tot ce ştiu este că nu este voie cu câini. Bietul Germinal ne aşteaptă legat de un stâlp...

— Dar ne putem săruta?

— Cred că da, dar probabil că este ceva neobişnuit. Oamenii vin aici ca să plângă, de obicei.

— Sărută-mă.

Nu se mai satură de gura ei fragedă şi trupul cald pe care i-l strânge în braţe. Acest corp este o sursă permanentă de surprize plăcute, pe care le descoperă în fiecare zi. I se pare că nu există nimic mai bun pe lume decât să te culci lângă femeia iubită, după ce aţi făcut dragoste. „O să-ţi treacă", îi spusese Oscar. „Ai doar nouăsprezece ani şi eşti la prima iubire. O să te blazezi cu timpul şi n-o să mai găseşti niciodată fericirea aceea, fericirea primei iubiri. O să devii nostalgic." Martin nu vrea să-l creadă. O iubeşte pe Amina, iar ea îl iubeşte pe el. Altceva nu contează. Ce importanţă are viitorul incert, faptul că peste două săptămâni, când i se termină concediul, va trebui să se întoarcă în Maroc, că au religii şi vârste diferite? Se iubesc, de restul nu le pasă.

A venit după ei ia două luni după întoarcerea din expediţia marocană. În lumina străzilor pariziene, pielea ei i s-a părut încă şi mai întunecată decât la Ouarzazate, devenind brusc conştient de privirile pe care şi le atrăgeau. Avea senzaţia că toată lumea îi arăta cu degetul, dar dragostea lor a fost mai puternică, ridicându-i într-un loc magic, unde nimeni şi nimic nu-i mai putea atinge.

Martin îşi va aminti pentru multă vreme de nopţile petrecute cu Amina, prima lui iubire, într-o mansardă. Va păstra multă vreme în minte pielea ei netedă, corpul graţios, sânii ascuţiţi, cu sfârcuri aproape negre şi cuvintele bizare, de neînţeles, pe care i le şoptea la

ureche. În dragoste, Amina se dovedeşte generoasă, pasională şi simplă. Prima dată fusese atât de pudică şi atât de tandră, încât lui Martin i se păruse că ea era novicele, nu el. Nici unul dintre gesturile ei nu părea artificial sau automat, căci se abandona iubirii cu o candoare mişcătoare.

— *Auzi, ţi se pare normal să vă mozoliţi aşa în cimitir?*

Şocat, Martin deschide ochii, convins că Amina va avea aceeaşi reacţie. De unde? Ea continuă să-l sărute, cu pleoapele coborâte, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— *Am impresia că-i place, nu? Ce bucăţică fainã, cine s-ar fi aşteptat!*

Martin simte că se clatină.

Fata se desprinde el îngrijorată.

— Ce se întâmplă cu tine? Mă sărutai într-un mod ciudat. Ce este?

Se forţează să zâmbească.

— Nimic...

— Arăţi de parcă ai fi văzut o fantomă.

— *Are dreptate gagica!*

— Eşti sigură că nu auzi nimic? mai face el o ultimă încercare.

Amina încruntă sprâncenele.

— Ce să aud?

— Vocea...

— Nu. Nu aud nimic. Şi dacă glumeşti, să ştii că e glumă nefericită.

— *Hopa, stai că-i sare muştarul...*

Martin priveşte suspicios mormântul lui Célestine.

— *Ai nimerit-o, aici trebuie să te uiţi, puiuţul meu.*

— Să nu-mi spui că nici acum nu auzi nimic?

— Martin, termină! explodează tânăra. Locul ăsta mă sperie oricum, nu e nevoie să încerci şi tu... Te aştept afară cu câinele. Dacă nu vii în cinci minute, ne găseşti în rue de Babylone.

Fuge.

— *Vai, ce temperament!*

— Célestine, dumneavoastră sunteţi? Răspundeţi-mi!

O bătrână care trece pe lângă el îi aruncă o privire şocată.

Se lasă o tăcere lungă. Din depărtare se aude vuietul maşinilor pe rue Froidevaux şi mai aproape frânturi din rugăciunea bătrânei, îngenuncheată lângă un mormânt. După câteva minute, convins că totul a fost o nălucire, se decide să plece.

— *Martin Dujeu!*

Din nou vocea, chiar lângă el.

Se opreşte, se întoarce cu faţa spre mormântul lui Célestine şi îi cere imperios, cu voce tremurătoare:

— Vă rog, spuneţi-mi ce se întâmplă! Nu vă mai jucaţi aşa cu mine!

— *Martin, nu te teme.*

— Célestine, unde sunteţi?

Bătrâna de la mormântul de alături îl priveşte de-a dreptul speriată, cu gura întredeschisă.

— *Sunt peste tot în jurul tău. Sunt cu tine.*

— Numai eu vă aud?

— *Numai tu.*

— Se întâmplă adesea să auzi vocile morţilor?

— *Nu, dar eu nu sunt o moartă ca oricare alta. O ştiai deja, nu?*

— Atunci, ce sunteţi?

— *După părerea ta?*

— *O* zână?

— *Oh, Martin, o zână cu mecla mea?*

— Doar nu sunteţi o vrăjitoare?

— *Un fel de vrăjitoare bună, care te-a ajutat cu puterile ei magice. Am făcut cât am putut pentru mama ta, dragul meu. Este cu adevărat moartă. Acum eşti convins?*

— Da, acum da. M-am dus acolo, am întâlnit-o pe femeia aceea care îi semăna. Da, acum sunt convins.

— În plus, te-ai împăcat cu babacul şi ţi-ai găsit o puicuţă, în sfârşit. Ah, ce mulţumită sunt de mine! Acum, o să pot „să mă odihnesc în pace”, cum se spune.

— V-am adus cartea mea. Este primul exemplar din tiraj. Va ajunge în librării săptămâna asta.

— Va trebui să-mi citeşti chiar tu sfârşitul, pentru că eu nu mai am mâini şi nici ochi.

Expresia bătrânei de lângă, care îşi face cruci în neştire, s-a transformat în milă amestecată cu curiozitate.

— Probabil că mă crede nebun. Dar ceea ce mi se întâmplă este într-adevăr nebunesc.

— După ce ieşi de aici, n-o să-ţi mai aminteşti nimic.

— Despre ce?

— Nimic din conversaţia noastră.

— De ce?

— Aşa merg lucrurile. Şi nici nu vom mai putea sta de vorbă aşa cum o facem acum.

— De ce?

— Asta-i situaţia, drăguţule. N-am ce să fac.

— O să-mi fie dor de dumneavoastră, Célestine.

— Aminteşte-ţi epitaful pe care l-ai gravat pe mormânt. Eu nu sunt moartă, am trecut doar în „camera de alături”. Nu uita asta şi fugi la frumoasa ta iubită. Mă tem că a plecat.

— O prind din urmă. Fug repede.

— Normal, pe cataligele alea! Adio, Martin! Adio! Salută rue du Bac din partea mea.

Imediat ce iese din cimitir, Martin este cuprins de o durere de cap cumplită. Se clatină şi se sprijină de zid, cu ochii închişi.

— Sunteţi bine? îi sare în ajutor paznicul.

Martin deschide ochii. Capul îi vâjâie, dar îl doare mai puţin.

— Da, o să-mi treacă. Mulţumesc.

Bătrâna iese după el şi îl priveşte bănuitoare.

— Ce are? îl întreabă pe paznic.

— I s-a făcut rău, dar acum pare că şi-a revenit.

— E cam dus băiatul ăsta! exclamă femeia. Puteţi să credeţi că tocmai a vorbit zece minute cu...

Se întrerupe şi duce mâna la frunte.

— Cu cine? o încurajează paznicul.

Bătrâna se scarpină în cap.

— Nu mai ştiu ce voiam să spun.

— Spuneaţi că tânărul acesta a vorbit zece minute cu cineva sau cu ceva.

— Nu-mi mai amintesc! E o nebunie!

Martin zâmbeşte misterios.

— În fine, am optzeci de ani, de la asta mi se trage. La revedere, domnilor.

Se îndepărtează.

— Babă proastă, mormăie paznicul. Vă este mai bine?

— Da, mulţumesc.

Martin îşi ia la revedere de la el şi porneşte pe stradă. Durerea de cap i-a trecut aproape la fel de repede cum a apărut. Inima îi tresare la vederea Aminei, cu Germinal, care îl aşteaptă la colţul cu bulevardul Raspail.

— Scuză-mă, îi spune ea luându-l de mână. M-am comportat aiurea. Îmi pare rău.

Coboară pe bulevard.

— N-ai mai auzit vocea?

— Ce voce?

— Ah, nu. O faci intenţionat!

— Te-am păcălit... n-am auzit absolut nimic.

— Eşti un monstru!

O ia în braţe şi o sărută din nou. Germinal aşteaptă cuminte lângă ei. S-a obişnuit.

Ajung în faţa hotelului Lutetia şi traversează, ca să intre pe rue de Babylone. Copacii din parcul Boucicaut sunt în floare, iar de la nisipar se aud strigătele copiilor.

— Ah, ia uite! exclamă Amina în faţa vitrinei unei librării.

Printre cărţile nou-apărute se găseşte şi romanul lui Martin. Îl priveşte câteva secunde, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— E impresionant să te vezi acolo.

— Da.

— Eşti foarte emoţionat!

— Hai să mergem acasă, îi spune el.

În acelaşi moment, Victor Dujeu iese din biroul său de avocat, de pe rue Washington, căci este aşteptat la Palatul de Justiţie. Din cauza aglomeraţiei, şoferul lui nu a sosit încă. Profită de moment ca să se ducă la Drugstore, să-şi cumpere trabucuri. Cât stă la coadă, lângă vitrina unei librării, sub ochi îi cade o copertă:

Martin Dujeu

GORGONZOLA

roman

Éditions Rive Gauche

Uitând instantaneu de trabucuri, de şofer şi de proces, iese din rând ca să se uite mai bine. Supracoperta este crem, iar literele sunt

negre. Pe coperta a patra, Victor descoperă, cu o mândrie imensă, figura surâzătoare a fiului său şi următoarea prezentare:

Student oarecare, Archibald se împrieteneşte cu fantoma lui Émile Zola când se mută pe rue Monsieur-le-Prince la numărul 63, unde a trăit scriitorul. Cu ajutorul fantomei, pe care o numeşte Gorgonzola (în amintirea poreclei primite de Zola în 1858, din partea colegilor săi de la liceul Saint-Louis), Archibald va descoperi texte inedite, ascunse de aproape un secol, care aruncă o lumină nouă asupra autorului ciclului Rougon-Macquart *şi pun sub semnul întrebării toate teoriile despre viaţa şi opera lui. Archibald va intra în luptă cu un clan de academicieni avizi să pună mâna pe preţioasa descoperire. Singura lui aliată va fi o tânără licenţiată în litere, de care se va îndrăgosti.*

Acest roman surprinzător combină meşteşugit realitatea şi ficţiunea cu o cunoaştere intimă a operei lui Zola. Sub peniţa talentată a lui Martin Dujeu, Émile Zola renaşte, într-o ipostază pe care nu i-am cunoscut-o niciodată.

Martin Dujeu are nouăsprezece ani. Gorgonzola *este primul său roman.*

Când ajung pe rue de Babylone, Martin spune:

— Mă duc să mă plimb puţin pe rue du Bac. Vii şi tu?

— Nu, sunt prea obosită. Câinelui îi este sete, mă duc să-i dau de băut.

— Bine, ne vedem mai târziu.

Se sărută rapid, apoi ea intră în imobil, urmată de beagle.

Îşi continuă drumul pe rue du Bac. Strada este scăldată în lumină. Se opreşte în dreptul porţii boltite, acum pustii. Pe lângă el trec câţiva copii cu o minge, îndreptându-se spre grădina Babylone. Strada este lungă, frumoasă şi liniştită ca un arc de cerc luminos ce se întinde de la rue de Sèvres până la Sena.

Martin se aşază pe locul unde obişnuia să şadă Célestine. Mijeşte ochii din cauza soarelui puternic, apoi îi deschide ridicându-i spre cer:

— M-am întors, Célestine. Degeaba mi-ai dat acea durere de cap! Îmi amintesc totul şi salut rue du Bac din partea ta.

Ianuarie 1990 – iunie 1993
Paris

MULŢUMIRI

Le mulţumesc lui Cécile Runge şi lui Glenn Tavennec, care au readus la viaţă acest roman uitat.

Mulţumesc întregii echipe de la Robert Laffont şi Collection R.

TATIANA de ROSNAY, născută în 1961, în suburbiile Parisului, are origini engleze, franceze şi ruse. Şi-a petrecut copilăria la Paris şi Boston, dar a studiat apoi în Marea Britanie. După terminarea facultăţii, s-a mutat la Paris, unde locuieşte şi astăzi. A lucrat o vreme ca jurnalistă pentru revista *Vanity Fair,* înainte de publicarea romanului de debut, *L'Appartement témoin* (1992), şi a avut numeroase colaborări cu reviste precum *Elle* sau *Psychologies.* A publicat mai multe romane în limba franceză, printre care *Le Dîner des ex* (1996), *Le coeur d'une autre* (1998), *Le Voisin* (2000), *La Mémoire des murs* (2003), *Spirales* (2004), *Moka* (2006). Succesul deplin a venit odată cu apariţia romanului *Se numea Sarah* (*Sarah's Key,* 2007), prima carte scrisă de autoare în limba engleză. În 2010, romanul s-a bucurat de adaptarea cinematografică a lui Gilles Paquet Brenner, cu Kristin Scott Thomas în rolul principal. A continuat să scrie în engleză şi franceză, următoarele romane apărute fiind *Vieţi secrete (A Secret Kept,* 2009), *Rose* (2011), *À l'encre russe (The Other Story*, 2014) şi *Anotimpul ploilor (The Rain Watcher*, 2018). În 2010, revista *Le*

Figaro a plasat-o pe Tatiana de Rosnay pe locul 5 în topul celor mai citiţi scriitori francezi.

El, optsprezece ani, băiat de familie bună, singur și visător. Ea, fără vârstă, fără adăpost, afectată de viață și de alcool. Totul îi desparte.

Cu toate acestea, într-o zi, pe rue du Bac, la Paris, drumurile li se încrucișează. Contrar oricăror așteptări, între ei se leagă o prietenie extraordinară. Dintre cele care schimbă o viață. Dintre cele care făuresc pentru totdeauna o personalitate.

Să profite de șansă, să înfrunte misterul de familie care îl bântuie, acestea sunt lucrurile pe care Célestine i le va transmite lui Martin. Și multe altele...

„Am scris acest roman în 1990. Am pus manuscrisul într-o cutie, apoi l-am uitat. Până în ziua în care, cu ocazia unei mutări, ne-am regăsit. L-am recitit cu emoție și mi s-a părut că are o rezonanță specială astăzi. Iată-l, vi-l încredințez."

Tatiana de Rosnay

Tradiție din 1989
www.litera.ro
ISBN 978-606-33-7886-7
9 786063 378867